

हिमगया लुम्बिनी

- भिक्षु सुशोभन

पासामुना सफू- २४

स्मिगःया लुमन्ति

[Memories of the past]

(A collection of autobiographical articles)

by
Bhikshu Sushobhan

चवमि
भिक्षु सुशोभन

○

सम्पादन

लाभरत्न तुलाधर

○

पिकाक

पासामुना, ये

ने. सं. ११०६

ह्लापां १०००

बु. सं. २५३३

मू : १०१-

धलः

- थम्हं खनाथे	ग
- सफूचित्ताया सः	ङ
- च्वमिया विनति	छ
खँव्व- १ छेँ	१
२ मां-वी	३
३ दाजु-किजा	७
४ तता-क्यहेँ	१३
५ बुवा-मुमा	१६
६ पाजु-भिचा	१८
७ जःलाखःला	२०
८ गृहस्थ पासापि	२३
९ विद्यार्थी जीवन	२७
१० गृहस्थ व्यवसाय	३४
११ श्रामणेर जीवन	३७
१२ भिक्षु जीवन	४४
१३ उखेँ-थुखेँ	५६
१४ शान्तिविहार	६२
१५ पद्मसुगन्ध विहार	६४
१६ संघाराम भिक्षु तालीम केन्द्र	६६
१७ भिक्षु तालीम केन्द्र : छगू परिचय	७२
१८ भिक्षु तालीम केन्द्र जनप्रशासनया मिखाकुलि	७६
१९ नेपालय् थेरवाद बुद्धशासनया अभिवृद्धिया त्वाथः	८२
२० बुद्ध वचं : धम्मपदं	९०

थम्हं खनाथें

लक्ष्मण शाक्य जि सिबे क्वजि जूसां भिक्षु सुशोभन आपालं
थँजि । नेपालय प्रजातन्त्र ह्येगु कुतलय जि ध्वाँय् ज्वने लंसां
वहुजन हितायया ध्वाँय् पाछायेत त्यागी जुयाः जितः लिफ्यात ।
थ्व खँया साक्षि थ्व कृति स्वयं जूगु दु ।

थ्व सफू-वसपोलया चोखा व मौलिक आत्मकहानी धाये
त्वः, गुगु ह्यापाया मेमेगु कृति सिबे महत्वपूर्ण जू । थुकथं पिदने
न्ह्यो थुकिया गुरुकापी सररं स्वयेदुगु वसपोलया निरहंकारीता व
सुफाव सुधारया ह्यामि जूगुलि खः । थम्हं खनाथें छता निता खँ
पिब्वये दुगु नं वसपोलं ब्यूगु औसर हे खः ।

आःयागु जुनिया कर्मफल लिपाया जुनी लाःवनीगुलि आः
हे माको भिगु कर्म यायेमाः धकाः 'छे' शीर्षक खँब्वं वर्तमानय्
भिपिनि भविष्य नं भिनो धैगु खँय् वः वियातःगु दु । अथेहे देव व
ब्रह्मभावय् बुद्धत्व प्राप्त सम्भव मदु धकाः मनुष्य जुनियात
चवछायाः मानव उत्थानयात तिवः वियातःगु दु ।

थःथिति, जःलाखःलापिनिगु सुद्धां लुमन्ति कनाः नं सुयागुं
द्वं न्ह्यमथंगुलि वांलाक हे सामाजिक व्यक्ति खः धैगु सियेदु । मनूया
जीवन चिडियाखानाय् च्वंहा गैडाया थें न व्वसाया लागी न कतःया
लागी, वरु मानवताया नाताथें तःधंगु मेगु मदु धैगु धापुति दुनुगलय्
थ्यू । भिक्षुपिथाय् वनीपिसं नाय्भिक्षुं धाइगु व जजमानपिथाय्
पूजा याःवनीपिसं मथ्याःपि धाइगु स्वभावयापि शोषकतय्त
समानताया खँ न्ह्यथनाः हाँक बीथें जूगु दु ।

विद्यार्थी जीवनयात न्ह्यथनाः थम्हं पुनातइगु चीवरयात
प्राचार्य शंकरदेवं नमस्कार याःगुलि थम्हं पुनागु चीवरयात मत्वः
कथं मवँसे आचरण शुद्धिया सही लँपुइ न्ह्यज्यायेमाःगु क्यंगु दुसा

(घ)

समाज, राष्ट्र व परिवारया भविष्य शिक्षाय दु धकाः नं ब्वयेफुगु
दु । सुयातं गनं कुं मखिउँहसयां नालन्दा पाली संस्थानया अदूरदर्शी
प्रशासनिक ज्यां यानाः अध्ययनय् बाधा जूगु खँ कनाः कुंखिउँगु
बिचाः यायेबहः जू ।

श्रमणत्व ग्रहण याःबले माइकं ला, ध्यवा व कचिगु वस्तु
पात्रय् मतयेगु इनाप याःसां तवि शान्तिविहारय् जाकि व तरकारी-
या दान स्वीकार याःगु को व्वनावले छुं विरोधाभास लिसें कीथाय्
माइकं न्ववायेगु भ्वासिपह दनिला धैथें जुल । थ्वहे खँव्वय्, भन्ते-
या मनं मनं 'छिपि नं ला थ्वहे लँय् वये ज्यूपि खःनि' धायेवःगु
धाये सः पहः मसःपित ध्याचू ला मखुला धैथें च्वं । बुद्धपूजा याये
न्ह्यो जलपान यायेगु भिक्षुपिनि चलन महायानीतय् पूजा न्ह्यो छुं
नये मज्यूगु हिन्दू पूजा-विधिनाप पाःगु खँ तुलना यायेत छगु
साधन जूवःगु दु ।

इतिहास वा उपन्यास थें रस दयेक खँपु न्ह्याना च्वंगु थ्व सफू-
या 'भिक्षु तालीम केन्द्र : छगु परिचय' धैगु खँव्वय् छाःयात मनु
सिवे च्वछायातःगु धाःसा थुइके मफुत । व्यवस्थापनया कमजोरी
भिगु ज्याखँ न्ह्याके फुगु संस्थात अस्थायी जूगु खँ कुलाविसे जन-
प्रशासनया व्यवस्था व महत्व उल्लेख जूगु खँव्व थ्व सफूया
विस्कंगु अध्याय थें जूगु दु ।

उत्साही व कृतज्ञह्य व्यक्ति धाये त्वःह्य वसपोलया ५०० ह्य
भिक्षु नेपालय् स्वयेगु आकांक्षा मदिक न्ह्यनांवनीगु कुतलं पूर्ण जुइगु
लक्षण बांलाक वयंगु दु । वसपोलया ईच्छा थःगु हे जीवनकालय्
स्वये दइ धकाः जि नं आशा याना ।

ज्याःपुह्ली, ११०६

— सुवर्ण शाक्य
अँबहाः त्वाः, येँ

सफूचित्ताया सः

धर्म-अधर्मं छुं मथूनिगु उमेरय् अथवा दुःख पीर फफं भुयूसं
ज्वांय् ज्वांय् दयेधुंकूगु अवस्थाय् थ्यंकाः प्रब्रजित जुयाविज्याःपि
सिवे शैशवकाले पुलाःलि युवावस्थाया लुखाखलुइ थ्यंगु वखतय्
गृहस्थाश्रमया पत्यसा सुगताश्रम ल्ययेफुपि व्यक्ति कीथाय् तच्चकं
ह्यो जक दु । थये दुर्लभपि मध्येय् छत्ता— कलेजया विद्यार्थी जुया-
च्चंगु वैसय् श्रमण जीवन पाच्युंहा— भिक्षु सुशोभन खः ।

म्ये कविता चिनेगुली अभिरुचि कयाः इलय् व्यलय् जुयावइ-
च्चंगु नेपालभाषाया थीथी साहित्यिक मुँज्या व गोष्ठी व्वतिकया
विज्याइगुलि भन्तेनापया जिगु परिचय प्रगाढ जृजुं वन ।
'ह्लसला'यात च्वसुं मालीबले केवल लेख रचना विद्याः जक मखु
मेमेकथं नं हःपाः विद्याच्चंहा भन्तेया उदारमना स्तूत्य जू ।

आधुनिक नेपालया ह्यापांहा भिक्षु महाप्रज्ञायाके थें थ्वस-
पोलयाके नं नेपालभाषा-भाषी प्रति गुलि दुग्गःभु कर्तव्यबोध दु
धयागु खँ आःतले पिदने धुंकूगु अनया सफूतसें कनाच्चंगु दु ।

थःगु अन्तर्चक्षुं खंगु खँ स्पष्ट शब्द समाजया न्ह्योने तयेगु
ज्या च्वहायेवहगु जीवटया छुमां खः । थुजोगु साहसपूर्ण ज्या
ताःलाकेत विषयया सामयिकता व प्रतिफलया आशावादीताया
समन्वय नं आवश्यक जू । थुपि स्वतां गुण भन्तेया निश्चल लेखनय्
त्यहे बूगु थुइके फु । दसुकथं, नेपालय् न्यासः भिक्षु स्वये दयेमा
धैगु आकांक्षाय् सामयिकता दुसा थुकियात साकार यायेगु निम्ति
प्रब्रजित जुइधुंकूहा व्यक्ति गृहस्थाश्रमय् लिहाँवयेत नं थाकु
मजुइमाः धैगु धापू आशावादीताया पूर्वाधार खः ।

(च)

मनु व वया सामाजिक जीवनया विभिन्न आयामयात
क्वथीक अध्ययन यायेगु ज्या प्रत्येक मानवकल्याणया ख्यलय्
न्ह्यज्याइपिनि लागी आवश्यक खः । भिक्षु जीवन नं थुजोगु महत्
दायित्व कःघाये फयेकेगु निमित्त जूगुलि हे बुद्धधर्मया विनयस
चारिकायात सर्वोपरी थाय् वियातःगु खनेदु । छायाधाःसा, सीमित
थासय् वा विहारय् ताईतक च्वनाः उजोगु व्यापक ज्या सम्भव
मदु । उकि भन्ते सुशोभनं भिक्षु जीवनया थुगु उच्च आदर्शयात
व्यावहारिक रूप वीगु कुतलय् साप्ताहिक पदयात्रा लिसेंतुं चीहाःगु
अवधि दुने हे गुलिखे विहारादि हित्तुहिलाः गरिमा तनाविज्यात ।
थः च्वनागु विहारया जःखः च्वंपि मनुतय्के धार्मिक चेतनाया स्तर
थकायेगु लिसें साहित्यिक सस्कारया पुसा ह्वलेगु अभिरुचि निश्चयनं
श्लाघनिय जू । अथे हे विदेश भ्रमणया सार्थकता व उपादेयता बारे
भन्तेया स्पष्ट विचार मननयोग्य जू कि विदेशय् स्वयाः सीकाः
वयाथें स्वदेशय् वयाः थःपिनि मातृभूमियात उगु तँय् थ्यनीगुकथं
छुं गोसाः न्ह्याके मफुसा उगु विदेश यात्रा व्यर्थ खः ।

आत्मकथं अपोथाय् काःगु जुयाः नं थौंया नेपाली बौद्ध
समुदाय (व भिक्षु संघ)या लागी लुकुविनाः विचाः यायेवहगु
आपालं सामयिक विचार थुकी क्वसिनाच्वंगु खना । भन्ते कलेज
जीवनय् नेपालभाषाया विद्यार्थी जूह्यासां तवि व्याकरणय् व
मेमेकथं मद्दनेमा धैगु मनसायं सम्पादनया भाला वियाविज्यात ।
वचं सिलय् तसे थःगु गच्छें फुथे थुगु सफुली भाषा शुद्धि व
सम्पादन याये खनाः थःत भाग्यमानी भाःपिया । महादया ।

वसिकोतनि, कमलाछि त्वाः, ये

— लाभरत्न तुलाधर

दिल्लाचःह्य, ११०९

जिगु बिनति

मनूतयसं बिनति तःगु हे कारणं याई । थन जिगु बिनितया छगू जक कारण खः, थ्व सफू थुगु पहलं च्वयागुलिइ सुं गुम्हेसितं छुं कथं मछि बा मनि थें थमजु । जिगु चेतना अथे गुबलें मदु । जिगु मनसुवा ला थःत मचांनिसें थीं तक्कं गुण यानातःपि सकल महानुभावपिनि प्रति कृतज्ञता देखायेगु चिकिचाधंगु छगू थःगु हे पहःया कुतः मात्र खः- थ्व सफू । अथे नं अनुभव ह्यो तिनिगु कारणं यानाः जि गुगु आज्जु तातुनागु खः अन तक्क थ्यंकःवने अवश्यं मफुनि । थःगु अज्ञानया कारणं यानाः नं थ्व सफुलिइ यक्कों त्रुटि वा द्वं-बिद्वं दयेफु । हानं मनं तुनाथें यक्कों खँ दुथ्याके नं मफुत । उकि ब्वमिपिके व सम्बन्धित महानुभावपिके थ्व मगाः मचाःया लागी क्षमा पवंसे बिनति यानाच्वना ।

मनुष्य जीवन फुक्क प्राणीपिनिगु जीवन स्वयाः श्रेष्ठ जू, हानं विचित्र नं । थन कालबिलयागु खँ जक मखु यः-मयः, ल्वः-मल्वः, ज्यू-मज्यू, धाइ-ल्हाइ इत्यादिया नं खँ वइगु जुल । उकि थ्व ह्नापांगु प्रयासयात हःपाः बियाः याकनं थुगु सफूया रूप बीगुलि निसें कयाः प्रूफ स्वयेगु, प्रेसया माःगु तक्क ज्याया जिम्मा कयादीह्य पासामुनाया छह्य सक्रियह्य दुजः भाजु श्री लाभरत्न तुलाधरजुयात जिगु दुनुगलंनिसें सुभाय् दु । वय्कःया थः मांभाय् नेपालभाषाया प्रति दुगु अनुराग, भन्तेपिनि प्रति दुगु श्रद्धा व अथक प्रयासं हे थ्व सफू थुलि याकनं पिकाये फुगु खः ।

उपासक-उपासिकापिनि पाखें प्राप्त जूगु दान व दाजुकिजा-पिनि सहृदयतां थः गृहस्थबले सरह उपलब्ध जूवःगु पैत्रिक संपत्ति

(ज)

थःत माःगुली फुकाः नं कस्तिहां कस्ति मुनेथें मुनागु दामं सफू
पिकायेत कुगाये धुंकूगु खःसां सफूकथं पिथनेला मथनेला जुयाः
दुविधाय् लानाच्चंहा जितः वय्कलं पिकायेगुली हे वः वियादीगु
खः । थ्वहे कोलय् जि गृहस्थवलेनिसें दाजुया तैय् हना वयाच्चनाह्य
अवहाः त्वाःया भाजु श्री सुवर्ण शाक्यजुया लुमना वयाच्चंगु गुण
जि गथे सुचुके फइ । वसपोलया थ्व सफू प्रति ग्यमुलाःगु सुकाव
व विचाः दुथ्याःगु दु ।

वांलाःगु, भिगु ज्या चिकिधंगु जूसां सार्थक याना काये
धैगु अःपु मजू । धर्मपासापि, शुभचिन्तकपि व थःथितिपि अले
भन्तेपिनिगु संगत गुणया फलं उमि प्रति दुनुगलंनिसें कृतज्ञ जुयाः
थःगु मनय् थानाच्चंगु, थःगु जीवनय् जुयावंगु छुं छुं घटनात थःगु
मांभाय् नेपालभाषाया माध्यमं सकसितं न्ह्यब्वयागु खः । थुजोगु
सफू ज्वनाः थःगु जीवनया चाकुगु, माकुगु, खायुगु, पाउंगु अले
पालुगु अनुभवया खं थःगु समाजय् हानं हानं न्ह्यच्याके धैगु
मनसुवा दु । आशा व भरोसा दु, ब्वमि भाजु-मय्जुपिसं थःपिन्त
ताःथें जूगु खं जितः सुकाव व सल्लाहया रूप्य् वियाः ग्वहालि
याना दी गुकि थुजोगु पलाः थुगु लोकं परलोक अले निर्वाण लोक
तक्कं थ्यंकः वने फइ, मेपिन्त नं ईच्छा दुकथं नाप नापं यंके दइ ।

अन्तसं, थ्व सफू संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्रय् च्वँच्वं
च्वयागु खः । सफू वांलाक मनतयाः ध्वाना ब्यूगुलि क्रिष्टल
प्रिन्टिङ्ग प्रेसया सकल परिवारपिन्त नं साधुवाद दु ।

पद्मसुगन्ध विहार, मजिपाः, येँ

८, तछलागाः ११०६

विनीत

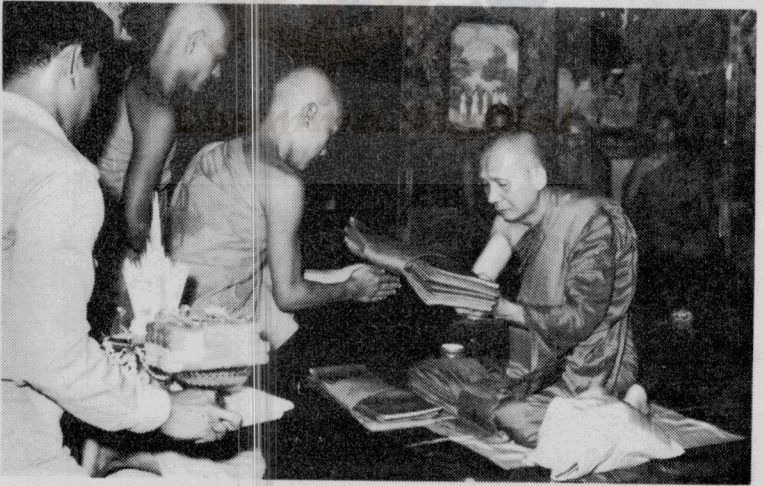
च्वमि

मांया पुनीत स्मृतिइ समर्पण - सुशोभन
Downloaded from <http://dhamma.digital/>

भिक्षु उपसम्पदा जुयावलेया अष्ट परिष्कार (चीवर) दातामां

परम पूज्य उपाध्याय गुरु सामदेत फा. ज्ञाणसवर समक्ष

(वर्तमान थाई संघराजा)

ॐ

श्व संसारय् न्ह्यागु छगू घटना जूसां छगू निश्चित इलय् व थासय् हे जुइ । 'ई' मनूतय् सुबिधायी निमित्त मनूतय्सं हे परिकल्पना यानातःगु बिचाः खः । "ई"या ल्यु ज्योतिष शास्त्र व गणितशास्त्रया विकास, हानं ऋतु, महिना, बार आदिया परिकल्पना जुल ।

ईया परिकल्पनाया नापं थाय्बाय्या नं बिचाः याये सयेका हल । ई व थाय्या स्वापू ला व लुसि थें दु । ई मानव परिकल्पित खः; थाय् प्रकृतिया देन खः । मानव विकासया क्रम न्ह्याः वलिसे ईया महत्व अप्वः जुयावइगु स्वाभाविक हे खः । तर छुं चीज वा घटनाया महत्व दु-मदु धैगु खँ केवल व्यावहारिक सत्य मात्र खः । परमार्थ सत्य कथंला न्ह्यागुनं चीज, वस्तु वा घटना स्वाभाविक खने दयावइ, खने दयाच्चनि, अले लिपा खने मदयावनि । छुं नं चीज वा अवस्था स्थीरं चवनाच्चंगु मदु । भौतिक नापं मानसिक जगत नित्तां श्व हे क्रमया दुने लाः ।

जन्मभूमि, कर्मभूमि व मरणभूमि— थुपिं स्वंगू थाय् प्रत्येक व्यक्तिया निमित्त थःथःगु जीवनय् जुइगु सुख व दुःख नापं घनिष्ठ स्वापू दया च्वनिगु स्वाभाविक हे खः । बौद्ध दर्शन कथं थये जुइगु पूर्वकर्मया फल खः । पूर्वकर्म धैगु छु खः श्व विषय साधारण मनूतय्सं थुडके थाकु । श्व विषय ला फगत सर्वज्ञ बुद्धया प्रज्ञाया परिधि दुने लाः । उकि साधारण व्यक्ति वर्तमान अवस्था व भविष्य सुधार यायेगु कुतः जक याये फु ।

(२)

प्रत्येक सचेत मनुयात थः जन्म जूगु थाय् व ईया बारे
बारंबार लुमना बया च्वनिगु स्वाभाविक खः । जितः नं अथे जू ।
ब्रह्माण्डया दुने सौर्यमण्डल, पृथ्वी छगः ग्रह खः थुकिया । पृथ्वीस
एशिया, यूरोप, अमेरिका, अफ्रिका आदि खुगु महाद्वीप दु । ऊगु
नेपाः दे एशियाया दक्षिण भाग्य् भारत व चीनया दथुइ लाः ।
काठमाडौं वा कान्तिपुर नेपाः देया राजधानी खः । कान्तिपुर
राजनैतिक, भौगोलिक, सामाजिक, ऐतिहासिक, धार्मिक आदि
दृष्टिकोणं अतिकं महत्वपूर्णगु व न्ह्याइपुसे च्वंगु सहर खः । थौं
कन्ह्य् थ्व बागमती अंचलया काठमाडौं जिल्लाय् लाः । काठमाडौं
जिल्लाय् ३३ गू वडा व ६६ गू गां पंचायत दु । उकी मध्यय् २३
नं. वडाय् दुने उबहा त्वाल्य् च्वंगु ब्लक नं. ५/६१०या मध्यम वर्ग
शाक्य परिवारया कुलय् वि. सं. २००७ साल पौष १२ गते बुध-
वार जिगु जन्म जूगु खः । थ्व छेँ आःनं दनि ।

Dhamma.Digital

मां-बौ

मनुष्य जन्म, सुगति जूगुलि, छुं कुशल संस्कारया फलं जक प्राप्त याना काये फैगु जुल । उकि मनुष्य जन्म दुर्लभगु जन्म खः । जि मनुष्य योनि जन्म जुइ दुगु, हानं अंग-प्रत्यंगं पूर्णह्य जुइ दुगु पक्कां हे पूर्वजन्मय् याना वयागु पुण्यया फलं जुइमाः । मखुसा विना भिगु पुसां, भिगु फल गथे याना प्राप्त जुइ ।

मनुष्य जन्म कायेगु छगू सौभाग्य हे खः । बुद्ध जुइत ला मनुष्य हे मजुसैं मगाः धाइ । देव व ब्रह्म भावय् बुद्धत्व प्राप्त यायेगु सम्भव मदु । मनुष्यभाव छगू दोसाँधया भाव खः । मनुष्य गति प्यंगू गतिया नं लुखा चाः । वं थःगु कुशल, अकुशल व अव्या-कृत कर्मया फल वा विपाककथं, ब्रह्म, देव, मनुष्य व निर्वाण गति प्राप्त याना कायेफु । थःथःगु कर्मया फलं हे सुख-दुःख, तःधं-चीधं, बांलाःह्य-बांमलाःह्य, हिसि दु-मदु आदि संसारय् विषमता पिहाँ वयाच्चंगु खः । थन कर्मया कारणं जुया वइगु खै थुकथं लुमके वहजू :

“सत्वप्राणीपि थःथःगु कर्म ज्वना वःपि खः ।

कर्म हे थःथःगु दायाद (सम्पत्ति) खः ।

कर्म हे थःथःपिनि बन्धुवान्धव खः ।

कर्म हे जन्मभूमि खः ।

कर्म हे शरणस्थल खः ।

भिगु वा मभिगु कर्मया फल

थःथःह्यं हे भोग यायेमाः ।”

जि छहा भाग्यमानिह्य काय्मचा खः । थः मां-बीया
 किनिह्यहा काय् जुयाः जन्म जुइ दत्त । मां-बीया पूर्ण स्नेह व माया
 जितः प्राप्त जूगु दु । जिमि बौ श्री मोती शाक्य जि सीकं छहा
 सरकारी कर्मचारी खः । छेँय् च्वनाः हे उगुं-थुगुं दयेका च्वने
 न्ह्याःह्य व सःह्य कालिगढ नं । बाज्या श्री चैत वरसीं शाक्य छहा
 नां दंहा ज्यासः ज्या याना वंहा जुल । वजे चिनिमाया छेँय् हे
 माःमाःगु ज्या यानाः परिवार ब्बलंका वंहा खः ।

जिमि मां मोहनमाया शाक्य छेँय् हे च्वनाः थःम्हं सःसःगु
 ज्या यानाः निगाःप्यंगः आम्दानी यानाः थःत माःगु सामान्य खर्च
 थःम्हं हे कमेयाये फुहा खः । मां व बौ निम्हं तस्कं मिले जू ।
 ल्वाना च्वंगु धैगु द हे मद्दु । बीयात मां न्ह्यावलें छेँय् जक च्वना
 च्वंसा यो । बीया पिहां वनेगु, चाःहिलेगु, स्वः वनेगु छुं बानि
 मद्दु । मां धाःसा सामाजिक स्वभावहा जुल । ॐवहा त्वाल्य्
 मोहनमाया पीभत धालकि ह्य मस्यूपि सुं हे मद्दु । सकलें नाप
 हेलमेल जुया च्वने फु । मांया उखेंथुखें द्योके वनेगु, द्योचाः
 हिलेगु, बुद्ध पूजाय् वनेगु, ज्ञानमाला भजन हालेगुलि आनन्द कया
 च्वनिह्य खः । जिमि मांया फिस्वहा मस्त दु, च्याहा काय् व
 न्याहा म्हायूपि । अन्तिम दिनय् तक्कं स्वहा काय् व निह्य
 म्हायूपि स्वया वने खं । मां-बीया जीवन इमान्दारीपूर्वक हे हना
 वंगु स्वये दयाः जितः लुमंक पत्ति हे मनय् स्वां ह्वः ।

“माता पितु गुण अनन्त”- भाषां सिये धुंकूहा व्यक्तिया
 न्हापांगु ज्या हे थःत जन्म ब्यूपि मां-बौपि ह्यसिकेगु व ह्यसिके
 धुंकाः उमि प्रति यायेमाःगु कर्तव्य पुरे यायेगु जुइमाः । अनं ल्यु
 गुरुजन, स्वजन व परजन, स्वदेश, धर्म व समाजया सेवाय्

संलग्न जुइगु स्वयेगु । थुलि यानाच्चनेगु इच्छा नं मद्दु याये नं मद्दुसा उह्य व्यक्तिया मनुष्य जीवन धात्थें सारे मलाःगु कथंया जुल । मां-बौया गुण स्पूम्हेसिनं हे काय्, म्ह्याय्, जहान परिवार, इस्तमित्रपिनिगु गुण नं ह्यसीके फइ ।

मां-बौपि काय्-म्ह्याय्पिनिगु लागि प्रेरणाया स्रोत खः । थ्व जिगु थःगु हे अनुभवया खँ खः । जि थथे भन्ते जुइ दुगु हे छगू प्रकारं जिमि मांया प्रेरणां खः । जि भन्ते जुइगु च्यादँ, किदँ न्ह्यो निसें— “बाबु छ भन्ते जुइ न्ह्याःला?” धकाः न्यनाः जिगु नुगःया कुचाय् त्यागी जीवन हनेगु पुसा पिना थकूगु खः । अले जिमि बौया न्हिथं घण्टौ पूजाकोथाय् पाठ पूजा व मैत्री भावना यानाः जगत संसारय् च्वंपि सकल प्राणीपिनि मंगल जुइमा, उद्धार, हित, सुख व कल्याण कामना याना च्वनिगु थौं तक्क जिगु न्ह्याय्पने थ्वया च्वं ।

जि मां नाप किनिदँ व बौ नापं किन्यादँति नापं च्वने खं । जितः मां-बौपिसं आखः ब्वंकेत यक्व हे कुतः याः । जि नं उलि हारांह्य मचा जुया थें ला मच्चं । उकि हे जुइ बौनं छको, निको जक ब्वह बिइके नंसां, मांनं जिगु थःगु लोभया कारणं जिगु बानि बांलाकेगु हेतुं अंगले छद्यो न्याकाः छको दायेके नं । उगु घटना थौं तक्कं क्स्क्स् लुमं । मां-बौपिसं ब्वह ब्यूगु व दाःगु मस्तय्त भिकेत व उमिगु चरित्र सुधार यायेत खः । व खँ आः तिति थुयावल । मां-बौ काय्-म्ह्याय्पिनिगु निमित्त म्वाना च्वंपि ब्रह्मा द्यो बराबर खः छायाःसां उमिके मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा थें जागु गुण न्ह्याबलें दया च्वनिगु जुल । मां-बौ हे मस्तय्गु निमित्त न्हापांया गुरु खः । उमिगु गुण न्ह्याक्को लुमंकूसां क्वचाइ

मखु । मां-बौया गुण वर्णन याये धकाः महासमुद्रया लः हे मसि
यानाः, आकास हे गोरः यानाः, सगरमाथा हिमाल हे कलम
यानाः च्वःसां बरु व लः फुना वनी, आकासय् थाय् मद, सगरमाथा
हे ज्यलाः समथर भूमि जुया वनी अथेनं उमिगु गुण वर्णन यायेगु
ज्या क्वचाड मखु । जि थन थुलि हे जक धाये कि 'जि दत्तले हे
जिमि मां-बौ दनि, द्याय्धाःसां जि उमिगु हे संयुक्त प्रयासया छकू
कुचा खः । मां-बौ प्रति जि जीवनमुक्त मजूतले ऋणी जुयातुं
च्वने ।'

जिमि मां न्येय्प्यदँया उमेरय् व बौ ख्वीच्यादँया बैसय्
परलोक जूगु जुल । जि किनिदँ दुबले मां व किन्यादँ दुबले बौ
मदुगु खः । बौ, मां स्वयाः किदँति थकालि ।

Dhamma.Digital

दाजु-किजा

मांया पाखें च्याह्य काय्पि जन्म जूगु जुल । तर जि भासं सीकं स्वह्य हे जक स्वये दत । जि लक्ष्मण, जियां च्वय् दाजु बाबुकाजी व क्वय् किजा भरत जुल । जि निह्य नापं बूगु खः । तर प्वाथय् लां-लां नाप च्वना वयाह्य दाजु नापं ता ह्वने मखं । ह्यसीके तक्कं मलाः । जितः तोताः व दाजु न्हापा हे परलोक वन ।

खाः गथे च्वं तक्कं स्यूगु मखु । जि स्वयाः तुयु, ह्लों, बांलाः धाःगु न्यना । व राम दाजु आतक्कं म्वानातुं च्वंगु जूसा गुलि ज्यू जुइ, छुछु गुजो.गुजोगु ज्या-खँ यानाच्वन जुइ । सायद जि थें भन्ते जुइह्य ला ! गृहस्थ जुया च्वंसा मां-बौपिनिगु इज्जत तथाः छह्य सच्चाह्य काय्मच्चा अवश्यं जुया च्वनिगु जुइ । राम दाजु न्हापां साविकं जन्म जुल । दस मिनेत लिपा तुति च्याः जि जन्म जुल (Born Captain) धकाः मांया पासापिनि पाखें न्यना तयागु दु ।

काय्-म्ह्याय्पि धैपि मां-बौया ल्हाः तुति थें खः । मां-बौ-पिनिगु अपूर्ण जुया च्वंगु सदीच्छा छुं दुसा सपुतपि काय्-म्ह्याय्-पिसं पूवका बीगु कुतः याइ । राज परिवारय् व घरानि कुलय् थुकथंया ज्या-खँ जुइगु स्वाभाविक खः । थुकथंया ज्यां हे जक जन्मदाता मां-बौपिन्त सम्मान, सत्कार व गौरव तःगु जूवनी । दाजु-किजाया दथुइ दुगु ला-हिया सम्बन्ध तस्कं घनिष्ठ जुया च्वनी । उकि गुगुं घटनाय् दाजु-किजाया निम्ति थःगु जीवन

तक्कं पाना वनिगु जूसा वया थिक उल्लाकथं हानं छम्हेसिनं
मेह्वासिगु ज्यान तक्कं कयावंगु दु । थुकथंया घटनाया मूल कारण
प्रेम वृणाय् व घृणा प्रेमय् परिवर्तन जुइगु सम्भावना दुगुलि खः ।
बुद्ध जीवनी, बौद्ध जातक वाखं जक मखु विश्व प्रख्यात महाकाव्य
रामायण व महाभारत नं थ्व खँया ज्वलन्त उदाहरण खः ।

जिमि दाजु बाबुकाजी शाक्य नं जिमि बौ थें सोजा-सिद्धा
व धार्मिक स्वभावयाह्य खः । जि दाजुया नं जि प्रति याना तःगु
गुण यक्व दु । जिमि बौया कुल थामे यायेगु ज्याय् दाजुया हे ह्लाः
अप्पः दु । किजा ला वया ल्यूल्ह्य वनाच्चंहा जक खः । दाजुया
जीवन दुःख व सुखया ल्यूल्ह्य न्ह्याःवना च्वंगु दु । मचाबले वं
आखः वांलाक व्वने मखं । उकिं ज्यासः ज्या हे दाजुया मूलजगाः
जुल । दाजु ल्हासाय् तक्कं वनाः दुःख स्यूवंहा खः । मां-बौ म्हं
मफुवले नं विचाः यायेमाःह्य वहे जुल । छायाध्याःसां जिपि उवले
मचा हे तिनि । मां-बौ मदये धुंकाः दाजुं हे जिमित हेर विचाः
यानातःगु खः । जि दाजु नाप ल्वाये व हाले माः धैगु उस्त मदु ।
छगू निगू चि-चिधंगु खँय् थाकाथुकु जुइ, लिपा हानं मिलेतुं जुइगु ।

दाजुं गाक्कं माया याः । छक्वः जि स्कूलय् वनेत ध्यवा
निगःया ध्याग ति धकाः ख्वया, हाला, लँय् ग्वाराग्वारां तुलाः
पिरेयाना च्वनागु । संयोगं मांया ह्यिचाय् चानचुन ध्यवा मदुगु
जुयाच्चन । स्कूलं लिहाँ वयाः ध्यवा का, अले वी धालं नं जि
सलं वांन्यय् थें ध्यवा ति धकाः जिद्दी याना च्वना । उवले लाक्क
दाजु अन थयंकः वल । जि छु धयाः ख्वया च्वंगु धकाः न्यन । ध्यवा
माल धयाः ख्वया च्वंगु खँ सी साथं जितः ह्येकाः बँय् ग्वतुला
च्वनाम्हेसित धनाः न्यागः वंगु ध्याग छगलं जिगु ह्लातय् तयाविल ।

अले जि ख्वयेगु दिना । जि गुलि घ्यवा मांयाके ष्वना च्वनागु खः
 व स्वयां दब्बलं मयाक घ्यवा दाजुं बिल । जिगु मनय् लय्ताः
 भय् ब्यूगु खँ वयान यानां साध्य मजू । उबले ख्वां ह्वःगु मनया
 अनुभव आः न्याद्वः दां ह्लाती तथा ब्यूसां उत्ति जुइ मखु ।]

छक्वः छेय् पाहाँ वया च्वंगु । उमित पाहाँ याकेत मह्लि
 छप्वः न्याना हयातःगु । व मह्लि खनाः जि मांयात मह्लि ति
 घयाः पिरे याना । मांया खँ ह्लााना च्वंगु हे चितासु मदयेक हाला
 च्वना । उबले हे अन दाजु थ्यंकः वल । जि हायेकाः पिरे याना
 च्वन धकाः मां नं धाल । दाजुं वयाकथं जितः न्यतालय् चाराक्क
 छथु दाल । जि फ्न ख्वया । लिपा वानं छेय् दुहाँ वल ।
 दाजुं जितः दाःगु खँ बायात कना । वानं दाजुयात अथेनं ह्लाः
 वाये धैगु दैला धकाः व्वह विल । जि थुकथं थःम्हेसिनं द्रंका नं
 वौयात कनाः दाजुयात व्वह वियेकागु घटना आःतकं लोमंके मफुनि ।

दाजुं जितः तःता हे गृण यानातःगु दु । जि फिगुदँ दुगु
 उमेरय् भन्ते जुया वनेगु प्रवल इच्छा जुल । उबले मां-वा निम्हं
 परलोक जुइ धुकूगु जुल । उकिं दाजु हे जिगु अविभावक जुल ।
 भन्ते जुइत अविभावकया अनुमति मदयेकं मगाः । दाजु व तता-
 पिनिगु स्नेहया कारणं जितः व अनुमति कायेत गाक्क कुतः याये
 माल । थ्व फुक्क जिगु मन वःलाः-मलाः स्वयेत हे याःगु जुइमाः ।
 हानं लिपा जितः दुःख मजुइमा धकाः हे याःगु खः । वल्ल-वल्लं
 आखिरय् दाजुपिनि अनुमति प्राप्त जुल । अनुमति काये दुगुलि
 भन्ते जुइदत । थ्व नं दाजुं जितः मौकाय् यानातःगु तःधंगु गुण
 खः ।

लाण्ड वना च्वनागु । थुखे छेय् गृहस्थया चालचलन कथं छे
 अंशबन्दा यायेगु ज्या जुल खनि । दाजु प्रमुखं थःथिति ततापि व
 भरत किजाया तक्कं स्नेह, ममता व दूरदर्शीताया फलस्वरूप जितः
 नं मां-अबुया अंशभाग कथं छगू भाग ल्यंका तयातल । उबले
 पक्षपात रोगं पीडितह्य भन्ते छह्य गणमहाविहारय् दुःखपूर्वक
 च्वना च्वंगु खना, जितः नं छगू भाग हे तयातःगु जुल । जि
 थाइलाण्डं लिहाँ वया । ततापि, दाजु व किजा नापलात । खँ
 थुल । उमिगु अनुरोधयात जि स्वीकार याना । स्वीकार याना
 काये न्ह्यो, नांजाह्य भन्ते छम्हेसिके जि सल्लाह याना स्वया ।
 वस्पोलं “अंशभाग हति धकाः धाये मज्यू, ब्यूगु कयातये ज्यु, लिपा
 मालंमाथे याये” धया विज्यात । जि धुकथं हे याना वया । हानं
 बुं छकू मीगु ज्या जुल । व ज्या सिधयेव दाजुं वरोवर यानाः
 छगू भाग जितः नं विल । थ्व प्राप्त जूगु भतिचा आर्थिकं यानाः
 जितः भिक्षु जीवनय् गाक्कं मनोबल व भरोसा थें वल । थुकथं
 दाजुं जितः सद्भावनाया दृष्टि स्वयाच्वंगु दु । खः, भिक्षु जुया
 च्वंपिन्त अर्थ व आश्रयया नं समस्या जुइ यः । अथे जुइका
 च्वंपि भिक्षुपि थौंकन्ह्य नं मदुगु मखु ।

दाजुयागु इहिपा मां-बौपिनिसं हे याना थकूगु खः ।
 दाजुया जहानयात जिमिसं पीभत धायेगु चलन दु । दाजु व
 पीभतया स्वह्य कार्यपि व छह्य म्हाय् यानाः प्यह्य मस्त दु ।
 उपि फुककं ब्वलने धुंकल । तःधिपि कार्यपि व म्हाय्या इहिपा नं
 जुइधुंकल । उमिगु पारिवारिक जीवन बांलाक हनावया च्वंगु
 स्वये दयाः जितः लय्ताः । लिपा तक्कं अथे हे बांलाना च्वंगु
 स्वये दयेमा ।

किजा भरतया वारे नं छगू निगू खँ लुमंके । किजा भरत
मांया प्वाथय् च्वना च्वंबले निसें हे खँ जितः लुमं । छगू घटना
खः - मांया भरत प्वाथय् दुवले हँय्या ला नयेगु (दोहल वा) प्रवल
इच्छा जुल । छन्हु न्हिनय् छेँय् सुं मदुबले मांनं ला मीह्य मनु
छह्य सःताहल । अले थःगु छेँय् लहिना तःह्य बांलाःह्य, ल्लोह्य,
तःधोह्य हँय्चित् ज्वंकाः, स्याकाः हँयलाया तरकारी नयाः व
इच्छा पुरे जुइकल । थ्व खँ मांनं वारंवार लुमंका च्वनिगु खः ।
व थें किजा जन्म जूगु दिनय् न्हिनय् जि चोत कोथाय् पिने च्वं
च्वनागु । मां हाला हःगु, मस्त दुहाँ वये मज्यू धाःगु, मिसापि
जःलाखःलापि व दिदीअजि वःगु नं लुमंनि । हानं लिपा मांया
दुरुघाः जुयाः कष्ट नःगु नं खना । अनं ल्यू मवावले नाप-नापं
जिमि बानं दयेका ब्यूगु सिँया न्ह्यवःसा कयाः निह्य दाजु किजा
ह्यिता च्वनेगु ।

किजा भरत च्यादँ दुवले जिमि मां परलोक जुल । उखुन्हु
सुथय् जि ह्यगसय् म्हंगु- जिमि मां, जि, कृष्णदेवी तता व किजा
भरत बागमती खुसी वनागु । खुसि सिथय् जिमित तयाः मां नं
छिपि आमकन च्वना च्वं, किजायात ल्हाः ज्वनाति धकाः घयाः
थः खुसी क्वहाँ वन । लखय् ऊन ऊन तःजाथाय् वनाः अनं तुं
दुवय् जुया वन । जि ऊसंक वन । न्ह्यलं चाल । ह्य व मन
गरखेसे च्वन । घात्थें उखुन्हु सुथय् हे शान्तभवन अस्पतालय्
त्रिरामी जुयाः यंकातःह्य मां सदांया निमित्त विदा कयाः जिमित
तोताः परलोक वन । थ्व घटना जि थथे मती थुइका कि किजा
भरत छम्हेसित कृष्णदेवी ततां व जि बांलाक हेरबिचाः याना
ति धकाः जिम्मा बिया थकूगु थें जुल । घात्थें अथे हे जुल । वयात
गावकं बिचाः याये माल ।

आःला किजाया जहान हेराशोभा भौमयजु वयात हेरबिचाः
याइह्य जीवनपासा दये धुंकल । अक म्हाय् मयजु छह्य व काय्
भाजु छह्य नं उमित न्हाइपुक दये धुंकल ।

छगू अपशोचया खँ खः । जि थुखे आकाकाकां घैथें भन्ते जू
वया । उखे छेय् थुकिया असर गाक्कं चवं वन । किजा भरतं व
काय्चापिसं बांलाक स्कूलय् वनाः आखः ब्वं मवना बिल । छेया
परिस्थिति गाक्कं उथल पुयल जुल । किजां बल्लं एस. एल. सी.
जाँच तकक बी खन । ज्या यायां आखः ब्वने माल । ज्यासः ज्या
नं गाक्क सयेका काये मफुत अथे नं वया जीवन उत्साहपूर्वक
न्हाःवना चवंगु खनाः जितः लय्ताः । किजा भरत जि धाःगु खँ
न्यनाः दुर्लभ श्रामणेर प्रवज्या किन्हुया निम्ति ग्रहण यानाः भन्ते
छक्कः नं जुइधुंकूह्य खः । थःगु हे पसलय् दुगु बौद्ध सफुत नं ब्वने
धुंकल । बुद्ध पूजाविधि, मंगलसूत्र, मैत्रीसूत्र आदि नं कण्ठस्थ
वयेकाः न्हिथं बुद्ध वन्दना पाठ पूजा यानाः जीवन हना वयाचवंगु
दु । मंगल सूत्रय् भगवान् बुद्ध आज्ञा जुया बिज्याकथं स्वीच्यागू
मंगलया अर्थ थुइकाः तदनुसारं जीवन हनावने फत धाःसा किजाया
गृहस्थ जीवन अवश्यं बांलाना वनी । ध्व जिगु विश्वास खः ।

तता-केहे

रहूगु दाम्पत्य जीवनय् काय व म्हाय्या खाः स्वयेत उत्सुक जुया च्वनिगु स्वाभाविक खः । थुज्वःगु उत्सुकता गुम्हेस्यां याकनं पूर्ण जुइगु जूसा गुम्हेसियां भचा तालना च्वने माले यो । काय्या काय् वा म्हाय्या म्हाय् लगातार जन्म जुया वने यो । गुलिस्यां दाम्पत्य जीवनय् मां-वा धायेके हे मखंपि नं जुइफु । बौद्ध दर्शन कथं विचाः यायेवले थुकिया नं कारण दु । व खः थःगु हे कर्मविपाक । भोग सम्पत्ति व परिवार सम्पत्ति दयेकेत उकिया पुसा न्हापा हे पिना वयेमाःगु जुल । भोग सम्पत्तिया मालिक जुइत थम्हं दान याना वःह्य जुइमाःसा परिवार सम्पत्ति नं दयेकेगु जूसा थम्हं व मेपिन्त नं दान याकाः व यानावःह्य जुइमाः । थम्हं नं दान पुण्य मयाइह्य, करपिन्त नं मयाकिह्य जुल कि निसन्तान जक जुइमालिगु मखु, गरीव तकं जुयाः जन्म काये मालेयोगु जुल ।

जिमि मां-वापि न्हापाया जुनि थम्हं नं छुं दान पुण्य यानाः मेपिन्त नं दान पुण्य याका वःपि जुइमाः धैगु लक्षण गाक्कं सी दु । बा-मांपि गरीव नं मखु निसन्तान नं मजू । मध्यम वर्गया परिवार खः । थःपि परलोक जुइ न्ह्यो काय्पि स्वहा व म्हाय्पि स्वहासिगु खाः स्वयाः वने खंपि खः ।

जिमि बाया न्हापायाह्य जहान पाखें नं म्हाय्पि निहा बिया छ्वये धुंपि दुगु जुल । उंपि मध्यय् आः तःधीह्य मोतिश्रभा तता छहासिगु खाः स्वये दनि । वयात लगमय् बिया छ्वयातःगु जुल । मेहा छहा इतुंवहालय् बियातःगु जुल । तर जि ह्यसीके मखं ।

जिमि थः हे मां पाखें न्याह्य म्हाय्पि दुगु मध्यय् स्वहासिया
 विवाह याये खन । निह्य ला मचावले मदुगु जुल । आः दनिपि
 निह्य खः । तःधीह्य चिनिदेवी व चीधीह्य कृष्णदेवी । थुपि निम्हे-
 सिगु विधि व्यवहार कोचायेकाः तिति मां-वापिसं तोता वंगुलि
 जिपि दाजु किजापिन्त उमिगु भविष्यया वारे चिन्ता व धन्दा
 काये म्हाल ।

जि यां क्वय् मांया म्हाय् छह्य हे मदु । उकिं जि थः हे
 केहेँ छगः हे भोरो व हे छह्य मांयाह्य म्हाय् धाये दुह्य जि स्वयाः
 क्वकालिह्य मुं हे मदु । फुक्कं ततापिं जक । किजापूजा याना
 च्वंच्वनापिं जक । भवा सत्तिक केहेँ मय्जु नामं बुवाया म्हाय्
 पारस छह्य दुगु खः । वनं नीन्यादँया यौवन वैशय् परलोक जुया
 वन । उकिं जि थः केहेँपिनि पाखें दाजु धायेके मदु ।

जि यां च्वये दुपिं स्वह्य ततापिनिगु छगु निगु गुण धन
 लुमंके । कृष्णदेवी जियां च्वस्सं च्वंह्य खः । अले जि दक्कसिबे
 अप्वः नापं च्वने दुह्य तता नं थ्व हे ख । जि भासं स्यूसानिसेँ
 कृष्णदेवी ततायात थःगु छेँय् नापं खना । नापं नया, त्वना, म्हिता,
 आखः च्वं जुया, ल्वानं ल्वाना, हानं हाला । थुकथं हे जिपि तःधी
 जुल । कृष्णदेवी ततानाप जिगु दुःख-सुखया खँ गाक्कं ब्याः ।
 किजापूजा नं व हे अप्वः याये खँ ।

कृष्णदेवी तता भाग्यमानिम्ह म्हाय्मचा खः । व थःत
 जन्म व्युपिं मां-वापिन्त मरणासन्न इलय् तक्कं उसांय्मदु पिवाः
 च्वनाः सेवा याना छत्त । संयुक्त राज्य अमेरिकाय् दच्छिमयाक
 थः मिजंनापं च्वनाः चाःहिला वये खंम्ह नं खः व ।

कृष्णदेवी ततायां च्वये चिनिदेवी तता खः । जि मचाबले
 निसेँ थ्व तता नेपाःया सुदूर पूर्वया भद्रपुर सहरय् च्वंवना च्वंगु

जुल । खतु जि मचाबले मांनापं अन ततायाथाय् वना लच्छिति नापं च्वना वये नं । जि श्यना तयाकथं जि जन्म जूबले मांयात पासा च्वनाच्च्वंम्ह हे चिनितता धाइ । तापाक्क च्वं वना च्वंम्ह जुयाः दँय्दसं थ्व ततां किजापूजा याये मखं । अथेनं तताया ममतां न्हाबलें किजापूजाया चि कोखा, नैक्या, खोसि आदि किजापिन्त छ्वया हया च्वं । किजा जुया च्वनापि जिमिसं जक ततायात लुमंतिया चि कथं गा, पसि, लं आदि बराबर बी मखं, छ्व नं मछ्वया । ततां घाःसा जि भन्ते जुइघुंकाः तक्कं अथे हे छ्वया हया च्वन । जि भन्ते जू वन धैगु खबर स्यूवले चिनिततां गाक्कं धन्दा काल खनि । अनंसिं हवाईजहाज्य् च्वनाः थन जितः विचाः याः वल । तापाक्क च्वनानं जिगु वारे सुनानं धन्दा कया च्वंपि दःसा उरि मध्यय् न्हापांगु नां हे चिनिदेवी ततायागु लाः वइ ।

मोतीश्वभा तता आः दुपि मध्यय् थकालिम्ह खः । थ्व ततायानं गुण यक्व दु । वया पाखें हे दाजु वाबुकाजी ह्लासाय् वने दुगु खः । अले जि नं न्हापां पोखराय् हवाईजहाज्य् च्वना वने खंगु खः । थ्व तताया पसलय् नं लां लां च्वने नं । हानं जि श्रामणेर जुयाः कलेज्य् बहनी आखः ब्वंवनाच्वना ज्वःछि नं बहनीसित त्वंकेत धयाः सादुरया प्रवन्ध तक्कं यानाः माया यानातःगु खँ लुमंनि ।

ततापिनिगु गुण नं यक्व दु । गुलिनि लुमंके । यग्गु थजु जितः ततापिनिगु माया ममता भचा हे कम मजू । ततापिनि सदां जय जूगु व भि जूगु स्वये दयेमा । उमित गुबलें दुःख मजुइमा । थुलि हे जिगु कामना खः ।

बुबा-मुमा

मां-अबु वाज्या-बजेयां ल्यू लुमंकेबहपि खः तःमां-तःबा व बुबा-मुमापि । जिमि वा तःधीम्ह काय् । बाया किजा छम्ह जक दु श्री तीर्थ शाक्य । जिमिसं ककायात बुबा धकाः धायेगु चलन । मानश्रभा शाक्य जिमि मुमा । जितः मचांसिं माया याना वयाच्चंम्ह छम्ह आदर्श बौद्ध नारी खः । थः परिवारया सुख-समृद्धिया लागि निरन्तर सेवा यानावया च्वंगु खना । अल्सि मचाः । वाज्या-बजे व कुमारी द्योमय्जु जुयावंम्ह निनिपिन्त अन्तिम दिनय् तक्कं सेवा याना च्वंपि नं बुबा-मुमापि हे खः । उमिगु पारिवारिक जीवन आनन्दपूर्वकं न्ह्याःवना च्वंगु स्वयेदयाः लय्ताः ।

मुमाया दया-माया यक्व दु । मस्त ख्वया च्वंगु स्वयेमफु । जि मचाबले ख्वया च्वनकि बजि, महि बियाः हेका तैगु । बुबा न्हापांसिं भजनय् वना च्वनिम्ह जुयाः तवला वांलाक थाय् सः । बौद्ध व हिन्दू धर्मया खँ नं यक्व स्यू । ब्रह्मकुमारी धर्मया पाखे नं गाक्कं रूचि तथा च्वना बिज्यागु दु । उकि फुसंत इलय् बुबा नाप वरोवर धर्म सम्बन्धी छलफल याये नं । भगवान् बुद्धया 'हेतुवाद' उपदेश बुत्रायात दक्वसिबे अप्वः योताः ।

छगू खँ लोमंके मज्यूगु खः जि जन्म जबले मुमा थः स्वयं न्ह्योने दुगु खँ मुमाया पाखें न्यनागु दु । हानं जि मचाबले निमो-निया ज्वर वयाः सिक्किस्त विरामी जुया च्वंबले ककां डाक्टर वयने हया । वासः न्यानाः विचाः यानाः जितः विरामी लायेकातःगु खः ।

बुबा-मुमापिनिगु खँ लुमंके मात्रं नेपाःया छगू आदर्श परि-
चार लुमंकेति ग्यं । जि सीकं उमि स्वह्य काय् व निह्य म्हाय्पि
दुगु खः । तर दुःखया खँ, म्हाय्पि निम्हं मत्यवं हे परलोक
जुयावन । चीधीह्य म्हाय् पारस मदुगुया पुण्य स्मृतिइ “बुद्धधर्म
मानव कल्याण धर्म” नामं चीचाधंगु सफू छगू नं प्रकाश याये
धुन । बुबाया स्वह्य काय्पि बाबुराजा, सानुराजा व भाईराजापि
जि स्वयाः थकालिपि खः । उपि स्वम्हं हे शिक्षित अले थःथःगु
कार्यक्षेत्र्य गाक्कं दक्षता दुपि खः । बुबा-मुमा व दाजुपिनिगु
जीवन न्हाबलें न्हाइपुक न्हानाच्चंगु स्वये दयेमा ।

जिमि बाया केहेपि । निनिपि स्वम्हं जि बांलाक ह्यस्यु ।
छह्य कुमारी मय्जु जूह्य ब्रह्मचारीनी जुयाः हे थःगु जीवन हना
वन । मेपि निह्य निनिपि आतक्कं दनि । निम्हं उलि हे श्रद्धा
दुपि खः । जि भन्ते जुयाच्चंगु खँय् उपि साप लय्ताः । चीधीह्य
नानी निनिला जितः चीवर तक्कं सुयाः, दान बिल । उमिगु लुमंति
हे सुमधुर जू ।

पाजु-भिन्चा

मांया पाखें सत्तीपि थःथिति हे बाज्या, अजि, पाजुपि, तःमांपि, चमापि खः । जिमि मांया थःछे इतुंबहालय् । बाज्या, अजि व तःधीह्य पाजुला जि ख्वाः हे स्वये मलं, ह्य मस्यू । क्वाःबहायाह्य तःमां छह्य ह्यसीके खं । चमाला द हे मदु । पाजु-पिन्थाय् वनेगु धैगु इतुंबहालय् वनेगु खः । इतुंवहाः धाये मात्रं श्री केशचन्द्र आजु व गुरुमापाया बाखं लुमंसे वः । अले तता व किजा, पाजु व भिन्चाया दथुइ गुकथं दया-माया दयेमाः धैगु खँ लुमंके थें जू ।

चीधीह्य पाजु श्री चैत्यरत्न शाक्य बांलाक ह्यस्यू । बराबर छेय् न्हिच्छि च्वं वनेनं । चैत्यपाजु हस्त पुस्त, तःधी, खँ ल्हाइगु न्ह्याइपुसे च्वं । नके त्वंके यायेगुली मन तसकं वं । छेँ भचा कथं मछिगुलि बराबर तापाक्क देवालय, मन्दिरय्, धर्मस्थलय् म्वय् न्यायेकेगु याइगु । उकिं मचानिसें मणिचूदं, नमुरा भगवान, पनौति, सक्वचंगु, भुइजःसी आदि थासय् वने नं जि । चैत्यपाजु लोकं ह्याःह्य धार्मिक स्वभावह्य खः । वया न्याह्य काय्पि व निह्य म्हाय्पि आतक्कं दनि । पाजु जक असामयिक कथं, आकाकां दयनीय अवस्थाय् परलोक जुल । आः मलेजु छह्य थः काय्पिनिगु भरोसाय् च्वनाच्वंगु दु ।

तःधीह्य पाजु नापलाये मखंसां तःधीह्य मलेजु नापलाये खं । वया निह्य काय्पि दु । तःधीह्य पाजुया काय् रत्नकाजीया छेय् ला लांलां भोजन याये नं । इमिगु बनिया वासः पसलय् ज्यानं याये नं । चीधीह्य दाजु सानुकाजीया बारे खँ लुमनिबलय् भचा नुगः

मच्छि दुःख ताः । आःला थन मच्चंसे पूर्वाञ्चल पाखे वना च्वंगु दु
धाःगु न्यना । संसारय् सकलें उथें जुया च्वनिगु थ्व सम्भवया खँ
मखु । थन विभिन्नता, पृथकता, विषमता दइगु स्वाभाविक हे खः ।
थ्व फुक्क थःथःगु शरीरं वचनं व मनं याइगु भिगु व मभिगु
कर्मया फलं खः ।

पाजु-भिन्चा घैगु व्यावहारिकता मात्र खः । वहे मनु
छम्हेसिया भिन्चा जुया च्वंसा मेम्हेसिया पाजु जुया च्वनीगु जुल ।
जि हे नं अथे हे खः । पाजुया भिन्चा जुया च्वनसा हानं तःह्य हे
भिन्चापिनि जि पाजु खः । जिमि वाया बिया छ्वये दुपि म्हाय्पि
जम्मा न्याह्य दु । उपि फुक्कसियां सन्तान दु । गुह्यसियां प्यह्य
दुसा गुह्यसिया छह्य निह्य जक मस्त दयेकाः परलोक जुयावन ।
परलोक जूपि ततापि जि ह्यसीके तककं मखं । उमि काय् म्हाय्पि
जक ह्यस्यु । छेय् वरोवर वः । आतक्क दुपि भिन्चापि क्प्यह्य
दु । इपि मध्येय् जि स्वयाः थकालिपि हे स्वह्य मिजं भिन्चापि दु ।
मेपि ला जि स्वयाः क्वकालिपि खः । भिन्चापि सकसियां याउँसे
च्वंच्वंगु दु । भिन्चापिनिगु दुःख स्वये म्वानि, स्वये नं गुवलें म्वालेमा
उपि न्याथाय् च्वंसां दुःखी छता मजुइमा ।

जःला-खःला

पारिवारिक व सामाजिक जीवनय् जःलाखःला व इस्त-
मित्रया ल्हाः गाक्कं दु, थःगु हे भूमिका दु । छह्यसिनं मेह्यसित
गाक्कं प्रभावित याना च्वनीगु । मध्यम वर्गया परिवारय् ला थुजोगु
पहःचहः कन हे ग्यसुलाः । सुख-दुःख व उन्नति-अवनति हे उमिगु
सामाजिक वातावरणं हे निर्देशन यानातःगु दुला धैथे जुइगु ।
देश स्वयाः भेष जुइगु थें मनूया समूह स्वयाः ज्या खँ जुइगु
स्वाभाविक खः । उमिगु पुचलय् छह्य निह्य विलक्षणपि व प्रतिभा-
शालीपि व्यक्तिपि पिहाँ बइगु सम्भावना मदुगुला मखु । अथे नं
थुजोगु घटनाया दुने मेमेगु कारण नं यक्कं दुथ्याः । उपमाया
निमित्त ऐतिहासिक राजकुमार सिद्धार्थ व वसपोलया बुद्धत्व प्राप्ति
थें जाःगु घटना वन लुमकेबहः जू ।

नेपाःया राजधानी, पुलांगु लाय्कूया लिक्क च्वंगु स्वातुक्क
बस्ती दुगु त्वालय् जन्म जुयाह्य जि खः । १०४ वर्षया
अन्धकारमय राणा शासन कालया ग्रहनं युगयात त्वजक त्वःतूगु
ई । राष्ट्रया छ्चाखेरं २००७ साल प्रजातन्त्रया लहर बयाच्वंगु ।
थुज्वःगु राष्ट्रया सर्वांगिन विकासया नसंचा इलय् जन्म जुइदुगु
जिगु लागी अहोभाग्यया खँ खः । प्रत्येक परिवारया दुने- आः
की मस्तयत् वंशानुगत लजगाःया ज्या-खँ जक स्यनां मगात, उमित
आधुनिक शिक्षाया नं नितान्त आवश्यक जुयाच्वंगु दु धैगु धारणां
अशिक्षित जुयाच्वंपि मां-बौपिसं नं न्ह्यलं चाय्के धुकूगु जुल ।
लजगाःया नं न्हून्हूगु आधुनिक प्रेस, पसः, मोटर मर्मत, घडि
मर्मत आदि पाखे पलाः बुलुहुँ न्ह्याः वयाच्वंगु जुल ।

जि जन्म जूगु छेँया जःलाखःलापिं शाक्य, वज्राचार्य व तुलाधरपिं खः । उरिपिं फुक्क हे नेवाः वौद्धत खः । आतक्क नं अनया पारिवारिक जीवन अथे हे तिनि । पाःगु छुं दुसा बालं च्वं वःपिं व छेँ न्यानाः तापाकं च्वं वःपिनिगु स्वभाव भच्चा खः । जःलाखःलापिं तसकं भलादमिपिं खः । सुयातं छुं ज्या-खँ परे जुइबलय् सकलें जःलाखःलापिं वयाः हारग्वार यानाः ग्वाहालि याना ब्यू । उकीसनं भाषा व जाति विशेषया खँय् छगू हे प्रकार-यापिं अप्वः च्वनाच्वंगु त्वाः जुल । मानौं अँबहाः त्वाः छगुलि हे छगू तःधंगु परिवार समूह थें च्वं । दुःख-सुखया खँ व्याक्कं ब्याः । जन्मदि, जंको, चूडाकर्म, आवाह, विवाह, रोगी व मृत्यु जुइगु थें जाःगु मार्मिक अवस्थाय् जःलाखःलापिसं गाक्कं साथ ब्यू । तामासा स्वया मच्चं । जःलाखःलां धाइ-ल्हाइया भय धाःसा माक्क स्वयां अप्वः हे कया च्वनीगु । उकि हे जुइ गुलि गुलि असह्य जुयाः उपेक्षित दिशा पाखे स्वया बनीपिं छह्य निह्य खने दुगु । अथे नं दया-माया व सहयोगया भाव 'धर्म' धकाः याना बयाच्वंगु दु ।

जि श्रामणेर भन्ते जुयागु प्रब्रज्या समारोह दिनय् गण महाविहारय् अँबहा त्वाःया शाक्य परिवारपिं गाक्कं वयाः स्वःवल । उरिपिं फुक्कं थः स्याःन्याःपिं व जःलाखःलापिं खः । उमिगु लागी थ्व घटना अभूतपूर्व घटना खः । जितः छवाः तक्कं हे विहारय् वयाः बिचाः याःवःपिं दु । जःलाखःलापिसं जितः थः हे परिवारया छह्य योग्यह्य काय्मचा भाःपा च्वंगु दु । जिनं उमिगु स्नेह व सद्भावनायात कदर याना वयाच्वनागु दु । तःमि-चीमि, सः-मसः, वांलाः-वांमलाः, मिसा-मिजंया भेदभाव-यात महत्व मब्युसे थःगु पाखें छह्य शुभ-चिन्तकया रूपय् नोतुया,

(२२)

खँ लहाना, आदर भाव तथा: व्यवहार याना वयाच्चनागु दु ।
थुकरयंया सौहार्दपुर्ण व्यवहार याना चवनेगु उँबहा त्वा:या अभिन्न
लक्षण हे जुया चवनेमा । थुकी हे समूहया शान्ति, सुख व समृद्धि
निहित जुयाचवंगु दु ।

थःथितिपिनिगु दथुइ वलम्बु विहार्य कठिन उत्सव
२०३७।६।७ स

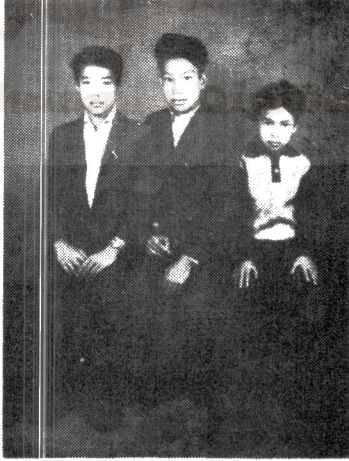

कविता सम्मेलन, पंजाव विश्वविद्यालय

Downloaded from <http://dhamma.digital/>

वट् बवरनिवेश विहारया उपोसथागारय् भिक्षु प्रातिमोक्ष पाठ

म्याट्रिक पास जूगु परिक्षाकलया लसता चि पासापि लिसे (२०२५)

गृहस्थ पासापिं

पासापि तःता प्रकारयापिं दु । उपि फुक्क पासापिन्त गृहस्थ व त्यागी कथं निगू पुचलय् नालाकाये ज्यू । गृहस्थाश्रमय् च्वना च्वंपिनि गृहस्थ पासापिं यक्व दइगु स्वाभाविक हे खः । अथेनं उमि त्यागी जीवन हनाच्चंपिं निम्ह प्यम्ह घनिष्ठ पासापिं दयेफु । अथे हे त्यागी जुया च्वंपिनि नं न्हापा थः गृहस्थ जुया च्वनाबलय् निसेंयापिं म्हस्यूपिं व लिपा थः त्यागी जुइधुंकाः नं पासाया व्यवहार कथं हनाबना तथाच्चनिपिं गृहस्थ पासापिं दये यः । थन जि थुपिं निखलकं गृहस्थ पासापिन्त लुमंका च्वना ।

न्हापा जि गृहस्थबलय्या पासापिं फुक्कं धैथें आः नं गृहस्थ हे तिनि । त्यागी जुया वःपिं मदुनि । लिपा दइला धाये मफु । थुपिं पासापिं नाप जि आखः गो म्हसीकेत नाप नापं कुमारीछे वनापिं, अले छथाय् हे बहालय् गुच्चा, तास, तेलकासा-सुलाकासा, कवडी, डांडुंगकासा, पाँय्, बल आदि म्हिता वयापिं खः । मिसा पासापिं थःथःगु वसया अवस्थानुसार विवाह याना वने धुंकल थें मिजं पासापिं नं थः थः परिवार दुपिं जुइधुंकल । उपिं फुक्कं समाजया जिम्मेदार व्यक्ति जुया च्वने धुंकल । काय्-म्ह्याय्पिन्त ब्वलंकाः देशया योग्यपिं नागरिक यायेगु थेंजाःगु महत्वपूर्णगु ज्याय् संलग्न जुयाच्चंगु दु । जि गृहस्थ पासापिं न्हाबलें थथे हे सजग व भिगु कार्यय् सक्रिय जुयाच्चंगु स्वये दयेमा ।

जि गृहस्थ पासापिं न्हापा थें हे आः नं अथे हे मध्यम वर्गीय तिनि । धात्थें तःमि व चीमि धाये बहःपिं सुं हे मदु । गुम्हं व्यापारी जुयाच्चंपिं दुसा गुम्हं राजकर्मचारी, इन्जनीयर,

मजदुरी आदि मध्यम स्तरया लजगा। याना च्वंपि दु । उमित जि भौतिक कथं सहयोग यायेमाःगु आवश्यकता मदु थें तुं थथे यायेगु जिगु स्थिति नं मब्बू । आध्यात्मिक कथं सहयोग यायेगु धाइ व ई व दि त्यलकि वा संस्कारं उमित घ्वानाः थुखे हइबलय् फुगु व छिगु ग्वाहालि यायेगु दहे दु ।

थौं तक्क फुक्क गृहस्थ पासापि नाप जिगु साधारण कम्बन्ध दु, दयां तुं च्वनितिनि । खुसीया खँ खः छम्ह भिक्षु जुयाः थः न्हापा गृहस्थया पासापि नाप सम्पर्कं तयेमज्यू, उमित नोतुइ मज्यू, वा उमिथाय् वने मज्यू धैगु प्रतिबन्ध वौद्धधर्मया विनयस जि गनं मखना । खः, थ्व सम्बन्ध श्रमण भेषयात ल्वयेक धाःसा जुइमाः ।

बुद्धधर्मय् कल्याणमित्रया तःधंगु स्थान दु । जीवनया सफलता वच्छि मयाक कल्याणमित्रया ल्हातय् दु धकाः धयातःगु उपदेश त्रिपिटकय् थाय् थासय् दु । पासापि कल्याणमित्र खः मखु धैगु थःगु स्वविवेकं व उमिगु व्यवहारयात विचाः याना स्वयेमाः । थथे विचाः यायेगु शक्ति प्रत्येक ब्यक्तिपिके दु । तर थुकि गुम्हसिनं ज्या कायेगु याःसा गुम्हसिनं ज्या मकाः । थौं तक्कयापि जि पासापि फुक्क भिपि वा कल्याणमित्र धाये योग्यपि हे खः धकाः दावी याये ला थाकु । अथेनं जितः दुःख बीत स्वापि, तुति ज्वनाः साला कायेत स्वःपि वा जिगु प्रगति खनाः नुगः मूपि पासापि ला छम्ह हे मखना । फुक्क पासापि जि खनाः लक्ष्ताः । नापलाइबलय् मैत्रीपूर्ण खँल्हावल्हा जू । थ्वहे जिगु लागी तःधंगु हर्षया खँ खः ।

जि मचानिसें यक्व मनूतय्गु पुचलय् च्वनाः तःधी जुया वयाम्हासां, पासापि यक्व दयेके मसः । पासापि मदु नं धाये म्वाः ।

जि पासा नालाकयापित जिगु जीवनभरया पासा भालपा चवना ।
उपि मध्येय गुलिछिसिनं जितः त्वःमंके धुंकल जुइफु, वा ह्यमसिये
धुंकल खयेफु । अथेनं जिगु तुगलय् उमिगु छाप दयां चवनी, लुमंकां
तुं चवने । शान्त, दान्त व संवेदनशील जुयाः थःगु ह्यिगःया जीवन-
यात दुवाला स्वयेवलय् उपि पासापि शुभचिन्तकपि, निकटतमपि
सकलें सकलें जिगु न्ह्योने धिकिहिं लुयावइ । उकिं जि गवलें
याकःचा कोथाय् वा सुनसानगु थासय् चवनेवलय् पुलांपि पासा-
पिनिगु पुचःया दथुइ च्वं चवनाति ग्यं जितः । जि गुबलें याकःचा
मजू । जि पासापि जिगु स्मृतिइ न्हावले च्वनाच्वंगु दु । मात्र
उमिगु सद्भावना लुमकेगु खः । जि याकःचा चवने मफु । खः,
शारीरिकं जि याकःचा च्वना च्वं थें जुइफु, तर मानसिकं व
आध्यात्मिकं जि याकःचा बिलकुल मजू, गुवलें जुइ नं मखुत ।
पासा दयेका चवनेगु सुखकर खः । पासा नाःवःपिन्त जि गुबलें
निराशा जुइके मखु । खः, व पासा नाःवःह्य जिगु थःगु हे पहः-
याह्य जुइमाः मखुसा लखय् चिकं तःथें जुइफु । दुरु तःथें जुइकेगु
जिगु ईच्छा । पासा, उकिं दयेका हे चवने, छाय्धाःसां पासा
मदुह्य मनु जुयाः स्वायेगु चिडियाघरय् लहिनातःह्य याकः गैंडा
थें खः । नयेगु दु, त्वनेगु दु, स्वःवःपिं दु, चवनेगु थाय् दु तर गैंडा
जुयाः गैंडां माया याका चवने मदु, गैंडायात माया याना चवने
मदुसा गैंडा जुया च्वनागुया छु प्रयोजन जुल । मात्र चिडियाघरया
शोभाया निर्मित जुल । मनु अथे मजुइमाः । मनु मनु जुयाः स्वायेगु,
मनुखं माया याकाः व मनुयात माया यानाः हे स्वायेगु ।

“पासा” धायेका चवनेगु छगू गौरवया खँ खः । अथें सुनां
सुयातं पासा धकाः नालिइ मखु । पासा धायेकेत पासायाके
दयेमाःगु गुण नं दयेमाः । मन मिले जूह्य, खँ मिले जूह्य, सद्भावना

दुह्य, सहयोगया आशा काये ज्यूह्य व विश्वास ब्याःह्य जुइमाः ।
जि गुलिनं पासा धकाः नालाकया तयापि खः उमिके थुजोगु गुण
दु । उमिगु पुचलय् चवनेवल्य् जितः आनन्द ताः । जन्म बिया-
तःपि मां-बौपिसं तोता वंगु हे लोमं ।

पासापि थःथःगु कार्यक्षेत्र्य् आनन्द कया चवना च्वंपि
जुइमा । उमित धायेगु थुलि हे खः पासापिसं मानवताया मू-
ह्यसीकेगु कुतः यायेनु । जिगु निम्ति नाता मध्येय् तःधंगु नाता
हे मानवताया नाता खः । थ्व मानवताया नाताया लिधंसाय् थःत
थहं वलिदान तक्कं बीफु, बिया वंपि नं दु । मानवताया नाताया
पराकाष्ठा हे कल्याणमित्रता कायम यायेगु खः । कल्याणमित्र
नापलायेगु, मालेगु व जुया क्यनेगु हे मानव मात्रया सर्वोच्च ग्यसु-
लाःगु ज्या खः । कल्याणमित्रं हे जक पासायात आदि, मध्य व
अन्त तक्कं कल्याण जुइगु ज्या-खँ स्यना-कना बी । जि पासापि
सकलें ननानं कल्याणमित्रया दर्जाय् थ्यंकः बनेफुपि जुइमा । थ्व
संसार कल्याणमित्रं गुवलें मप्वनेमा । थन कल्याणमित्रपिनिगु
संख्या हे अधिकतम जुइमा । जीवनया पलाःचा पत्तिकं हे कल्याण-
मित्र नापलायेमा । आधुनिक आणविक युगया भीषण चक्रय् सुं
मलायेमा । हिरोसिमाय् व नागासाकी जुवावंगु घटना थ्व धरती
हानं दोहरय् मजुइमा । प्रेम व मैत्री, सत्य व शान्तिया वसन्तऋतु
न्हावलें जुया चवनेमा । थ्व हे जि गृहस्थ पासापिन्त जिगु
मंतुना खः ।

विद्यार्थी जीवन

विद्यार्थी जीवन- विद्या आर्जन यायेगु जीवन खः । विद्यालय, महाविद्यालय वा विश्वविद्यालय न्ह्याथाय् ब्वना च्वंम्ह जूसां पूर्ण विद्या आर्जन याये मफुतले न्ह्याम्हं, न्ह्यागु उमेर तक नं विद्यार्थी हे जुया च्वनीतिनि । फरक उलि हे जुइकि उह्य व्यक्ति विद्या वा ज्ञान, बुद्धि व सत्यता वा वास्तविकतायात बोध यायेगु ज्याय् संलग्न जुयाच्चंगु जुइमा, सम्मान, सत्कार, धन दौलत वा छुं मेगु लाभया आशाय् ब्वां वनाच्चंम्ह मजुइमा । विद्यार्थी जीवन वा विद्या आर्जनया ज्या भासं थूसांनिसें शुरु जुइ । अले थःगु मांभासं मचाबलय् यच्चूगु न्ह्यपु व शुद्धगु नुगः जुया च्वंबलय् लाःगु प्रभाव हे दीर्घकाल तक संचित व सक्षम जुया च्वनीगु जुल ।

जिगु विद्यार्थी जीवन प्रारम्भ जि जन्म जूगु छेय् हे जुल । दाजु व ततापिनिगु पालनिसें छ्यला वयाच्चंगु सिंपूया गोरः, लोसलां हे जिगु न्हापांगु विद्या आर्जन यायेत छ्यलागु सामग्री खः । जिमि अबु हे जिम्ह न्हापांम्ह गुरु खः । मचाबलय्या घटना छत्रवाःचा लुमंसे वल । गोरलय् सप्ताक्षर- 'न मो बा गी श्व रा यः' च्वयातःगु दु, वा नं म्हुतुं बरोबर धायेका च्वंगु दु, पतिचां नं आखःगोलय् थीका च्वंगु दु । नयेगु नसा वजि व म्ही न्होने तयातःगु दु । "पाठनिं व्वं अले न" धकाः धाःगु सः न्हाय्पने आः तककं थ्वःनि थें च्वं । मुलपति ध्याना च्वनागु दु धाः धाः थें याना च्वनागु दुसां आखलय् स्वयाः मन नयेगुली अप्वः वं थें च्वं । बरोबर 'याकनं धाये सयेकि, आखः गो म्हसीकि' धाःगु सः ताः । वाघौति छु ब्वना 'का आःयात गात, गोरः छ्यनय् तयाः

महामञ्जुश्रीया स्तोत्रं ब्रुवन् ध्यात्वा । जि अथे हे याना । थ्व क्रम
दैनिक कथं न्हावन् । उबलय् जि प्यदं हे भच्चा मदुनि थं च्वं ।
छाय्धाःसां किजा लिक्क दुला, मदुला लुमंके मफु । तर तता ला
नापं हे दु ।

छेय् आखः गो भच्चा म्हसी धुंकाः जितः येया कुमारीछेय्
आखः ब्रुवन्केत तये यंकल । उबलय् अनया भर्ना फी हे कुमारी
माजुयात छगः किसली व मरु गणेद्योया लिक्क स्थापना याना
तःम्ह महामञ्जुश्री प्रतिमायात छगः किसली छायेगु खः ।
कुमारीछेय् ब्रुवन् वनाः हे जि वर्णमाला वचयेका । संक्षिप्त ठूलो
वर्णमाला हे जिगु पाठय सफू खः । ब्रुवन्नीपि पासापि प्यम्ह न्याम्ह
जक दु । सकलं च्वतया वैथक्य सुकुली च्वनाः ब्रुवनेगु ।

कुमारीछेय् ब्रुवने धुंकाः कृष्णदेवीतता नापं प्याफल्य च्वंगु
इस्कुलय् (हाल कन्या मा. वि.) ल्य ब्रुवन् वना । कवि शिरोमणी
लेखनाथ पौडेलं चिनादीगु 'बालक बबुरो' कविता, दुइ एकां दुइ
आदि कण्ठ वयेकागु थन विद्यालय च्वनाः खः । थनं ल्य हानं
पुलाभंसाल्य च्वंगु निर्मल मा. वि. स खुगु कक्षा तक्क ब्रुवना ।
अंग्रेजी भाय् सयेकेगु कुतः थनं हे शुरु जुल । गणित नं बांलाक
ब्रुवने खन । थन उबले च्वना च्वन्पि शिक्षकत धात्थे कडा व प्रेरणा-
दायक जू ।

अनं ल्य हानं लगम्य च्वंगु नव शिक्षा विकास मा. वि.
सुथसिया प्रौढ कक्षाय् ब्रुवन् वना । थन ब्रुवना च्वनाबले हे जिमि
मां परलोक जूगु खः । थ्व दुःखया घटनां जिगु अध्ययन यायेगु
ज्या हानं छको दित । निदं स्वदं ति हे दित । निदं स्वदं तक्क
हानं ज्यासलय्, पसलय् व प्रेसय् ज्या याःवनेगु याना । थुबले हानं
जिमि अबुज स्वर्गवास जुल । थुबले हे छम्ह भिम्ह पासा नापलानाः

व नापं तुं बालकुमारी प्रौढ मा. वि. वनाः ब्वं वना । सौभाग्यवस
थनं हे किगू कक्षाय् उतीर्ण जुयाः एस. एल. सी. परिक्षा बिया ।
सफल नं जुल । थ्व २०२५ सालया घटना खः । वहे वर्षय् नेपाल
नेशनल कलेज (हाल शंकरदेव क्याम्पस) पुतली सडकय् वाणिज्य
(कमर्स) विषय कथाः बहनी ब्वना ।

नीच्यादँया चंचलगु उमेरय् जि व्यस्त हे जुया च्वनागु लुमं ।
सुथ जःलाखःलापिनि मस्तय्त आखः ब्वंकेगु, न्हिनय् भूगोलपार्क
न्ह्योनेसं च्वंगु ज्यासलय् ज्या यायेगु, बहनी कलेजय् वनेगु अले
हानं चान्हय् न्हूसडकया शाक्य ब्रदर्श पसलय् थं वनेगु । उवलया
जीवन धात्थे न्ह्याइपुसे च्वं । मां-वा थुगु लोकय् मदये धुंकल ।
दाजु व पीभतपिनिगु लिधंसाय् जीवन हनाच्वना । अथेनं दुःख
सुख धैगु छुं स्यूगु मखुनि । थःगु मनं खँ थें ज्या याये दतकि
आनन्द जुल । हानं छेँय् वंसा जा बू, ल्हातय् स्वःसा रोलेक्स
घडि दु, उखें थुखें वनेत गेर दुगु साइकल दु, कलेजय् न्हून्हूगु ज्ञान
बुद्धिया खँ न्यने दु, ह्याचाय् स्वःसा ध्यवा गुबलें खालि मजू, रोग
व्याधि छुं हे मडु, छेँया धन्दा छुं कायेम्वाः, दाजुं स्वया च्वंगु दु ।
थुजोगु आनन्द, स्वतन्त्र व भारमुक्तगु जिगु यौवनया अवस्थाय् नं
छगू तःधंगु घटना जुल गुकि विद्यार्थी जीवनय् ह्यूपाः हयाविल ।

स्कूल व कलेज पतिकं छवाःया निमित्त हडताल जुयाच्वंगु ।
उकि बहनी फुसत दुगु । न्हापां हे पसलय् वनेत वना । न्ह्यो वःगु
मखुनि उकि अनया हे च्वय् कोथाय् च्वना च्वंहा तानसेनयाह्य
गणेश उपासक नापं गफ याये धकाः वना । खँय् खँय् धर्म बारे
चर्चा जुल । स्वर्ग-नर्क, भूत-प्रेत आदिया बारे नं खँ जुल । उबले
अजाःगु बारे जितः पत्याः याके थाकु । कलेजया नेपालभाषा
पाठ्यक्रमय् अजोगु खँ बुद्ध जीवनी दुध्याका मतः वयकलं जितः

थ्व विषय भन्तेपिके न्याना स्व धाल । कन्हय् कुन्हु वय्कः नापं हे
 येँया गणमहाविहारय् वना । विहारय् पूज्य प्रज्ञारश्मि भन्ते नाप
 लात । वसपोल नाप खँल्हाल्हां जिनं भन्ते जुइ ज्यूला धकाः
 न्यना । वसपोलं ज्यू, याकनं जुइफुसा क्कन हे ज्यू धै विज्यात ।
 २५१४ औं वैशाख पुन्ही महोत्सव न्ह्योने वया च्वंगु । मां-वौ-
 पिनिगु अनुमति कायेत उँपि निम्हं मदये धुंकल । उँकि दाजु व
 ततापिनिगु अनुमति हालाः हे तिनि कया । उबले थौं कन्हय् थें
 जाःगु कडागु, न्याम्हेसिके अनुमति कयाः हानं उत्सव यानाः
 उपाध्याय जुइपि न्याह्य मध्येय् छह्यसिगु पाखें बल्ल प्रब्रज्या
 प्राप्ति जुइगु नियम मदुनिगु । पूज्य संघ महानायक भन्ते पाखें
 अःपुक श्रामणेर जुइ दुगु खः । जि नुगः सफुली 'युवक भिक्षुपि
 माल' धैगु अध्याय व्वनावले भिक्षु जुइगु प्रेरणा दया च्वंगु ।
 प्रज्ञारश्मि भन्तेनं जि श्रामणेर जुइवले भाला कया वी धया
 विज्यात । थुकथं वैशाख पुन्ही छन्हु न्ह्यो श्रामणेर जुया । कलेजय्
 व्वना च्वँच्वं हे भन्ते जुइ दत । थ्व छगू नं विशेष लुमंकेवहगु
 घटना खः ।

गणमहाविहारय् श्रामणेर जुयाः अन हे तुं च्वना । छुं दि
 विते जुल । शुभचिन्तकपि उपासकपिसं— 'भन्ते, छःपिनिगु अध्य-
 यन मतौतुनिसां ज्यूनि, वहनीया कलेज ला खः नि, छुं ज्याय् नं
 मपं, भन्ते जुयाः कलेजय् आखः व्वं वने जिहे जीनि ।' धाल ।
 थ्व खँ जितः मनासिव लगे जुल । गुरु भन्ते प्रज्ञारश्मियात विन्ति
 याना । वसपोलं थकालिह्य भन्तेयात छको नं न्यना स्व धया
 विज्यात । अले जि शुभचिन्तक उपासक व्वनाः वसपोल थकालिह्य
 भन्तेयाथाय् वनाः नुगःया खँ कना । वसपोलं अनुमति विद्या
 विज्यात । थुकथं जि हासुगु चीवर वस्त्रं पुनाः हानं छको कलेजय्

वने खन । उबले चीवरं पुनाः कलेजय् वंहा सायद जि हे न्हापांहा
विद्यार्थी जुइमाः ।

चीवरं पुनाः कलेजय् वनाबले न्हून्हूगु अनुभव नं गाक्कं
जुल । न्हापा गृहस्थबले थें पासापिसं म्वाःमदुगु खँ न्यंकः नं मवः,
जि नाप ख्याः नं मयाः । माःगु खँ ल्हायेगु, ग्वाहालि कायेगु-बीगु ।
कलेजया संस्थापक व प्रधान प्राध्यापक स्व. शंकरदेव पन्तजुयात
ज्याकुथी नापलानाः थः भन्ते जुयागु व हानं कक्षाय् यथावत
अध्ययन यायेगु मनसुवा दुगु खँ कनाबले वसपोलं चीवरयात
नमस्कार यानाः साप बांलाः, जितः छुं आपत्ति मद्दु धयादिल ।
वसपोल छम्ह धात्थें शिक्षाप्रेमी व उदार हृदयम्ह ब्यक्ति खः ।
वसपोलया शिष्य जुइ दुगु नं लुमंकेवहःगु खँ खः ।

दि बिते जुजु वन । आई. कम.या अन्तिम परिक्षा नं थ्यंकः
वल । परिक्षा बिया । परिणाम वांलाः जू । जांचय् उतीर्ण जुल ।
हानं बी. कम. ब्वनेत तत्पर जुया । पब्लिक कमर्स कलेज, घण्टा-
घरय् सुथयागु विभागय् भर्ना जुया । निलाति ब्वं नं वना ।
निमन्त्रणा वनेगुली अलमल जुल । सफू न्यायेत आर्थिकं भाय्
मल्हात । अथेनं कलेजय् वनातुं च्वना । थुबले हे लाक्क बैंककया
महामकुट राज विद्यालय पाखें पूज्य अमृतानन्द भन्ते मार्फत निगू
छात्रवृत्ति की नेपाःया भिक्षु-श्रामणेरपिन्त धकाः छ्वया हःगु जुया
च्वन । पूज्य सुदर्शन भन्ते नं माःगु प्रबन्ध याना विज्यात ।
टिकटया लागी थःचितिपि व गणमहाविहारया श्रद्धालु उपासक-
पिसं दुये फुथे ग्वाहालि याना बिल । पासपोर्ट, भिसा व ट्राभल
चेक मिले याना । थुकथं थेरवाद बौद्ध धर्मया विशेष अध्ययन
यायेत मांदि तोताः परदेश थाइलाण्डय् वना ।

बैंककय् नेपाःयाम्ह श्रामणेर जुयाः थेरवाद बौद्धधर्म अछव-

यन यायेगु ज्याय् लगे जुया । अनया परिस्थिति अध्ययन याना । भन्तेपिन्त नयेगु, त्वनेगु, पुनेगु, विरामी उपचार यायेगु व शिक्षा प्राप्त यायेगु निम्ति छुं समस्या मदु । वट्ठमर निवेश विहारं जिगु निम्ति माःगु प्रबन्ध यानाव्यूगु दु ।

थाईलाण्ड च्वना ज्वःछि विद्यार्थी जीवन हे हना । न्हापां उमिगु थाई भाय् नि सयेकेगु कुतः याना । अंग्रेजी व थाई भासं खँ ल्हायेगु प्रयास शुरू जुल । खुलाया दुने अखवार ब्वने फत । विदेशीपिनि लागी चले यानातःगु धर्म कक्षाय् वनाः अध्ययन यायेगु ज्या जुल । व कक्षाय् परिक्षाय् उतीर्ण नं जुल । लिपा थाई भन्तेपि ब्वनीगु आइ. ए. व बी. ए. या नियमित कक्षाय् दुहाँ वना । अंग्रेजी भाय्या माध्यमं जाँच वीगु याना । कथहनं न्यादँ विते जुल । बी. ए. या अन्तिम परिक्षा नं विया । “भारतय् व नेपालय् बौद्ध धर्म” विषय अंग्रेजी शोधपत्र छगू बुक्के याना । दच्छि धर्मदूतया ज्या कथं अष्ट्रेलियाय् किप्यला च्वनाः परिक्षाय् बोर्ड द्वितीय श्रेणी उतीर्ण जुल । थुकथं बैककं दर्शनशास्त्र मूल विषय कयाः बौद्ध स्तरया अध्ययन कोचायेका ।

थाईलाण्डया ज्या पूर्वकाः तिनि हे स्वदेशय् लिहाँ वया । नेपाः वनाः नं हानं स्नातकोत्तर स्तर (एम. ए.) छगू नं पूरा याये दःसा ज्यूका धकाः कुतः याना । ज्यूसा थन थःगु देशया त्रिभुवन विश्वविद्यालयय् दुतीगु कुतः यानागु । प्रमाणपत्र फुक्कं पेश याना । तर जवाफ व कारवाही जुइगु धिला जुइ थें च्वनाः भारतया नां जाःगु विश्वविद्यालय नं दरखास्त तया । भाग्यवस चन्दिगढया नां जाःगु पंजाब विश्वविद्यालयय् भर्ती जुइगु अनुमति प्राप्त जुल । जि अगं हामं विद्यार्थी जीवन हनेत वना ।

पंजाब विश्वविद्यालयस न्हापां दर्शन शास्त्र विभागय् लत्याति

अध्ययन याना । तर थ्व विषय न्हापा नं बी. ए.ले ब्वने धुंगु जुयाः
 न्हाइपु मताल । उर्कि आधुनिक मान्यता प्राप्त विषय जनप्रशासन
 शास्त्र विभाग्य सरे जुया । थ्वहे विषय्य निर्दे ब्वनाः द्वितीय श्रेणीस
 उत्तीर्ण जुयाः नेपाः सकुशल लिहाँ वया । भारतया विश्वविद्यालयया
 छात्रावासय हनावयागु स्वावलम्बी विद्यार्थी जीवनया बारे छँ
 च्वःसा मेगु छगू सफू हे पिहाँ वइ । थन व फुक्कं धयां साध्य मजू ।
 अन च्वँच्वं हे निगू अंग्रेजी सफू च्वया । उर्पि खः Government
 that Nepalese want व Buddhism at a Glance.

थुबले जिगु उमेर स्वीस्वर्दं थ्यने धुकूगु जुल । नेपाः लिहाँ
 वयाः गणमहाविहार्य च्वना । शुभचिन्तकपिसं हानं पी. एचडी.
 छगू नं यायेगु सल्लाह बिल । जि नव नालन्दाया पालि शिक्षण
 संस्थाय “बौद्ध साहित्य अनुसारं भारतया प्राचीन प्रशासन” विषय
 शोधपत्र च्वयेगु कोछिना । अन हे च्वनाः छगू वर्षावास बितेयाना ।
 अनुसन्धान ज्या यानावं च्वना । उबले तक थुखे शान्तिविहार
 व पद्मसुगन्धविहार्य निर्माणया ज्या शुरु याना च्वने धुंकागु जुल ।
 उखे नालन्दा पालि संस्थानया अदूरदर्शी प्रशासनिक ज्यां यानाः
 अध्ययन्य बाघा जुल । आर्थिक स्थिति नं कमजोर जुयाच्वंगु हानं
 पालि भाषाय नं एम. ए. छगू याये माः धेगु न्हापा मतःगु शर्त
 लिपा तथाः जितः थाकुकुका बिल । थुकि यानाः जिगु विद्यावारिणी
 स्तरया शिक्षा अध्ययन यायेगु ज्यायात छिन्नभिन्न यानाबिल ।
 ब्वनेगु ईच्छायात छ्वासुका बिल । जि व योजना हे तोता बिया ।
 आखः ब्वनेगु तोता, बौद्ध धर्मया लिधंसा कयाः समाज सेवा यानाः
 जीवन हनेगु कोछिना । थुकथं जिगु विद्यार्थी जीवन कोचाल ।
 अनं ल्यू धार्मिक व सामाजिक जीवन हनेगु लुखाय पलाः न्हाका ।
 न्हूगु जीवनया शुरुआत जुल । ★

गृहस्थ व्यवसाय

ये मध्यम वर्गया परिवारय् जन्मजूपि आपालं काय् मस्तय् छु गति खः जिगु नं वहे गति खः । किदैया उमेरय् हे स्कूलय् आखः ब्वनेगु व ज्या यानाः ध्यबा कमाय् यायेगु निगू मध्येय् छगू ज्या मालीगु । आखः ब्वनेगुली भचा कमजोर जुल वा जांचय् बरोबर असफल जुल धायेव “का ध्व मचां आखः ब्वना नइमखुत न्हागुसां ज्याय् तया बीमाल मखुसा थ्वं ह्यिजक ह्यिताः बानि स्यंकइ” धाइगु । हानं बांलाक आखः ब्वने फुह्य परिक्षाय् न्हाबले सफल जुयाच्चंहा जूसां नं स्कूलया फी पुलेगु व सफू न्यायेगुयात माक्व खर्च चूलाके मफयाः वा छेय् च्वंपि परिवारपि बरोबर म्हं मफयाः खर्च यक्व याये माःगु कारणं अध्ययनया ज्या हे दिके माला वंपि नं ह्यो मजू । गृहसिनं ला दां त्यासा कयाः तक्कं अध्ययन याना च्वंपि दु । उकिं मध्यमवर्गया परिवारय् जन्म जूपि मस्तय्सं विद्या आर्जनया निम्ति गाक्कं संघर्ष याये हे माः । विद्या सयेका कायेगु उमिगु लागी छगू चुनौति हे खः ।

जिगु जीवनय् नं ह्यो संघर्ष मजू । किदैया उमेरय् सुविधा-यात बिचाः यानाः सुथसिया स्कूलय् ब्वं वना । निह्यय् फुसंत यक्व दत । उकिं आखलय् स्वयाः ह्यितेगु पाखे मन अप्वः वनाच्वन । थ्वहे पहःयात खंकाः मांमं जितः सत्तीभाय् छगू प्रेसय् ज्याय् तया विल । जिपि मस्तय्त ल्वःगु ज्या- भो लथ्यायेगु, सफू चिनेगु, सामान काःवनेगु व तःवनेगु आदि ज्या दु । उवलेया न्हि ज्या लुमं लुमं मनय् आःतक्कं आनन्द वः । न्हापांगु लच्छि ज्या यानाया ज्याला कथं दां फित्का प्राप्त जुल । व दां जि मांया ल्हातय् फुक्कं

तया विया । उबले मां थुलि लयत्तालकि व ख्वाः थौं तक्कं क्ल
 क्ल मिखाय् लुया वः । तलव ह्यो वा आपाः जुयाः मखु वरु
 ह्यितः मवंसे ज्या याः वंगु व कमाइ दुत वीसयेकूगुलि खः । “वाबु
 छंगु ध्यवा जितः स्वाः, छन्त हे लं न्यायेत तथा वी । ज्या नं
 सयेकि आखः व्वं वनेगु तोते मते” थथे मांनं धाःगु लुमंनि । प्रेसय्
 दचिछ मयाक ज्या याना । भचा भचा कम्पोज व डिस्पोज याये
 सयेका । प्रेसय् च्वँच्वं मनूत आपालं ह्यसिल, खँ ल्हायेगु पहः व
 उखेंथुखें वनेगु भचा सयेका ।

प्रेसयां ल्यु पसलय् च्वंवना । पसलय् च्वनाः न्यायेगु, मीगु
 तक्क सयेका । ताउत छथासं ताथय् च्वने माःगुलि भचा थाकु
 चाः । न्हिनय् ला पसलय् च्वँच्वं न्ह्यो हे वइगु । तर नयेगु,
 त्वनेगु व चाहिले दुगुलि न्ह्याइपुसे च्वं । वासः पसलय् च्वनेबले
 जनतापिनिगु दैनिक दुःख-सुखया खँ सीके दु । खःगुं मखुगुं खँ
 ल्हायेगु, ध्यवाया महत्व वारे छुं खँ सिल । अथेनं धात्थें पसलेया
 जीवन विश्वासया भरय् दिनाच्वंगु खना । विश्वासघात यायेगु छगु
 तःधंगु नैतिक अपराध खः धकाः व्यापारीतय्सं महसूस याना
 वया च्वंगु च्वछायेवहःगु लक्षण खः ।

पसलय् च्वनाः प्राप्त यानागु अनुभव स्वयाः ज्यासलय् ज्या
 यानाबलेया अनुभव गाक्कं पाः । जि फिन्यादँया उमेरय् वा
 परलोक जुल । उबले जि ज्यासः ज्या याना च्वना । थन जि
 मनूतय् नसैं मनसैं यानाः ध्यवा मुंकाः लुँ, वह न्यानाः तिसां तियाः
 इज्जत च्वनीगु भाःपीगु पहःचहः खना । तिसां तिये मखनकि मनू
 जुयाः स्वायेगु हे धिक्कार धैथें भाःपा च्वनीपि मनूत नापलाये
 दत । थ्व खँय् जितः आःतक्कं हे अजूचाःनि । खः, खुसी लः वाः
 वःवले पना तय्थें आम्दानी यक्व दइबले ध्यवा ल्यंकाः तिसा

दयेका तयेगुलि लिपा थःत आपत-बिपत परे जुइबलेयात तःधंगु भरोसा बीगु जुयाच्वन ।

ज्यासः ज्या नं पूवंक सयेके मफुत । तर थःत माक्व आम्दानी धाःसा याये फत । अल्लिस चाये मज्यू । कोरागु ज्यां निसें मसिनुगु ज्या याना वनेमाः धैगु ज्ञां दत । अले लुँ, वह व हेरा मोति ज्वारातं मनूतय्गु मनयात गुलि क्वातुक ज्वनातये यः खनि धैगु सिल । ज्यासः ज्या यानां तुं वंगु जूसा छपे नयेत व छजु वसः पुनेत थाकुइ मखुत जुइ । तर धन कमाय् याये धैगु थाकुइ ताः । खः, धन जक मुंका च्वनेत नं ला मनू जन्म काःवयागु खइ मखुनि । थ्वयासिकं छुं ग्यसुलाःगु व तःधंगु ज्या-खँ यायेत जन्म जुयागु जुइमाः धैगु जिगु आन्तरिक धारणा खः ।

प्रेस, ज्यासः व पसः ज्या थ्व स्वता व्यवसायत मध्येय् जितः पसः ज्या अप्वः यः ताः । छायाधाःसां उकी म्हं दुःख सी म्वाः । ताःथय् च्वनाः साहुजि धायेकाः च्वने दु । तर लाय् धाःसा गाकं तयेमाः । यग्गु थजु, फिदँया उमेरं निसें व्यवसाय व अध्ययनया ज्या यायां हे थुखे त्यागी जीवन हनेगु बिचाः नुगलय् स्वचाः वःगु खः । थ्व छगू संगत गुणया फल धाये ला, संस्कारं घ्वाःगु धाये जि निश्चय यानाः धाये मफुनि । फिच्यादँ फिगुदँया उमेरय् सुथय् आखः ब्वंकःवनेगु, न्हिनय् ज्यासः ज्या यायेगु अले वहनी कलेजय् वनेगु । थुकथंया ब्यस्तगु जीवनं बिदा कयाः बौद्ध विहारया शान्त जीवन हँ वये दुगु नं चानचुनया खँ मखु । थ्व अवश्य नं पूर्वसंस्कारया फल व वर्तमान सत्संगतया लिच्वःबाहेक मेगु छु जुइ?

बौद्ध जीवन पद्धति अनुसार व्यवसाय सम्यक् आजीविका जुइमाः । अले हानं दोषरहित व आकुल व्याकुल मजुइगु जुइमाः ।

वलम्बुया प्रणिधिपूर्ण महाविहारय कठिन उत्सव

३१ आ बुद्धजयन्तीके उपलक्ष्यमा आयोजित
ठों अन्तर्माध्यमिक बौद्ध
जिरी जवाफ प्रतियोगिता
 जेठ जिरी जवाफ प्रतियोगिता उपलक्ष्य
 धरमो सुखमो लक्ष्मो लक्ष्मो

केशव २५गो वरु
 १) भावपूर्ण मा वि - ३
 २) जवाफ प्रतियोगिता
 ३) अन्तर्माध्यमिक मा वि
 ४) जेठमा मा वि
 ५) अन्तर्माध्यमिक मा वि
 ६) भावपूर्ण मा वि

न्ह्यसः लिसः कासाया जर्ज बोर्डय

धां थां प्यथां, हासा निहामा, पुनुपुलु निपुलुपि लिसे छपुलु

जंगली जनावरत जूसां शान्तपि नाप

श्रामणेर् जीवन

२०२७ जेष्ठ ७ गते बुद्धवार कुन्हु सुथसिया ६ ताः इलय् जि गृहस्थया रंगीचंगी वस्त्र त्याग यानाः ह्यासुगु चीवर वस्त्रं पुनाः वौद्ध श्रमणया भाव कया । जितः प्रब्रज्या बिया बिज्याःह्य परम् पूज्य आधुनिक नेपाःया थेरवाद शासनया न्हापांह्य संघमहा-नायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर खः । अले प्रब्रजित जुयागु थाय् येँ घरहराया लिक्कसं च्वंगु लिच्छविकालीन पुलांगु गणमहा-विहार खः । जितः च्वनेगु थाय्, स्यनेकने यायेगु व मेमेगु माःगु प्रबन्धया निम्ति अभिभावक थें जुया बिज्याःह्य पूज्य भन्ते प्रज्ञा-रश्मि महास्थविर खः । उखुन्हुया दिनय् अंबहा त्वाःयापि आपालं मनूत गणमहाविहारय् दुहाँ वल, जि प्रब्रजित जूगु स्वःवल । ङ्गिदँया यौवनावस्थाय् कलेजया विद्यार्थी जुयाच्चंहा गथे छक्कलं त्यागी जुयावने धाल, पत्याः हे याये थाकु धाधां अजूचायाः प्रब्रज्या समारोहस सम्मिलित जूवःगु जुल । जितः चीवरदाता जुयादीह्य येँ खिचापुखूया उपासक बुद्धिमान तण्डुकार खःसा उपस्थित भिक्षुसंघपिन्त भोजनदाता जुयादीह्य साहु चतुरन्त शाक्य खः । जि श्रामणेर् जुइत सुनां, गुलि, गथे ग्वाहालि याना बिज्यागु दु उर्पि सकल महानुभावपिन्त जिगु साधुवाद दु । जि श्रामणेर् जुयाः प्राप्त जूगु पुण्य वसपोलपिन्त नं वनेमा । वसपोलपिनि थुजोगु मंगल कार्यस न्हाबलें मन वना च्वनेमा ।

प्रब्रज्या ग्रहण यानागु, छयनय् च्वंगु सँ पाच्चुक खानागु, ह्यासुगु वस्त्रं पुनागु हानं ल्हातं पिण्डपात्र ज्वनाः भिक्षा वनागु, व दि लुमं लुमं आत्तलें जिगु मनय् आनन्द जू । हानं मैत्रीभावं जःखः

चवना विज्याःपि भिक्षु महासंघपि, अग्रज श्रामणेर भन्तेपि, मुसुकागु ख्वालं स्वयाचर्चपि गणमहाविहारया उपासक-उपासिकापि, छ्खे खनासा मेखे त्यागी जीवनया महत्व मथूनिपि व जितः विहारय् तोता थकेमालाः नुगः मच्छिकाः मिखाय् ख्ववि दंक तथाः आतांपातां स्वयाचर्चपि जिमि दाजु, किजा, ततापि व मेमेपि थःथिति व जःलाखःपि जि स्वयाचवना । उवले जिगु नुगलय् छु छु खं लुया चवन, आः जि छुं हे लुमंके मफये धुकल । जिला मोल्हुइत पुखुलि तिन्हूया वनाह्य थें ह्य छम्हं हलुका जुयागु थें अनुभव जुया च्वंगु लुमं । छु नया, गन चवना, गथे यानाः स्वाये, श्रमण जीवन थाकुइ, अःपुइ छुं हे च्यूताः मतया । जि भगवान बुद्ध हे लुमंका चवना, वसपोलया करुणापूर्णगु धर्म व मैत्रीचित्त दुपि भिक्षुसंघपिन्त मनं मनं सादर वन्दना याना चवना । जि हानं गृहस्थं प्रव्रजित भावय् पुनर्जन्म जुइ दुगु दि गुवलेसं लोमनी मखु न्ह्यावलें लुमनां तुं चवनी ।

जि श्रामणेर जुयागु दि जिगु निम्ति छगू अतिकं महत्वपूर्णगु दि खः । थ्व दिनय् जि भिक्षुसंघया न्ह्योने पुलि चुया, ल्हाः निपां प्यपुंकाः फुक्क दुःखं अलग्ग जुया वनेत, निर्वाण प्राप्त याना कायेत कापाया वस्त्र ग्रहण यानागु दि खः । उकि जि थ्व दिनय् सर्वोच्च लक्ष्य निर्वाण तातुनागु दि खः । पंचशील, अष्टशील, दस-शील जक ग्रहण यानागु व दि मखु, क्रमशः तचपंचक, ध्यानभावना व अनित्य दुःख अनात्म ज्ञानया शिक्षा दीक्षा नं कयागु दि खः । थ्व फुक्क जिगु स्वेच्छां यानागु खः, सुयागुं करकापं, डरभयं वा जीवनय् निराशा जुयाः यानागु मखु ।

धौद्धितिया प्रव्रज्या समारोहं लिपा भिक्षापात्र ल्हाती ज्वंकाः विहारय् दुने हे भिक्षाचारिका चवनाः यंकल । जवंखवं कोलाक

उपासक-उपासिकापि चाःहुइक च्वना च्वंपिन्याम् दथुया लँ जि बुलुहँ नांगागु पलाः न्हाका । जिगु मनम् आः धाःसा जि पक्का त्यागीह्य जुल । थः म्हस्यूपि व थःधितिपिनिजु ल्हातं जक भिक्षा कयागु मखुत । ध्व व धंगु छुं हे जातिपातिया भेदभाव मतसे फुक्कंसितं सम खंकाः भिक्षा कायेकूगु । न्हापा जि मचाबले शाक्य कुलया महायान बौद्ध परंपरा अनुसार चूडाकर्म कया (बरे छुना), बले निनिपि व पाजुपिन्याम् भिक्षा काः वनागु लुमंसे वः । उबले वहया गुलुपातम् जुस्से जाकि तयाः उकि छोने पाय्मोह तयाः दान ब्यूगु । हानं मह्लिचह्लि व दुरु तयाः पाहां याकूगु फलक्क लुमंसे बल । तर उखुन्हु श्रामणेर भन्ते जुयाः न्हांपांगु दि कुन्हु भिक्षा वनाबले अथे मजू । थन ला, ध्यबा, जाकि, कचिगु चीज तया दीमते धयाः मदक्क माइकं धयाहइच्वंगु ताय् दु । उकि हे जुइ पात्रम् मह्लि, बिस्कुत, फलफुल, चकलेत, व कापी, कलमं भय्बिक दान प्रदान जूगु ।

सुथसिया फिछताः ई । भन्तेपि सकलें थकालिकथं कोलाक फेतुना बिज्यात । जितः नं वहे ह्यासु वसाःपिनिगु कोलय् दक्कसिबे सिथय् फेतुके यकल । मेपि भन्तेपि सकसियां भुई (देमाय्) भोजन याना बिज्यात । जितः जक उकुन्हु पिण्डपात्रम् (गुलुपातम्) भोजन यायेमाः धकाः भिक्षापात्रम् भोजन तया विल । न्हापा गृहस्थीबले नौ बजे जा नयेमाःम्ह । थौं एधार बजे जुलं नं नयेपित्याः छप्ति हे मजू । म्ह हलुका जुयाच्वन, मानौं ला, हि, ववय् छुं हे मद्दुगु भौं वा कतांमरीया शरीर थें । उकुन्हु निसें बाह् बजे वा वानि लिपा नये मज्यू धाल । सुथय् भोजन हे प्वाः जायेक भपीमाः मखुसा वहनी पित्याइ धकाः पुलांपि उपासकपिसं जितः खँ कना च्वन । जि उमिगु खँ न्यँन्यं मध्याः मजुसे पात्रं

भोजन छपे छपे काकां नया ।

भोजन सिधय् चुंकाः जितः भगवान्या न्होनेसं च्वंगु कोथाय् च्वनेत थाय् विल । उपासक ज्ञानमान शाक्यं जितः विचाणनाः लिक्क हे च्वनाच्वन । उकुन्हु न्हिच्छ हे ॐवहात्वाः या जःलाखःलापि व पासापिसं जितः नापलाःवल । कुशलवार्ता जुल । सकसिनं छप्वाः म्हुतुं थें बांलाःगु लँय् पलाः लात । भाग्यमानी जुल । गृहस्थया जंजालय् च्वने म्वाल धाल । जिगु मनं मनं धया च्वन, “छिपि नं ला थ्व हे लँय् वये ज्यूपि खःनि ।”

वहनी जुल । प्रदीप पूजा याये वा धयाः पूज्य प्रजारस्मि भन्ते नं जितः सःता विज्यात । भन्ते न्होने, जि ल्युनेसं च्वनाः बुद्ध वन्दना याना । तर गाथा छुं हे न्वय् वःगु मखु । त्रिरत्नगुण स्मरण, बुद्धपूजा गाथा, परित्राण सूत्र पाठ, प्रत्यवेक्षण पाठ, पुण्यानुमोदन आदि ला श्रामणेरपिसं कण्ठ हे वयेका तयेमाःगु जुल । हानं श्रामणेर विनय नियम नं सीकाः पालन यायेमाःगु जुल । थ्व फुक्क लिपातिनि थथे धकाः सियावल । उकुन्हु वहनी गुताःत्या इलय् घना ।

सुथ जुल । न्हूगु थाय्-बाय्, न्हूगु जीवन । न्हापां हे न्ह्यलं चाल । खाः सिला । बुद्ध प्रतिमायात व भन्तेयात वन्दना याः वना । भचा लिपा जलपान याः बिज्याहुँ धाः वल । जि भान्छा कोथाय् वना । सुथंनिसेंयागु (बुजा), तरकारी, छुचुंमह्लि व च्या त्वनेत लःल्हायेहल । उलि नयाबले प्वाः हे जाल । सुथंनिसें उलि-मछि नयेगु वानि न्हापा मदुगु । भचा लंकाः विहारय् सामुहिक बुद्धपूजा जुल । उपासक-उपासिकापि नं न्हापा स्वयाः अप्वः दु । पंचशील प्रार्थना यात । वया लिपा सामुहिक बुद्धपूजा जुल । जि फक्क ल्यु ल्यु गाथा ब्वनेगु कुतः याना । लिपा दान प्रदान

जुल । गुताः निसैं छिताः ई तक्क धर्मसफू स्वया, नापलाःवापि मनुत नापं खँ लहाना । पला पलाय् न्हून्हुगु अनुभव जुयाच्वन । उबले गणमहाविहारय् पूज्य प्रज्ञारश्मि भन्ते छह्य हे जक चवना विज्यागु खः । सुबोधानन्द भन्ते, विवेकानन्द भन्ते, सुदर्शन भन्तेपि अन मदु । सुमंगल भन्ते ला जापानय् । स्व. राजमान, चन्द्रबहादुर उपासकपि व गणेशमाया उपासिकापि घिसिमिसि धाःनि ।

श्रामणेर जीवन बुलुहुँ न्ह्याः वन । दिन प्रतिदिन न्हून्हुगु ज्याखँ सीके सयेके दत । बौद्धधर्म व बुद्ध जीवनया बारे खँ रुन रुन अप्वः थुयावल । प्रज्ञारश्मि भन्तेनं सुम्क च्वने मज्यू चीवर बांलाक पुने सयेकि, श्रामणेर विनय न्वये वयेकि, ण्हि छपु निपु धम्मपद गाथा अर्थसहित न्वये वयेकि धया विज्यात । धम्मपद गाथा व परित्राण सूत्रया सफू नं जितः बिल । जि व्यूगु कया, धाःगु न्यना, ब्वःगु ज्या याना ।

भोजनयात न्ह्यथं धैथें निमन्त्रणा दु । भन्ते नापं तुं वना, नापं विहारय् लिहाँ वया । फुसंतया इलय् बाखं सफू स्वयेगु । न्ह्यइपुसे च्वं । दि न्ह्याः वंगु हे मचाः । भन्तेपि छह्य निह्य यानाः ह्यसिया वल । उबले श्रामणेरपिनिगु नामं सुनन्द, सुगतमुनि, मुनिज्योति उपगुप्त व संघरत्नपि जक दु थें च्वं ।

जि श्रामणेर जुयाः कंस कुन्हू छगू लुमंकेवहःगु घटना जुल । जितः छेंनं भोँ छकू बीहल । व भोँ लोकसेवा आयोगं वःगु जुयाच्वन । जि बियातयागु लिखित परिक्षाय् सफल जूगु व उपस्थिति निम्ति पुजि वःगु जुयाच्वन । छेंय् च्वंपिसं जितः भन्ते जुइगु ईच्छा पूरा जुल, छगू हप्ता जक जुयाः छें वःसां जिहे ज्युनि धकाः धया च्वन । जि छें वये मखुत । भन्ते हे जुया च्वनेगु धया । जिगु मति व जि चीवर वस्त्रं उलि याकनं पुने

मखंगु जूसा सायद जि सरकारी नोकरी हे जुइगु जुइफु । चीवर ह्यय् दुगुलि जागीर नयेगु पाखे ध्यान आकर्षित मजुल । थौंकन्हय् थें थाई श्रामणेर जुइ धाइपिन्त तःगु हप्ता पिया च्वनेमाःसा जि भन्ते जुइ नं खनिमखु जुइ । श्रद्धा धैगु म्वाका तये थाकु । उकिसनं वैराग्य चित्त ला फन हे वयेके थाकु ।

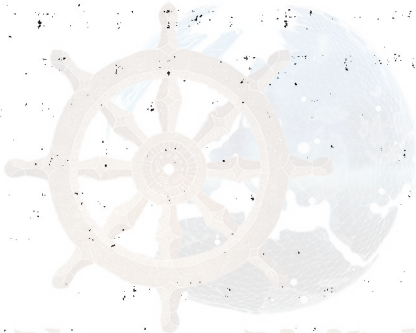
श्रामणेर जुयाः फिन्हति लिपा भन्तेपिनिगु अनुमति कयाः जि हानं बहनीसिया कलेजय् अध्ययन याः वनेगु शुरु याना । फन फन लिमलाना बल । सुथय् बुद्धपूजा व चिकिचा हाकःगु बाखं कनेगु ज्या नं सयेका । जिगु न्हापांगु वर्षावास नं गणमहाविहारय् च्वना । उगु वर्षावासया दुने गुलां दश पारमिता सम्बन्धी जातक बाखं सुथय् भन्तेनं जितः हे कंका बिज्यात । थ्व जिगु निम्ति न्हूगु अनुभव खः ।

थुखे श्रामणेर जुयाः याये सयेकेमाःगु ज्या बुद्धपूजा याकेगु बाखं कनेगु, परित्राण पाठ यायेगु आदि ज्या खुलातिया दुने हे जि याये सयेका । कलेजया अध्ययन नं यानां च्वना । आई. कम. या परिक्षाय् उतीर्ण जुया । उबले नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा ब्वनेगु पाखे जि ध्यान बी मफुत । दच्छि लिपा थाईलाण्डय् वनाः स्थविरवाद बौद्धधर्म अध्ययन यायेगु सुअवसर पूज्य अमृतानन्द महास्थविर भन्तेया दूरदर्शिताया प्रतिफल कथं जितः प्राप्त जुल । बैंककय् वट्ठवर निवेश विहारय् वर्षावास च्वना । दच्छिति अन श्रामणेर जुया च्वने धुंकाः जि निदँया उमेरय् ध्यन । जि भिक्षु उपसम्पदा ग्रहण याये योग्यम्ह जुल ।

थुकथं जि निदँत्याति श्रामणेर जीवन याउँक हना । श्रामणेर जुया च्वना ज्वःछि विरामी धैगु मजू । छु नये, गन च्वने, छु पुने, गथे आखः ब्वने धैगु भचा हे धन्दा मजू, समस्या मवः । बुद्धकालीन

(४३)

श्रामणेरपि राहुलकुमार, सुख श्रामणेर, सम्बिच्च श्रामणेर, पण्डित
श्रामणेर, तिस्स श्रामणेर, सोपाक श्रामणेर, रेवत श्रामणेर आदि
श्रामणेर भन्तेपिनिगु आदर्शमय जीवनी घटना जितः न्हाको
ब्बंसां, न्यंसां मगा ।

Dhamma.Digital

भिक्षु जीवन

सन् १९७२ जुलाई ५ (२०२६)या दि जिगु जीवनया मेगु महत्वपूर्णगु दि खः । थुखुन्हु जि थाईलाण्डया राजधानी बैंकक शहरय् च्वंगु नांजाःगु वट्बवर निवेस राजमहाविहारय् उपसम्पदा (भिक्षु दीक्षा) ग्रहण याये दुगु दि खः । जि नापं नेपाःयाम्ह हे श्रामणेर सुनन्द नं भिक्षु जुया बिज्यागु खः । संयोगं जि जन्म जुयाबले नं निम्ह बूम्ह जुयाः आः उपसम्पदा जुया नं याकःचा मजू । जिमि उपाध्याय खः थौंकन्ह्यूया परम पूज्य सोम्देत् फा. ज्ञाणसंवर जुया विज्याःम्ह (सुवदढनो महाथेरो) । जिम्ह शासनाचार्य व अनुशासनाचार्यपि क्रमशः पूज्य फा. ज्ञाण-बरोदम महाथेरो व पूज्य फा. धर्मतिलोक महाथेरो खः । २५ म्ह भिक्षुपि व आषालं उपासकोपासिकापि सहभागी जूगु उगु विहारया मूल उपोसथागारय् जितः भिक्षु यानाब्युगु खः । अले जितः दाता मां जुयादीम्ह खः क्यूअ बिद्या स्कूलया प्रधानाध्यापिका मय्जु साउनी धम्मविद्याया । उपसम्पदा समारोह न्हिनसिया ठीक स्वताः इलय् सम्पन्न जुल । नेपाः व थाईलाण्डया दथुइ जूगु न्हापांगु उपसम्पदा समारोह थ्वहे खः ।

वर्षावासया छ्वाःति न्ह्यो भिक्षु जुयागु खः । वर्षावासया अधिष्ठान यायेगु इत्यादि विनयकथं आः जिगु न्हूगु भिक्षु जीवनया अभिन्न अंग हे जुल । उगु वर्षय् वट्बवरनिवेस विहारय् स्वलाया निम्ति भिक्षु जू वःपि सच्चि मयाक दु । उमिगु लागी धर्म-विनय सम्बन्धी अध्ययन यायेगु विशेष प्रबन्ध जूगु दु । जिगु दैनिक तालिकाय् छं बढे जूगु दुसा व खः दातापिथाय् वनाः

भोजन याः वने खंगु । न्हापा श्रामणेर जुया च्वनावले अथे पिने
 निमन्त्रणाय् वने मखं । थुकि यानाः थाई बौद्ध रीतिथिति विषय
 छुं भचा अप्वः ज्ञान दत । नापं आम्वदानी नं भचा अप्वः दत ।
 खला छात्रवृत्ति पाखें नं सःवसः भाट (थाई दां) प्राप्त मजूगु
 मखु । थ्व छगू धर्मयुक्त निकायया मूल विहार जुयाः थन च्वंपि
 भिक्षु श्रामणेरपिसं ध्यबा मथ्यू, न्हिनय् लिपा दुरु मत्वं व पिहां
 वनेबले लें न्ह्याक्व पूसां लाकां नं मन्ह्याः । महामकुट राजमहा-
 विद्यालयय् अध्ययन याना च्वनाह्य जुयाः जिमित आइतवाः व
 पुन्ही, आमाई, अष्टमिबले विदा दु ।

भिक्षु जीवनया ज्या आःतक्कं खासयानाः निता हे तिनि
 धाःसां ज्यू । छता ग्रन्थ अध्ययन व अध्यापन । मेगु विपश्यना
 ध्यान भावना यायेगु व याकेगु । थ्व नितां ज्या थाईलाण्डय्
 बांलाक अभ्यास जुयाच्चंगु खनाः तयतावः । थन भिक्षुपिनिगु
 दैनिक जीवन सरल व उद्देश्यपूर्ण जू । सुथ बहनी बुद्ध वन्दना,
 सुथय् भिक्षाटन, परियत्ति सम्बन्धी अध्ययन अध्यापन, समथ व
 विपश्यना भावना अभ्यास, पालि भाषा व भिक्षुपिसं अध्ययन
 यायेबहःगु विषयत विद्यालय व महाविद्यालय स्तरय् तक्कं स्यने
 कने यायेगु ज्या जू । वैककय् जिगु भिक्षु जीवन न्ह्याइपुक हे हना ।
 परिक्षाय् लुदनापुक सफलता प्राप्त जूगु दु । अन च्वना ज्वःछि
 सं नापं हालेम्वाः, ल्वायेम्वाः, न्हि वंगु हे मचाः । बरोबर शैक्षिक
 भ्रमण नं याये दु । भिक्षु जुयाः गुरु नापं पूरा ५ दँ च्वने खन ।
 थ्वयां न्ह्यो श्रामणेर जुयाः दच्छिति नं च्वना । थुकथं थाईलाण्डय्
 खुदँ पूरा च्वना ।

थन थाईलाण्डया विहारय् पुन्ही व आमाई कुन्हु प्रातिमोक्ष
 पाठ यायेगु व न्यनेगु अनिवार्य कथं यानाच्चंगु दनि । २२७ गू
 Downloaded from <http://dhamma.digital/>

भिक्षु नियम कण्ठस्थ यानाः न्यंकेगु ज्या सकृत् रूपं यानाच्चंगु
दनि । श्व पुनीत ज्याया निम्ति गाक्कं प्रोत्साहनं नं वियाच्चंगु
दु । प्रातिमोक्ष पाठ यानाः भिक्षुसंघयात् न्यंकेगु ज्याय् जि थम्हं
नं १५० ह्य भिक्षुपिनिगु पुचलय् भाग कया वयेदुगु खँ लुमं लुमं
आःतक्कं जिगु मनय् प्रीति उत्पन्न जू ।

जिगु भिक्षु जीवनया शुरुवात् थाईलाण्डय् जुल । बौद्ध
श्रमण्या भेष जक थःगु नेपाः देशय् कयागु खः । भिक्षु जीवन
हना वयाच्चनागु हे फ़िखुदं मयात् । भिक्षु भावय् च्वनां तुं च्वनागु
दनि । तर भविष्यय् छु, गथे, गय् जुइ छुं धाये फुगु खँ मखु ।
खतु जीवनय् मृत्यु छ्गू बाहेक मेगु निश्चितगु छुं हे मद्दु धाःसां ज्यू
'जातस्स मरणं ध्रुवं ।'

भिक्षु जुइमा वा गृहस्थ, मसीतले म्वायेमाः । म्वायेत्तं छुं ज्या
खँ याना च्वने हे माः । अले दकसिबय् तःधंगु ज्या हे ज्ञान प्राप्त
यायेगु खः । ज्ञान प्राप्त यायेत्तं ध्यान मयासें मगाः । वथे ध्यान
प्राप्त यायेत्तं शीलाचरण व स्वभाव बांलाःह्य जुइमाः । भिक्षु
जीवन हनेगु धैगु हे शील समाधि व प्रज्ञाया लँपुइ पलाः तथा
वनेगु खः, थःत थम्हं थतकायेगु ज्या यायेगु खः । भिक्षु जीवनया
शुरुवात् गृहस्थ भाव तोताः सँ खानाः काषाय वस्त्र धारण यानाः
प्रातिमोक्ष नियम पालन यानाः भिक्षाया भरय् जीवन हनेगु खःसा,
श्वया अन्तिम लक्ष्य खः अज्ञानयात् निर्मूल यानाः निर्वाणपद प्राप्त
यानाः बहुजन हिताय व बहुजन सुखाय जुइगु ज्याय् समर्पित जुइगु ।

जिगु भिक्षु जीवनयागु वने धुंकूगु घटनायात् लुमंकाः थन
फुक्क च्वया च्वनां साध्य मजू । थ्वला व्यक्ति व्यक्ति हे फरक
जुइफु । तर थःगु अनुभवति तःधंगु सम्पत्ति जीवनय् मेगु छुं मद्दु ।
अनुभव चाकुसे च्वंगुसां, खाइसे च्वंगुसां थःथःगु जीवनय् उपलब्ध

जूगु छगू प्रकारया ज्ञान हे खः । उकिं भिक्षु जीवनया अनुभव
भिक्षु जुयाः स्वयेवं तिनि बांलाक थुइके फइ । भिक्षु जीवनया छगू
तःधंगु उपलब्धी हे थः परिवारया बन्धनं मुक्त जुयाः नं मनूया हे
समाजय् प्रतिष्ठित रूपं म्वाये ज्यूगु तथ्य खः ।

भिक्षु जीवन वाध्यतावश जक हनाच्चवने माःसा तसकं
थाकुगु जीवन जुइ । तर थःगु स्वविवेकं हनाच्चंगु जूसा गाककं
शान्तिमय जीवन खः । भिक्षु जुइत पुण्य नं माः । पूर्वसंस्कारं
थये जुइ दइगु खः । तर जीवनया बातावरण नं आवश्यक जू ।

भिक्षु जीवन धैंगु शान्ति, सत्य, पवित्रता, सरलता, मैत्री,
करुणा व अनित्यभाव बोध यायेगु माध्यम खः । थन सः-मसः,
बांलाः-बांमलाः, तःधं-चीधं आदियात उलि स्थान मदु, गुलि
त्यागी, संघमी, धैर्यवान, वीर्यवान व विवेकशीलतायात दु ।

उखें-थुखें

मनुष्य जीवन गाक्कं रहस्यं जाःगु जीवन खः । सु, गुह्य, गथे, छु जुइ धैगु अगम हे काये थाकु । राजकुमार सिद्धार्थयात जन्म वियाः न्ह्यन्हु दुकुन्हु हे महारानी महामायादेवी स्वर्गारोहण जुइमाःगु, हानं २६ दैया पूर्ण यौवनया अवस्थाय् राजसुखया वातावरणयात चतक्क हे तोताः छह्य याचकया भेष कयाः सत्य मालेत वंगु आदि साधारण न्ह्यपुं तिप्याये फइगु खँ मखु । मनूया जन्म-मरणया विषय नं चिन्तन यानां साध्य मजू । गुह्य मनू थः जन्म जूगु छेँ हे थःगु मरण प्राप्त याइ धाःसा गुह्यसिनं थःगु छेँ, त्वाः व दे तक्कं तोताः विदेश्य् वनाः थःगु नस्वर शरीर त्याग याइ । कीगु देश्य् काय्मस्तसें थः जन्म जूगु छेँय् हे थःगु देह तोती । म्हाय् मस्तय् जक आपाः यानाः थः मिजंया छेँय् देह त्याग यायेगु याइ, थःछेँय् मखु । थौकन्य् अस्पतालया सुविधा दुगुलिं तच्चः जुलकि अस्पतालय् यंकेगु चलन जुया वल । उकि गुम्हंला अस्पतालय् यंकु यंकु लैय् हे वा अस्पतालय् थःगु अन्तिम सासः ल्हानावंपि अष्वया वयाच्चंगु दु । हानं गुम्हं जन्म जुयाः उखें-थुखें गनं वने मखंक, ल्ह्यायेगु, न्यासि वने मसःनिबले हे मनुष्यभात्र तोता वनीपि दुसा गुम्हं मचांसिं उखें-थुखें ववं थःगु छेँय् लिहाँ वये मलाकं संसारं विदा कया वनीपि दु । गुम्हं ल्याय्हा व ल्यासे जुल धकाः धायेके जक छु दत जीवन-मत पवाक्क सिका वंपि दु । वाज्यः वंक वा बुढा-बुढी जुइक म्वाये खंपिला दीर्घजीवी हे जुल । धर्मया भासं उंपि भाग्यमानिपि स्वः धायेमाः । अथेनं उमिसं नं थ्व संसार तोता वने हे माःगु जुल ।

सदां म्वाना चवने सुं हे मडु । थुजोगु अस्थिरगु जीवनरूपी रथ-
यात न्ह्याकाः उखेंथुखें यंका चवनेगुयात हे जीवन-यात्रा धाःगु खः ।

थौं तक्कया जिगु जीवन-यात्रा नं थुकथं हे न्ह्याना वना
चवनतिनि । छथासं तःदँमछि चवनाचवनेगु जितः यः मताः । छगू
वांलाःगु बहुजनया हित, सुख जुइगु ज्यायात उद्देश्य तथाः सी छन्हु
न्ह्यो तक्कं जीवन-यात्राय् संलग्न जुयाचवनेगु दुसा, जि थःत थम्हं
धन्य भालपा चवने । छाय्धासा चारिका यायेगु मनुष्य जीवनया
छगू तःधंगु महत्त्वपूर्णगु ज्या खः । उद्देश्यपूर्ण कथं हनीगु चारिका-
जीवनयात भगवान बुद्धं गाक्कं प्रशंसा याःगु दु । वसपोलया हे
वचन कथं धाःसा— “चरथ भिक्खवे चारिकं, बहुजन हिताय,
बहुजन सुखाय, लोकानुकम्पाय अत्थाय, हिताय, देवमनुस्सानं” ।

जीवनय् उखेंथुखें जुइगु विषय कयाः कीसं बुद्ध जीवनी
हे ज्वलन्त उदाहरण कथं कायेफु । वसपोलं गथे धाल, अथे हे
याना विज्यात अले गथे यात अथे हे धया नं विज्यात । अन्तिम
दिं तक्कं चारिका याना हे विज्यात । लुम्बिनी जन्म जुया, बुद्ध-
गयाय् ज्ञान प्राप्त याना, सारनाथय् न्हापां धर्म प्रचार याना अनं
पीन्यादँ तक्कं धर्म चारिका यानाः कुशीनगरय् देह त्याग यानाः
महापरिनिर्वाण प्राप्त यानाविज्यात । वसपोल छथासं चवना
विमज्याः । खः, श्रावस्तीया जेतवन महाविहारय् ङ्गुं व पूर्वा-
रामय् खुगू वर्षावास चवना विज्यात । तर थ्व अवधि दच्छि यंकां
अन हे छथासं च्वंगु मजुसे केवल वर्षाकाल स्वला स्वला जक
जुइमाः । मेबले उखेंथुखें चारिका याना विज्यात हे जुइमाः ।
आपालं भिक्षु-भिक्षुणीपिनिगु जीवन नं थुकथं हे हनावंगु घटना
बौद्ध ग्रन्थय् उल्लेख जुयाच्वंगु दु । त्यागी जीवन हनाच्वंवि मनु-
तय्त थुकथं जुइगु वांलाः, ल्वः । थुकी हे उमिगु इज्जत, सम्मान

व सत्कार निहित जुयाच्चंगु दु घैगु भाःपीमाः । अन्यथा त्यागी जीवनया आनन्द कायेगु घैगु तापाःगु खँ जुइ । थ्व जिगु थौं तक्कया छगू लुमंकेवहःगु अनुभव खः ।

जि भासं थुसानिसें जितः बरोबर छें पिने ताःताःपाक ब्वना यंकूह्य जिमि मां खः । जिमि मां धर्मय् ह्यःह्य व धर्मपासापि तःह्य दुगुलि धार्मिक स्थलय् उखेंथुखें बरोबर चाःह्य वनेगु याः । जि मां प्यासिह्य मचा जुयाः ख्वयाः, हालाःसां मां नापं पिहाँ वनेत स्वयेगु । उकिं जि मचांनिसें उखेंथुखें वने दु । फिनिदँ मदुनिबले हे नमुरा, मणिचूदं, पनौति, इचंगु, सक्वचंगु, मच्छे-नारायण, भुइजःसी नारायण, दक्षिणकाली अदि थासय् न्यासिवनाः हे वने नं । स्वयम्भू, पशुपति, गुह्येश्वरी, बालाजु थें शहरय् लिक्क लाःगु महत्वपूर्णगु थासय् ला बरोबर हे वने खं । उलि जक मखु मां नापं हे जि न्हय्दँ च्यादँ दुबले हवाईजहाजय् च्वनाः विराट-नगरय् बना । अनं हानं जोगबनि जुकाः रेलं भद्रपुर बना । अनं जिमि तता छह्य च्वनाच्चंगु दु । वयात हे नापलाः वनागु खः । जिमि अबु नापं उलि चाःह्य वने मनं । वजारय् तरकारी पसः वनेगु व बाया ज्या याइथाय् तक्सार अड्डाय् जक बरोबर वने खं । अले यलय् व येँय् पञ्चदान पर्व कुन्हु नं बा नापं तुं शहर चाःह्य वने दु । मनकामना देवीथाय् न्यासि हे वना वया । वथें पोखराय् नं मोटरया लँ मदुनिबले हवाईजहाजय् च्वनाः वने नं ।

मां-बापि दिवंगत जुइधुंकाः जि चीवर पुने धुसैलि फन फन ताःताःपाक्क व न्हून्हूगु थासय् वने खन । दैनिक भोजन जक हे नं गुबलें येँय्सा गुबलें यलय्, ख्वपय् वा भोतय् जुयाच्चनी ।

श्रामणेर जुयाः दच्छिति लिपा जि थाईलाण्ड वने न्ह्यो लुम्बिनि, कपिलवस्तु, तानसेन, पोखरा, रिडि आदि थासय् वने नं ।

शुबले पूज्य अनिरुद्ध भन्ते व शाक्यानन्द भन्तेपि ह्यसीके खंगु खः ।

थःगु देशया राजधानी जेट हवाईजहाजय् च्वनाः थाई-
लाण्डया राजधानी बैंकक वने दुगु हे जिगु न्हापांगु महत्वपूर्णगु
यात्रा खः । थ्व विदेश यात्राया दुने हे पूज्य सुदर्शन भन्ते नापं
सियङ्गमाई शहर, पिनांग, क्वालालाम्पुर व सिंगापुर शहरय्
चाःह्यू वने खन । थःगु व्यक्तिगत खर्च वनेमाःगु जुयाः उबले
वसपोल नापं इण्डोनेशिया वने मखन । क्याम्ब्रोडियाया सीमानाय्
तक्क वने खं । तर लाओसय् जक वनेगु अवसर वःगु खःसां,
अध्ययन याना च्वनागुलि वाघ्रा जुइ धैगु मती तथाः मवना ।
थाईलाण्डया नां जाःगु फुकक धयार्थे शहरय् वना वये खं । उबलेया
ततःधंपि ध्यानगुरु धयाः माने यानातःपि आचान् पत्रन्, आचान्
महाबुबा, आचान् थेट्, आचान् सोमछाई ध्यानि भन्तेपि नापं
च्वनाः उपदेश न्यनाः ध्यान अभ्यास भचा भचा नं याना वये नं ।
थ्व फुककया कारणं थाईलाण्डय् मुंकागु अनुभव हे जिगु भिक्षु
जीवनया आधारशीला जुल । आध्यात्मिक जीवनया शुरुवात खः ।
अनन्त शान्ति व आनन्द पाखे न्ह्याःगु पलाः खः ।

महामकुट राजविद्यालयय् बौद्धधर्म व दर्शनसम्बन्धी स्नातक
स्तरया अध्ययन क्वचाय् धुंकाः दच्छि धर्मदूतया ज्या याना बी
माःगु नियम कथं जि अष्ट्रेलिया महाद्वीपया छगू पुलांगु शहर
सिद्नी वना । अन फिप्यला च्वनाः बुद्धधर्म प्रचारया ज्याय्
सहयोगी जुया । थ्व यात्राय् हे जितः न्हापांगु एशियाया जीवन
पद्धति लिसे गाक्कं पाःगु पाश्चात्य देया रहन-सहन नाप निकटतम
परिचय दत । अन स्ताय्नमोर सडकय् च्वंगु थाई बौद्ध विहार
वद् बुद्ध वंसी विहारय् च्वनागु खः । आचान् बुण्यरिद, आचान्
महासमाय् व फ्रा. खन्तिपालो अंग्रे ज भन्तेपि उबले अन विहारय्

च्वंचवना बिज्यागु जुल । अष्ट्रेलियाया क्यान्बेरा शहर, ब्रिस्वाय्न, क्विन्सलान्ड व प्रशान्त महासागरया दृश्य थौं तक्कं मिखाय् ऊल फल लुमं ।

सिद्धिनि तोता: बैकक वना । बैककं थःगु नेपा:दे सकुशल लिहाँ वया । न्हूगु अनुभव व जोस ज्वना: नीन्यादँया पूर्ण यौवन अवस्थाय् हानं छको थः जाति बन्धुपिनिगु पुचलय् खा: कयं वया । उखेंथुखें वनेगु मन सुक च्वंगु मखुनि । स्नातकोत्तर स्तरया अध्ययनय् लगे जुइ न्ह्यो हानं छको भारत व श्रीलंकाय् बौद्ध तीर्थ यात्राय् वना । आ: तक्कया दुने लुम्बिनि, बुद्धगया, सारनाथ, कुशीनगर, राजगृह, नालन्दा, पटना, दिल्ली, कलकत्ता तःको वने धुंसा, काश्मीर, अजमेर, मथुरा, बम्बै, मद्रास, सिमला, चन्डिगढ, दार्जिलिग, अजन्ता, एलौरा, वैशाली, संकाश्म आदि थासय् नं वने नं । भारतया यात्रा नेपा:मितय्त थाकुगु व खर्च यक्व मा:गु यात्रा मखु । तर वने बहःगु यात्रा पक्कां खः ।

श्रीलंकाय् नं निको वने धुन । अनया नां दंगु कोलोम्बो, रत्नपुर, क्यान्डि, श्रीपाद, पुलनारुवा, श्रीगिरी, डाम्बुल्ल, मातर आदि नां दंगु थासय् वना वया । श्रीलंका नं थेरवादी बौद्ध देश जुया: यात्रा गाक्कं लाभप्रद जू ।

उखेंथुखें वने मानिगु थाय् व दे यक्व दनि । बर्मा, ल्हासा, चीन, जापान, कोरिया आदि देशय् वनेगु मनसुवा नुगलय् सुला च्वंगु दनि, तर मवंसैं हे मगा: धैगु धारणा जिके मदु । छाय्धा:सां धैतःगु उक्ति नं दु— 'लिफः स्व, न्ह्यफः स्व थःगु खा: थम्हं स्वः ।' आखिरय् थःगु देशय् लिहाँ वया: छुं सेवा याय् फुसा जक व यात्राया महत्व च्वनी । पिने स्वया वया थें थःगु दे नं उलि ग्यंकेगु ज्याय् तिवः बी फुसातिनि पिने वनागु सार जुइ । मखुसा ला

हागसय् म्हंगु खँ थें जक जुइ । थःगु देशय् यायेमाःगु ज्या यक्व
खना । नेपाःदे गाक्कं ल्यूने लाना च्वनतिनि । उकिं पिने वनाः
जीवन आपाः हनेगु पाखे जिगु मन उलि क्वमसाः । बरु थःगु
देशय् च्वनाः थःगु बुद्धि ज्ययेकाः, चःति हायेकाः थनया जीवनस्तर
थकायेगुली थःगु जीवन पायेगुली गाक्कं मन क्वसाः । खः, अवसरं
ब्यूसा अन्तरराष्ट्रिय क्षेत्रय् नं छुं सेवा याना वने फयेके माः ।
सम्पूर्ण जीवन-यात्रा हे सेवामूलक, प्रेरणादायक जुइमाः ।

मनुष्य जीवन चाहे गृहस्थ जुइमा वा त्यागी न्ह्याबलें छथासं
च्वनेगु लागी मखु । उखेंथुखें वनाः, अनुभव ज्ञान मुनाः, फुयाय्,
फुगु सेवा यानाः हनेगु हे सार्थक जीवन खः । ज्ञानी, गुणी, ध्यानी
व प्रज्ञामय जीवन हे श्रेष्ठ जीवन खः ।

Dhamma.Digital

प्रणिधिपूर्ण महाविहार

जिगु भिक्षु जीवनया प्रारम्भिक न्यागू वर्षावास उपाध्याय थाई गुरु सम्देत फ्रा. ज्ञानसंवर भन्तेया छत्रछाँयाय वट्बवर निवेश विहारय् च्वनागु जुल । खुगूगु वर्षावास सिदनी अष्ट्रेलियाय् च्वनागु जूसा, न्हयगूगु व च्यागूगु भारतया चण्डिगढस्थित पंजाब विश्वविद्यालयया छात्रावासय् च्वनागु जुल । अनं एम. ए स्तरया अध्ययन क्वचायेकाः नेपाः वया । थःगु श्रामणेर जीवनया शुरुवात जूगु गणमहाविहारय् कासु लनेत वया । थुबले थन पूज्य भन्तेपि सुबोधानन्द, प्रज्ञारश्मि, सुदर्शन व शासनपाल च्वना बिज्याना च्वंगु खः । जिगु शैक्षिक सफलतायात अनुमोदन यानाः पूज्य सुदर्शन भन्ते नं हानं न्ह्याः वनेगु प्रोत्साहन जितः विया बिज्यात । अले थःम्हेसिनं केपुली न्हूगु नगर मण्डप श्री कीर्तिविहार निर्माण याका च्वनागु सुखद खबर कनाः अन विहारय् च्वनेबहः जुइ धुंकूगु दु, त्रिभुवन विश्वविद्यालय लिक्कसं दु, न्ह्याइपुसे च्वं धया बिज्यात । वसपोलया जि प्रति दुगु थुजोगु सद्भावना न्ह्याबलें थथे हे दया च्वनेमा ।

भिक्षु जीवन नं बिडम्बना व संस्कारं घ्वात्तुघ्वाका च्वने माःगु जीवन जुयाच्चन । थुबले जितः अजोगु हे छगू मनं हे मखं कथंया घटना घटे जुल । व छु धाःसा सुदर्शन भन्ते नापं उकथं सुमधुर खँल्हावल्हा जुइ धुंकाः कन्हय् कंस खुन्हु हे जि थाईलाण्डया छह्य पासा भन्तेयात भारतय् थाय् थासय् छगू हप्ताया निमित्त चाःहुइकः यंकाः लिहाँ वया । गणमहाविहारया लुखाय् थ्यं जक थयन वलम्बुई च्वंगु प्रणिधिपूर्ण महाविहारय् च्वना बिज्याःह्य

वयोवृद्धा अनागारिका करुणा अजि नापलात । थःगु देशय् लिहाँ
 बयाः न्हापां नापलाःह्य ज्यथिह्य अनागारिका नापं छुं परिचय
 सहित दुःख-सुखया लँहाबल्हा जुल । वसपोलं थः च्वं च्वनागु
 विहारया दयनीय अवस्था जुयाच्वंगु खँ कनाः मिखाय् ख्ववि ललः
 ध्यायेकाः 'भन्ते थुगुसी छःपि बलम्बुई हे वर्षावास च्वना विज्याहुँ,
 जिमिसं माःगु सेवा याये' धकाः करुणाचाइपुसे च्वंगु सलं प्रार्थना
 याना विज्यात । उबले वर्षावास च्वनेगु असार पुन्ही धाःसा कंस
 जुइ धुकूगु जुयाच्वन । विचाः यानाः भन्तेपिके सल्लाह यानाः
 जवाफ बी तक्कं जि धाये मफुत । बरु जिगु थथे मती बलकि
 बलम्बु विहार येँया छगू पुलांगु थेरवादी विहार खः । अन जि
 न्हापा गृहस्थ जुया च्वनाबले जिमि मां नापं छको बुद्धपूजा बने
 नं । थुगुसी छको अन हे वर्षावास च्वनेमाली । गणमहाविहारय्
 ला भन्तेपि वःह्यमिछि दु हे दु । थथे मती तयाः जि 'अथेसा
 थुगुसीया वर्षावास आमकन बलम्बुई हे च्वनेगु याये' धयाः वचन
 बिया । करुणा अजि तसकं लय्ताल । न्हापां नापलाःगु क्षण
 थुकथं जिपि निम्हेसिया दथुइ आत्मियता वा घनिष्ठता स्थापना
 जुल । उगु वर्षया वर्षावास स्वलायंक ज्यथिपि करुणा व श्रावस्ती
 अनागारिका अजिपिसं सेवा याकाः जि ल्याय्हाह्य भिक्षु विहारय्
 च्वना वया । थ्वहे जिगु नेपाः देशय् पिनागु भिक्षु जीवनया
 संस्काररूपी पुसा जुल । थुकथं नेपालय् जिगु न्हापांगु वर्षावास
 बलम्बुस्थित प्रणिधिपूर्णं महाविहारय् च्वनागु जुल । हानं थ्वहे
 जिगु गुंगूगु भिक्षु भावया वर्षावास जुल । थ्व २०३७ सालया
 घटना खः ।

बलम्बुई च्वनागु थुगु वर्षावास स्वला जिगु जीवनया निम्ति
 छगू त्राधंगु अनुभव व थःगु देशय् भिक्षु जीवन गुकथं हनावने

माल धैरु विषय पृष्ठभूमिया घटना जू वन । प्रणिधिपूर्ण महा-
विहारय् वर्षावास स्वला यंकं सुथय् भिक्षु महाप्रज्ञां अनुवाद
यानातःगु पालि भाय् अनुसारया ललितविस्तर सफू कथं बुद्ध
जीवनीया धर्मदेशना व बहनी प्रदीपपूजा व धम्मपद अटुकथा
अनुसार धर्मदेशना कनेगु याना । थुकिं थन बलम्बु देशय् छगू
न्हूगु धार्मिक लहर व जागरण हयाविल । मचा-मचापि, ल्याय्हा-
ल्यासेपि व ज्याथपि तक्कं आपालं मनूत विहारय् दुहां वयेगु
याना हल । जिं हानं न्हिनय् फुर्सतय् आखः गो हे ह्यमस्युनिपि
स्कूलय् वने मखंपि विशेषयानाः च्यादँनिसँ किन्वादँ किखुदँ दये
धुंकूपि मिसा मस्तय्त वर्णमाला ब्वनेगु व च्वयेगु स्यना बिया ।
उकिया वांलाःगु लिच्वः थौं तक्कं दया च्वनतिनि । उपि मस्त हे
लिपा उगु विहारया बौद्ध परियत्ति शिक्षाया विद्यार्थीपि जुयाः
प्रारम्भिक बौद्धधर्म अध्ययन याइपि जुयावल । उलि जक नं
मखु, मिजंपि प्यह्य-न्याह्य ला त्यागी जीवन हनाः श्रामणेर तक्कं
जू बल । २०३८ साल पाखे संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्रय् न्हापां
किह्य श्रामणेर जूपि मध्येय आनन्द, भदिय, श्रद्धातिस्स, मंगल व
उपतिस्स श्रामणेरपि थ्वहे पुचःयापि खः । प्रणिधिपूर्ण महाविहार-
या दैनिक प्रार्थना सफू छगू नं जिमि जन्मदाता मां-अबुया नामं
छापे यानाः धर्मदानया रूपय् इनाबिया ।

वर्षावास वक्चाःगु लसताय् छगू न्ह्याइपुगु उत्सव नं जुल ।
कविता, म्ये, प्रार्थना, मन्तव्य आदि धायेगु कार्यक्रमय् सकसिनं
वांलाक ब्वति काल । फुककसिनं छप्वाः म्हुतुं थें जितः अन हे
च्वनेगु अनुरोध याःगु खः । तर जिगु बिचाः धाःसा वर्षावास
स्वला जक अन च्वनेगु खः । उकिं बलम्बुया उपासक-उपासिका-
पिनि मनय् हर्ष व दुःखया सः नाप नापं थ्वया च्वन । जितः

म्हसीके खंगुलि इपि लय्ताः । तर जिनाप हानं वाये माःगुलि
धाःसा नुगःमर्छि । मस्तय्सं ला विहारय् थाय् थासय् अनुरोध पर्चा
नापं च्वयाः तिका क्यन । मिखाय् ख्ववि पिकया क्यंपि हे गोम्ह
मर्छि दु । तर छु याये । यःपि नापं वाये मालिगु दुःख आर्य
सत्ययात लुमंका बियेथें जुल ।

बलम्बुई च्वना जोछि थनया रितिथिति, सोचाई, आर्थिक
स्थिति, सामाजिक जीवन व धार्मिक आस्था वारे गाक्कं अनुभव
जुल । बैकक व भारतया भिक्षु जीवन स्वयाः नेपालया भिक्षु
जीवनया दथुइ गुलि अन्तर दु, गुजोगु रहश्य दु धैगु भचा भचा
थुल । थाईलाण्डया भिक्षु जीवन थनयागु स्वयाः गाक्कं पाः ।
नेपालय् भिक्षु जीवन हने अःपु मजू । विशेषयानाः विरामि
जुइवलेयात भरोसा मदु । सही कथं बौद्ध शिक्षा अध्ययन
यायेगु संस्थान नं मदुनि । गुवले जक थन थुज्वःगु आधारभूत
आवश्यकता पुरे जुइगु जुइ । थाइलाण्डय् जक मखु मेमेगु बौद्ध
देशय् भिक्षुपिनिगु जीवन नं मनुष्य लोकयात हे देव भुवन थें
यानाः च्वनाच्वंगु स्वये दु । थुज्वःगु सार्वजनिक व धार्मिक जीवनया
महत्व समाजय् च्वना च्वंपि छम्ह निम्हसिनं जक खंकां ज्युगु
मखु, संस्थागत रूपं हे खंके माःगु दु । कीगु देशय् नं व दिं अवश्यं
वइ धैगु आशा दु, गुवले पूर्णरूपं मानव जीवन हनेगु व हंकेगु
वातावरण दइ ।

जि थः जन्म जूगु देशया वर्तमान परिस्थितियात थुइकेगु
कुतः याना वया च्वना । थाई भिक्षु जीवन म्हगसया खँ थें याना
त्तये घुन । नेपाःया वातावरणय् भिक्षु जुयाः म्वायेगु धैगु खँ वारंवार
मनय् वया च्वं । थुकिया कारणं हे बलम्बुया सकल श्रद्धालु
उपासक-उपासिकापि हायेक व ख्वयेक उमिके विदा कयाः जिगु

भिक्षु जीवन यात्रा न्ह्याका यंका । जि हानं गणमहाविहारय् च्वं वया, वर्षावासथा उत्सव सिधये धुंकाः छुं दि थन हे च्वनाः शहरया भिक्षु जीवन गय्, गथे धकाः सीकेगु कुतः याना ।

थुबले भोत देशय् च्वंगु चन्द्रकीर्ति विहारय् च्वना बिज्याःम्ह महापन्थ भन्तेनं अन विहारय् छको ला च्वं बिज्याहुँ धकाः हाला च्वंगु । हानं व विहारया छम्ह कर्मठम्ह भाजु द्रव्यरत्न तुलाधर उपासकं अन हे थातं च्वं बिज्याहुँ धयातःगु नं दुगु जुल । थकालिपि वा जिम्मेदार भन्तेपिनिगु सहमति व अनुमति मदयेकं जि अथे च्वं-वनेगु उवलेसिया जिगु मनं ललः मध्यायेकू । दि बिते जुयावं वन । थुखे द्रव्यरत्न उपासक वीरअस्पतालय् विरामी जुया च्वना च्वंम्हेसिया चानं न्हिनं चन्द्रकीर्ति विहारयागु जक धन्दा चिन्ता कया च्वंगु जुल । उकि भाईकाजी व तिर्थनारायण उपासकपिसं नं जितः वय्कःयागु मन शान्त याना बीया लागी चन्द्रकीर्ति विहारय् च्वं वनेगु प्रार्थनापौ समेतं लःल्हानादिल । जि वय्कःपिनिगु आशय सीकाः प्रार्थना स्वीकार याना । द्रव्य साहु खुशी जुयादिल । तःन्हु मदुवं वय्कः परलोक नं जुल । अनिच्चावत संरुखारा । बचं विंया थें चन्द्रकीर्ति विहारय् जि लच्छिति च्वं नं वना । जि अन च्वना ज्वःछि महापन्थ भन्ते प्रमुखं धर्मरत्न शाक्य व पूर्णचन्द्र शाक्य उपासकपिसं गाक्कं ग्वाहालि याना बिज्यात ।

न्हापां ला जि आः चन्द्रकीर्ति विहारय् थातं च्वनेगु जुइका धकाः मती वःगु खः तर उकथं मजुल । छथासं मेथाय् वना च्वने मालेयःगु भिक्षु जीवन जुल । लिपा आनन्दकुटी विद्यापीठस शैक्षिक योग्यता प्राप्त भन्तेपिसं नं अध्यापन याकेगु ग्वसाःकथं जितः अन हे सःतल । पासा भिक्षु मैत्री नं अन आखः ब्वंका च्वंगु

खना । जिनं थ्व छगू न्हूगु अनुभवया ज्या खः धकाः अन विद्या-
लयय् आखः ब्वंकेत वना । छगू टर्म क्वचायेक ब्वं नं ब्वंका ।
उबले जि हानं गणमहाविहारय् च्वं वयागु जुल ।

आनन्दकुटी विद्यापीठय् आखः ब्वंका च्वनाजोछिया लुमंके-
वहःगु छगू निगू अनुभवया खँ नं थन छको लुमंके । विशेषयानाः
भिक्षुपि निमन्त्रणा वनाः स्कूलय् न्हिनय् आखः ब्वंकः वनेगु घैगु
गाक्कं परिश्रम यायेमाःगु ज्या हे जुल । थन आपाः वा ह्यो तलब
दइगुया खँ मखु । आखः ब्वंकेगु घैगु बांलाःगु व न्ह्याइपुगु ज्या
खः । तर वये-वनेगु यातायातया असुविधा नाप सामना यायेगु छगू
चुनौति हे जुल । जितः दक्कसिवे मनय् सुख मताःगु छगू दृश्य दु ।
व खः सफू पँ-पँ ज्वनाच्वंपि चिचीधीपि विद्यार्थी मस्त बसय् चःति
नाःनाः वयेकाः वया च्वनीगु । थ्व साप हे करुणाचायापुसे च्वंगु
दृश्य खः । मेगु छगू अनुभवया खँ खः स्कूलय् कक्षा कयाः
विद्यार्थीपिन्त आखः ब्वंका च्वनेबले पिनेया सामाजिक संसारय्
मनूत सित-बुलया सम्बन्धय् दुःख-सुख इना काये माःगु । भिक्षु-
पिनिगु छगू जिम्मेदारी थः तापाना च्वनागु खन । प्रिय नापं
त्रियोग व अप्रिय नापं संयोग जुयाः दुःख जुयाः नुगलय् घाः जुइका
च्वंपि जनतायात भगवान बुद्धया मल्हमरूपी उपदेश छत्वाःचा
कना वी मात्रं दुःख-कष्ट तनावंगु व बुद्ध धर्म व संघ प्रति श्रद्धा
पिज्वःगु न्ह्यगु ख्वाः स्वये दइबले थःत प्रीती अनुभव जुइ ।
थुकथं बिचाः याना स्वयावले भन्तेपिसं शैक्षिक क्षेत्रय् जुइमा वा
अन्य क्षेत्रय् जागीर नयाः समाज सेवा यायेगु स्वयाः वरु दुःखी-
पिनिगु पुचलय् च्वनाः इमिगु दुःख इना कायेगु हे श्रेयष्कर खना ।
छ्याय्घाःसां शिक्षाया अध्यापन घैगु गृहस्थ शिक्षकपिसं नं यायेफु,
तर परित्राण पाठ यानाः, वाखं कनाः, दानशील भावनाय् जनताया

मन क्वस्वकेगु ज्या काषाय वस्त्रधारी भिक्षुपिनिगु दायित्व खः ।
 थ्व उमिगु आधिकारिक व दोष रहितगु ज्या खः । थुकथंया
 बिचाःया लिसे स्कूलय् आखः ब्वंकेगु ज्या तोतेमाःगु छाँत खने
 दया वयाच्चन । थुखे स्कूलय् जाँचया बिदा नं जुयाच्चंगू । जितः
 फुसंत भचा दया च्वंगु ।

थुबले कुशीनगरय् दिवंगत जुया बिज्याःह्य आपालं गुणीह्य
 चन्द्रमणि गुरुया नामं महापरित्राणादि महोत्सव हने त्यंगु । गण-
 महाविहारया भन्तेपि व उपासक-उपासिकापि नं अन वनाः ब्वति
 काः बिज्याना च्वंगु । जितः गणमहाविहारय् पित्राःतया थकूगु ।
 थुबले हे जिगु मनय् बुद्ध जन्म जूगु कीगु नेपाः देशय् ह्यासुगु वस्त्र
 पुनाच्चंपि भिक्षुपि तसकं ह्यो जुयाच्चंगु महसूस जुयाः 'नेपालय्
 न्यासः (५००) भिक्षुपि स्वये दयेमा' धैगु आशिका यासे थ्वहे
 नामं सफू छगू नं पिकया । थ्व सफुली बौद्ध जनमानसय् गाक्कं
 जागरण हःगु खनेदु । जितः नापलातकि हे मनूतय्सं 'न्यासः
 भिक्षु' लुमंकीगु जुल ।

खुसी लः न्ह्याना च्वं थें छन्हु निन्हु, बाःछि लच्छि धाधां
 मेगु वर्षावास न्ह्योने थ्यंकः वयाच्चंगु । बलम्बुई हप्ताया छको
 धैथें वना च्वनागु मतोतानिगुलि अन च्वंपि मनूत नं ह्यसिया
 च्वंगु दु । बलम्बुई नं भचा च्वय् दोम्बु धाःथाय् च्वंहा छहा
 श्रद्धावान् उपासिका ह्यसिया च्वंगु । थुखे हानं थकालिपि भन्ते-
 पिसं छकोपतिकं 'आःयापि भिक्षु श्रामणेरपि ला भि दबुली प्याखं
 हू वःपिका, दयेकातये धुकूगु विहारय् याउँक च्वने दु, दुःख-सुख
 छुं याये म्वाःपि' धकाः खँय् खँय् न्यंका च्वनीगु । उकि थःगु नं
 छुं मेहेनत यानाः विहार छगू दयेके दःसा बेश जुइ धैगु मती
 वयाच्चंगु । थथे मती वयाच्चंगु खँ उह्य दोम्बुया उपासिकायात

खँय् खँय् कनागु । वय्कलं अथे खःसा भन्ते विहारयात फ्याना-
तःगु थाय् छगु दु । भगवान बुद्धया मूर्ति नं भिक्षु संघपिनिगु ल्हातं
प्रतिष्ठापन यानातये धुंकूगु खँ कनाः जितः व थाय् क्यने नं यंकल ।
अनयापि श्रद्धालुपि नं ह्यसिका बिल । व थाय् खः गुसिगाःया
हालया शान्तिविहार ।

शान्तिविहार उबले आः थें मखु । अन बुद्ध मूर्तिया स्थापना,
चैत्य छगो, तुं छगो व भजनशाला दयेकेत जग तथातये धुंकूगु तर
छुं कारणवसं निर्माणकार्य स्थगित जुयाच्चंगु खना । अनया शान्त
वातावरण व आसपासय् मनूत नं बसोबास यानाच्चं दुगु खनाः
व थाय् जितः यः ताल । छुं दिं लिपा अन च्वंपि सम्बन्धित गण्य-
मान्य जुयाच्चंपि पुचः मुंकाः सभा छगू च्वना । उगु सभां अन
शान्तिविहारय् भन्तेपि च्वने जीक कोथा छगू दयेकेगु नं सर्वसम्मति
निर्णय जुल । उगु पवित्र ज्याय् जिनं भचा आर्थिक ग्वाहालि
बिया । असार पुन्ही खुन्हुंसिं स्वला यंक अन हे वर्षावास च्वं
वयेगु वचं बिया । थुकथं आनन्दकुटी विद्यापीठय् आखः ब्वंकः
वनेगु ज्यां नं बिदा कया । भोतय् चन्द्रकीर्ति विहारय् च्वं वनेगु
बिचाः नं तोफिका (महापन्थ भन्ते दुगुलिं अन च्वनेमाःगु आव-
श्यकता मखना) । असार पुन्ही खुन्हुया बहनी गणमहाविहारया
भन्तेपिके खँया खँ दयेकाः बिदा कयाः शान्तिविहारय् न्हूगु थचाः
वःनिगु कोथाय् वर्षावास च्वनेत वना, अधिस्थान यानाः अन हे
जिगु फ़िगूगु वर्षावास च्वना । श्व २०३८ साल असार पुन्हीया
दि खः ।

शान्ति विहार

शान्तिविहार लुमकेबले व विहारया न्हापायागु व आःयागु अवस्थानं लुमकेबहः जू । यलयया हाल २ नं. बडाय् गुसिगाः त्वाल्य् अवस्थित जुयाच्चंगु थुगु विहार न्हापा सार्वजनिक कथं ज्या कया च्वंगु थाय् खः । थन तुं छगो व चैत्य छगो दु । २०३२ सालय् थनयापि भक्तजनपिनिगु कुतलं २५१६ बुद्धजयन्ति समारोह हनाः बुद्ध मूर्तिया स्थापना व शान्तिविहार नामाकरण याःगु जुयाच्चन । अले कथहनं थ्व थाय्या विकास जुया वःगु जुल ।

जि न्हापां थ्व विहारय् च्वं वयाबले किजांमिजां दं । सनिलय् जुइव मनूत थन याकःबाकः वये ग्याः । न्हापांगु वर्षावास च्वनावले छकू जक कोथा दुगु जुल । उखुन्हु वहनी थन च्वंपि श्रद्धालु भक्तजनपिसं जितः गणमहाविहारय् थ्यंक वयाः काः वया च्वन । थन च्वंपि सकलें मनूत उवले जिगु लागी न्हू ख्वाःपि खः । तर अथेनं बुद्धधर्मया नातां जितः अन छुं समस्या मजू । वर्षावास स्वला यंकं थन नं सुथय् बुद्ध जीवनी व वहनी दश पारमिताया उपदेश कनेगु याना । थुकिं अनया श्रद्धालुपिं सकलें लय्ता ख्वाः वः । रामकृष्ण व यज्ञ तण्डुकार निह्य मस्त नं जितः न्हापां पासा च्वना न्युगु दु । गुसिगाःया अधिकांश श्रद्धालुपिसं थःथःगु गच्छे अनुसारं बुद्धपूजा यानाः दान पुण्य यानादिल । जलपान, भोजन याकूपि नं दु । विशेषयानाः कुलनारायण तण्डुकार परिवार व कान्छी तण्डुकार परिवारं मदिक सेवा यानादिल । थथे हे मेमेपिसं नं तरकारी ज्वलं, जाकि, बजि आदि बरोबर दान बी हः । जि थन च्वना ज्वःछि छुं तकलिफ मचाः । केवल लें भचा तापाः उलि ।

उगु हे वर्षावासया दुने 'शान्तिविहार विकास समिति' छगू नं दयेकाः विहार निर्माणया ज्या न्ह्याकायंका । तःधंगु भवन छगू प्यंगः लट्टा तथाः जग स्वना । चिचीकूगु कोथा निकू व कःसि छकू नं दयेका यंका । प्रगति जूगु कथं हिति व बिजुली मतया नं व्यवस्था जुल । अले दुर्लभ प्रब्रज्याया रूप्य स्वह्य कुलपुत्रपिन्त न्हापां श्रामणेर दीक्षा बीगु व नेपालय् थेरवाद बुद्धधर्मया प्रगति विषय प्रवचन आदि कार्यक्रम नं सफलतापूर्वक सकसिगु सहयोगं वचचाया वन ।

थन जि ह्यस्युपि विदेशी थाई, श्रीलंका व बर्मी भन्तेपि नं वासं च्वना बिज्याय् धुकूगु दु । पाहाँपि बरोवर वः । शान्ति-विहारया क्रियाकलाप वधे जुजुं वंगु दु । बौद्ध सफू निगू प्यंगू नं थन च्वँच्वं छापे याये खन । थ्व विहारया सकारात्मक क्रियाकलापं अन च्वँपि स्थानीय जनता दथुइ गाक्कं जागृति व चेतना हया ब्युगु प्रत्यक्ष खनेदु । बलम्बुई च्वनागु स्वयाः नं थनया अनुभव जितः गाक्कं पाः थें ताल । थन थःगु जिम्मेवारीया भाव यक्वं महसूस लुल । न्ह्यपि उपासक-उपासिकापि अपो जुजुं वल । थन च्वँच्वं छवाः न्यंक साप्ताहिक पदयात्रा नं याना । 'धुमक्कड शास्त्रया सार' धैगु सफू छगू नं पिकया । प्रत्येक महिनाया शुक्लपक्षया एकादशी कुन्हु थ्व विहारय् सामुहिक बुद्धपूजा यायेगु प्रथा छगू नं दयेका । थ्व आः तक्कं चले जूनि ।

पद्मसुगन्ध विहार

शान्तिविहारय् च्वँच्चं अन जूगु न्हून्हुगु अनुभव व जनमानस नापं तयावयागु स्वापूया सकारात्मक लिच्चः कथं जिके न्हापा स्वयाः कं अप्वः साहास व उत्साह दया बल । थ्व हे अनुभवया आधारय् येँ मजिपाः त्वाःया नासःफः न्ह्योने नं शान्तिविहारय् थें बुद्ध प्रतिमा प्रतिस्थापना यांनाः पद्मसुगन्ध विहार नामाकरण यांनातःगु थाय् छकू नं सदुपयोग यायेगु मनसुवा दनावल । अले अन त्वालय् च्वंपिं ह्यस्यूपिं श्री भाईकाजी व कुञ्जवहादुर उपासकपिं नापं खँल्हाबल्हा यांना स्वया । अन विहारय् बौद्ध पुस्तकालय स्थापना याये दुसा जनमानसयात तःधंगु हे उपलब्धी जुइ घंगु खँ पद्मसुगन्ध विहार समितिया छगू सभाय् न्ह्यब्वया । श्री गोविन्द रञ्जित अध्यक्ष जुया च्वंगु उबलेया उक्त समिति उगु प्रस्तावयात सर्वसम्मति अनुमोदन यात । व महत्वपूर्णगु दिं खः— २०३६ साल असारया ५ गते ।

थ्वहे निर्णयया लसताय् जि छवाः तक्क अन हे च्वनाः अभियान शुरु यायेगु खँ नं कना । उकुन्हु हे उगु समितिया दुजःपिं नापं थन विहारय् दुहाँ वयाः स्वः वया । थन देगः व वया दुने बुद्ध मूर्ति खना अले चौरय् घाय् बुया च्वंगु नं ।

२०३६ असार ६ गते बुधवारया दिनय् न्हापा क्वःछिनागु ग्वसाः कथं शान्तिविहारं पद्मसुगन्ध विहारय् वयाः छवाः तक्कं विभिन्न कार्यक्रम सहित न्ह्याइपुक दिं हना । बौद्ध पुस्तकालय दयेकेया निमित्त चन्दा संकलनया ज्या नं शुरु जुल । थ्व छवाःया दुने हे धर्मकीर्ति विहार परिवार पाखें थन बुद्धपूजा याः विज्यात ।

थुकि यानाः नं थ्व बिहारया महत्व क्ठन अप्वया वल । श्री
हरिभक्त रञ्जितं रू. १०००।- तयाः हःपा वियादीगु थुगु साप्ता-
हिक कार्यक्रमया दुने जितः दान वागु दां नापं तयाः ४,६६५।-
(प्यद्वः व खुसः व खुइन्यातका) प्राप्त जुल । थ्व दां फुकं जि
समेतं स्वह्वासिगु नामं चिकंमुली च्वंगु नेपाल बैंक लिमिटेडया
शाखाय् खाता छ्गू खोले याना । साप्ताहिक कार्यक्रम पूर्णरूपं
सफलतापूर्वक व्वचायेकाः जि शान्ति बिहारसं तुं च्ववना । जितः
तःवःपि भक्तजनपिसं वागमतिया हाकुता हे छस्वा जुलं मयाः । थुकथं
पद्मसुगन्ध बिहारय् बौद्ध पुस्तकालय निर्माण जुइगु ज्या शुरु जुइगु
जुल ।

क्रमशः दि विते जुजुं वन । जि न्हापां हप्ताया छको शनिवाः
कुन्हु थन बिहारय् वयाः बाखं कना वनेगु याना । त्वाःयापि
श्रद्धालु भक्तजनपिसं क्ठन क्ठन अप्वः प्रोत्साहन विया तुं च्वन ।
समितिया निर्णय कथं संकलन जूगु सफू मुनाः चिकंमुली छ्कू
दलान कयाः बौद्ध पुस्तकालय चिगोरः तयाः सफूकुथि चायेका ।

खुलाति लिपा मुंकातयागु दांमं पुस्तकालय भवन दयेकेगु
ज्या शुरु जुल । २१ वडाया वडाध्यक्ष पाखें शिलान्यास जूगु
भवनय् सफूधुकू छ्गू व भिक्षुपि च्वनेगु कोथा छ्कू नं याकनं हे
तयार जुल । निर्माण ज्या शुरु जुल । चन्दा दुहाँ वयां च्वन ।
क्रिष्टल होटेलया सानुसाहु पाखें ४० बोरा सिमेन्ट वियाः दक्कसिवे
तःधंगु ग्वाहालि जुल । कोथाया उद्घाटन पूज्य संघउपनायक
शाक्यानन्द महास्थविरया पाखें सुसम्पन्न जुल । कोथायात माःमाःगु
सामान नं त्वाःया श्रद्धालुपिनि पाखें दान-प्रदान जुल । व दिनय्
अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया संघउपनायक भिक्षु शाक्यानन्द
महास्थविरया प्रमुखताय् सामुहिक बुद्धपूजा जूगुलि वसपोलं हे

अहंत् राष्ट्रपाल महास्थविरया त्यागमय जीवनी धर्मदेशना याना विज्यात । विहारया दातापि मजिपाः, मञ्जुश्री व त्वाःया लिक्क च्वंपि सकल श्रद्धालु महानुभावपिनि पाखें उपस्थित भिक्षुसंघयात भोजन प्रदान जुल ।

थुगु बौद्ध पुस्तकालय भवन उद्घाटन समारोहस जि थःगु हर्ष प्रकट कथं जिके दुगु फुक्क बौद्ध सफू व ग्रन्थत थ्वहे बौद्ध पुस्तकालययात दोहलपा बिया । हानं जि उखुन्हुंनिसें थन हे च्वं वया । थुकथं पद्मसुगन्ध विहारय् बुद्धया प्रतिमा स्थापित जुयाच्वंगु चैत्यया नापं बौद्ध पुस्तकालय भवन व भिक्षुपि च्वनेगु कोथा छकू खनेदत । उगु वर्षया वर्षावास च्वनेगु असार पुन्ही नं न्ह्योने थ्यंकः वयाच्वंगु हानं अन त्वाःया श्रद्धालु भक्तपिनि पाखें विशेष अनुरोध याना दीगुलि जि थन न्हापांहा भिक्षुया रूप्य विहारय् हे वर्षावास च्वनेगु अधिष्ठान याना । थ्व जिगु ११ कोगु वर्षावास खः । वर्षावास स्वला यंकं सुथ बहनी धर्मदेशना सहित बुद्धपूजा जुल । धर्मदेशना यायेगु थाय् अस्थायी कथं जस्ताया तहरा दयेकाः कार्यक्रम चले यानागु खः । थुबले अन बिजुली मतया प्रबन्ध दु । तर हिति व चःबिया व्यवस्था मदु । उकिं लिक्क च्वंपि जःला-खःलापिसं माःगु सुविधा उपलब्ध याना बीगु सराहनीय ज्या यात । लिपा चःबि थन हे दयेका ।

पद्मसुगन्ध विहारया निर्माणकार्य वा प्रगति थुलि तुं दिना मवं । उन्नतिया पलाः न्ह्याः वनावं च्वन । थुथाय् सुगन्ध बिहार समितिया दुने च्वंपि दुःजपिनि दथुइ गाक्कं शिथिलता खने दया वल । गन, छु, गथे, गुकथं विहार निर्माणया ज्या न्ह्याका यंकेगु धैगु विषय एकमत जुइमफुत । उकिं व समिति लिपा भंग जुल । अले हानं सुगन्ध विहार समितिया पुनर्गठन यायेगु साधारण सभा

छगू चवन । थ्व सभाय् उपस्थित त्वाःया गण्यमान्यपिनि पाखें जितः हे अध्यक्ष यानाः विहार निर्माणकार्यं न्ह्याका यंकेगु सल्लाह विल । थुकथं जिगु अध्यक्षताय् न्हूगु समिति गठन जुल । विहार निर्माण उपसमितिया रेखदेखय् थाईलाण्डया राजगुरु सोम्देत फ्रा. ज्ञाणसंवरया धर्मयात्रा पुचलं व थन कीथाय् च्वंपि श्रद्धालु भक्तपिनिगु संयुक्त सहयोगं न्हूगु धर्मदेशना व ध्यानभावना भवन कक्षया निर्माणकार्यं शुरु जुल । २०४३ सालं शुरु जूगु निर्माण ज्या २०४४ साल तकं ढलान व मूलुखा छुयेगु ज्या कोचाल ।

पद्मसुगन्ध विहारया प्रगतिया नाप नापं जिगु थःगु व्यक्तिगत उन्नति नं जुयावं वल । थन च्वँच्वं रापस श्री प्रेमबहादुर शाक्यं नीस्वनातःगु नेपाल बौद्ध समाज (बौद्ध संस्था)या अध्यक्ष जुया । जिगु हे सभापतित्वय् भू. पू. प्रधानमन्त्री लोकेन्द्रबहादुर चन्दया मू पाहाँ जूगु 'भगवान बुद्ध व शान्ति क्षेत्र' विषय कयाः कोहिति वहालय् प्रवचन गोष्ठी जूगु नं 'जिगु जीवनया लुमंकेबहःगु छगू महत्वपूर्ण घटना खः ।

थन विहारय् च्वँच्वं जूगु मेगु लुमंकेबहःगु घटना खः— येँय् सोल्टी ओबेरायले वयाच्वंहा उबले रजनोश नामं नांजाःहा विवादास्पद व्यक्तिया निकटतम वनाः न्यागू प्रश्न न्यनागु । थगु घटना 'इनाप' पत्रिका पाखें गाक्कं चर्चाया विषय जुयावन ।

अथे हे Buddhism at a Glance नांगु अंग्रेजी भासं बुद्ध-धर्म-संघ सम्बन्धी च्वया तयागु सफू आनन्दकुटी विहार गुठीया पाखें निगूगु संस्करणय् पिकाये खन । वर्थे 'घुमक्कड शास्त्रया सार' नांगु छगू चिकिचाधंगु सफू छगू नं थ्वहे विहारय् च्वनाबले पिकाये खंगु खः । उलि जक नं मखु आनन्दभूमि पत्रिकाया सहयोगी सम्पादक जुइगु, विभिन्न अंचलय् बुद्धजयन्ती

उत्सव हंवेनेगु व रेडियो नेपाल पाखें साप्ताहिक बुद्धजयन्ती कार्यक्रम तक्कं सञ्चालन याये खन । पद्मसुगन्ध विहारया दैनिक प्रार्थना सफू छगू नं सम्पादन याना ।

दक्कसिबे लिपा लुमंकेबहःगु घटना, खः थन विहारय् च्वं च्वं २०४३ सालं अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया न्हापांगु वार्षिक महोत्सव कुन्हु च्वंगु छगू सभां जूगु निर्णय कथं येँय् लुति अजिमा लिकक निर्माण जुयाच्च्वंगु संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्र निकोगु खुसिइ चले यायेगु महत्वपूर्णगु ज्या सम्पन्न यायेत ग्वाहालि कथं च्वं वयेदुगु खः ।

मनूया जीवन न्हायाना च्वंगु खुसिइ लाना च्वंगु फिगो थें खः । गुवले, गन, गथे, लाना च्वनी हानं गुकथं व त्याफिया अन्तिम अवस्था जुइ थ्व खँ घाये अःपु मजू । जिगु भिक्षु जीवन नं व लख्य च्वीका यंका च्वंगु त्याफि जुयाः थौं तक्कं न्हायाना च्वन । फिगुदँ तक्क गृहस्थाश्रमय् च्वना, अनं श्रामणेर व भिक्षु जुयाः देश-विदेश चाःहुला । छथासं तःदँ च्वनेगु जिगु जीवनया लक्ष्य मखु । चाःचाःहुला जुइगु कर्म दयेका तुं वया च्वनातिनि । तुयुथासं वयाः तुयुथाय् वनीह्य जुइ मखंसां ख्युंथासं वयाः तुयु थाय्, अज्ञानया संसारं ज्ञानया संसारय् वने फयेमा, थ्वहे जिगु जीवनया लक्ष्य खः थुकी हे जिगु सुख-शान्ति दिना च्वंगु दु । थुकी हे जि थःगु मादे, मांभाय् व बुद्धधर्मया नापं सकलजातीय मनुष्यपिनिगु सेवा यायेगु अवसर नं द्यतना च्वंगु दु ।

महामकुट राजमहाविद्यालयया सहपाठीपि लिसे

नेपाः ष थाइ भन्तेपि नाप

Downloaded from <http://dhamma.digital/>

नेपाःया महास्थविरपि व युवक भिक्षुपि नाप

मिङ्नीया थाइ बुद्ध रंगसी (विहार)स धर्मदूतया ज्याय

संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्र

संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्र औपचारिक कथं स्थापना जूगु २०३८ सालं खः । थन न्हापां भिक्षु संघया पाखें भिक्षु अश्र्वघोष महास्थविरया रेखदेखय् फिह्य कुलपुत्रपिं श्रामणेर प्रब्रज्या समारोह सम्पन्न जूगु खः । भिक्षु मैत्री हे थुगु थासय् न्हापां वर्षा-वास च्वनालि थ्व थाय्या महत्व दयेका ब्यूगु खः । थ्व थाय् न्हापा “मचागाः” नामं जाः । थुगु थाय्यात वर्तमान रूप ब्यूगुली थःगु तन, मन व धनं दं दँ तक्क कुतः याना जूपिं खः थँहिति क्वाःबहा-या द्वारिकादास श्रेष्ठ व उपासिका रत्नमाया शाक्य (क्वाःबहा मय्जु) । उबले थ्व थासय् आःथें नियमित रूपं कक्षा नं वांलाक संचालन जुइ धुकूगु खः । जि हे नं लच्छि मयाक थन च्वना वने धुंगु दु । गाककं चहल पहल जुइ धुकूगु थाय् खः ।

लिपा छगू निगू ज्या-खँ मिले मज्जुनिगुलिं थनया अध्ययन व अध्यापन याकेगु ज्या दित । थन च्वंपिं श्रामणेरपिं फुक्कं भोँतय् च्वंगु ध्यानकुटी विहारय सरे जुल । तर दातापिनि पाखें थनया निर्माणकार्यं न्हाकांतुं यंका च्वन । थुबले पूज्य अनिरुद्ध महा-स्थविर, चुन्द महास्थविर व भारतयाह्य छह्य भिक्षु सोमन वरोबर थन च्वना बिज्याः । अले आमाई धुंकाःया द्वितियाबले न्हाबलें थन बिज्याक्व भिक्षुपिं, श्रामणेरपिं व अनागारिकापिन्त संघ भोजन प्रदान जुइगु कुशलकार्यं मदिक न्हायानां च्वंगु दु ।

बडो हर्षया खँ खः । प्यदँति लिपा उपरोक्त दातापिनि पाखें अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया छगू सभाय् विशेष अनुरोध याना दीगु कथं हानं छको थन संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्रय् पूज्य भिक्षु

अश्वघोष महास्थविरया हे अध्यक्षताय् गठन जूगु छगू संचालक समिति २०४४ पाखें न्हापा थें ज्या शुह जुल । थुकथं संघाराम भिक्षु तालिम केन्द्रया पुनर्जन्म जुल । स्मरणीय जू, थ्व दिं याकनं वयेकेया निर्मित “संघाराम सम्बन्धी जिगु विचाः” नांगु पर्चा २०४० असार १ गतेसं पिकयागु दु ।

सं. भि. ता. के. संचालक समिति २०४४ या छगू सभाया निर्णय कथं जि थ्वहे वर्षया असार पुन्ही खुन्हु थन वर्षावास च्वनेत वया । थ्व जिगु १७ गू वर्षावास खः । थुबले गुँला लच्छि यंक दशपारमिता व बुद्ध जीवनी सम्बन्धी धर्मदेशना याना । गुँलां पारुया कन्ह्य् कुन्हु तःजिक समारोह छगू यानाः परम् पूज्य संघनायक भिक्षु प्रज्ञानन्दजुया उपाध्यायत्वय् फिहा कुलपुत्रपित श्रामणेर प्रब्रज्या प्रदान जुल । थुगु खुसीं प्रब्रजित जूपि कुलपुत्रपि थुकथं खः -

१) रवि मानन्धर, काठमाडौं	- श्रामणेर कोण्डन्य
२) रूपेश वैद्य, बनेपा	- श्रामणेर अस्सजि
३) ज्ञानेन्द्र महर्जन, कीर्तिपुर	- श्रामणेर सुभूति
४) दिनेश शाक्य, ललितपुर	- श्रामणेर प्रज्ञाराम
५) रमेश महर्जन, धापाख्यः ल. पु.	- श्रामणेर पण्डित
६) गोविन्द महर्जन, थसि	- श्रामणेर जीवक
७) रत्नकाजी मानन्धर, ख्वप	- श्रामणेर प्रियदर्सि
८) लक्ष्मण डंगोल, काठमाडौं	- श्रामणेर प्रजादर्सि
९) सुरेश डंगोल, कीर्तिपुर	- श्रामणेर प्रज्ञारत्न
१०) दीपेन्द्र महर्जन, यल	- श्रामणेर संघरत्न

थ्व पवित्र दिं खः २०४४ भाद्र १० गते । थुगु प्रब्रज्या समारोहस माननीय रापंस प्रेमबहादुर शाक्य व का. न. पं. या प्रधानपंच

श्री हरिवोल भट्टराईजु व उपप्रधानपंच श्री तीर्थराम डंगोलपिनिगु
 नं उपस्थिति जूगु खः । थुगु बहुजनया हित-सुख जुइगु कुशलकार्यस
 जि सुपरिवेक्षकया स्थानय् च्वनाः सेवा याये दुगु जिगु भिक्षु
 जीवनया निमित्त छगू लुदनापुगु व लुमंकेबहःगु पवित्र घटना
 खः । थुजोगु सौभाग्य चूलाका विज्यागु निमित्त भिक्षु महासंघ,
 अध्यक्ष श्रद्धेय भन्ते अश्वघोष महास्थविर, जिह्य (सब्रह्मचारी)
 मित्र व्यवस्थापक भिक्षु मैत्री प्रति जि विशेष आभारी जुया ।
 दातापि श्री द्वारिकादास श्रेष्ठ व उपासिका रत्नमाया शाक्यपिन्त
 आपालं साधुवाद दु । नैतिक समर्थन वियाः जिगु साहम थकया
 ब्यूगुलि अनागारिका धम्मावती प्रमुख धर्मकीर्ति परिवारयात नं
 धन्यवाद मब्युसें च्वने मफु । दक्कसिबे लिपा जितः स्वतन्त्रं व
 खुशीसाथं संघाराम वयाः नं बुद्ध धर्म व संघया सेवा यायेगुली
 अनुमोदन यानादीपि पद्मसुगन्ध विहार समितिया दुजःपिन्त नं
 यक्क सुभाय् दु । छायाःसां थुथाय् जि अध्यक्षया नातां पद्मसुगन्ध
 विहारया निर्माण ज्या द्रुतगति याना वना च्वनागु खः । वय्कः-
 पिसं जितः गंगु व पंगु जूसा हानं गोदँ लिपातिनि थुजोगु कुशल
 बुद्धशासनया ज्याय् संलग्न जुइगु जुइ, धायै मफु ।

भिक्षु तालिम केन्द्र : छगू परिचय

परिभाषा:— भिक्षु तालिम केन्द्र छगू अजोगु केन्द्र खः गन स्वेच्छां छेँ तोताः बुद्धशासनय् दुहाँ वयाः चीवर वस्त्रं पुंसिं बुद्धधर्म सम्बन्धी अध्ययन, अध्यापन व व्यावहारिक जीवन सुधार यायेगु, याकेगु ज्या जुइ । थ्व महत्वपूर्णगु व पवित्रगु ज्या पूर्वकेत बौद्ध गृहस्थरिपि व त्यागीरिपि निखलःयागु नं संयुक्त प्रयास मदयेकं मगाः । थुजोगु तालिम केन्द्र प्रत्येक बौद्ध देशय् दया च्वनी । अले बुद्धधर्म सुव्यवस्थित व स्थायी रूपं प्रचार याना यंकेत थुजोगु तालिम केन्द्र नितान्त आवश्यक जू ।

महत्व:— भिक्षु तालिम केन्द्रया महत्व आपालं दु । भौतिक व आध्यात्मिक क्षेत्रय् थुजोगु तालिम केन्द्रं नैसर्गिक रूपं तिवः बी । थुजोगु तालिम केन्द्रय् तालिम प्राप्त श्रामणेर, भिक्षु पाखें धर्मया अर्थ खः कथं थुइका बीगु व व्यावहारिक जीवनय् छ्यलेगु कुतः जुइ । थ्व थासय् श्रामणेरिपि, भिक्षुरिपि व बुद्धधर्म प्रेमी भक्तपिन्त सुव्यवस्थित रूपं धर्मया विभिन्न पक्षया अर्थ व व्यावहारिकतायात थुइका बीगु कुतः जुइ । उकिं भिक्षु तालिम केन्द्र छगू धर्म प्रचारया केन्द्र नं खः । थन मनुष्य जीवनया सही अर्थ, महत्व व बुद्ध व वसपोलया श्रावक-श्राविका शिष्यपिनिगु आदर्शमय जीवन नाप परिचित याना बीगु कुतः जुइ । थ्व छगू चरित्र निर्माणया ज्वः मदुगु केन्द्र खः । थन मनूतय्त मनुष्यत्व ह्रासिका बीगु कुतः जुइ । थ्व खँ थुइका कायेत अःपु मजू । अथेनं प्यता प्रकारयापि मनूतय्गु स्वभावयात थुइकेगु कुतः यात धाःसा भिक्षु तालिम केन्द्रया महत्व स्वतः स्पष्ट जुइ । व थये खः —

साधारण कथं स्वयेवले मनूत स्वभावं प्यता प्रकारयापि दु । उरि खः - (क) राक्षस, (ख) पशु, (ग) मनू व (घ) देव ।

राक्षसः— राक्षस स्वभावह्य मनू अतिकं क्रूर, प्रचण्ड व निर्दयी जुइ । वयाके मैत्री-करुणा धैगु दइमखु । अतिकं स्वार्थी जुइ । मेपिन्त हानी, नोकसानी वा दुःख-कष्ट जुइ धैगु वारे वं छुं परवाह तइमखु । त्वायेगु, ख्यायेगु जक मखु पालेगु, स्यायेगु, खुयाकायेगु, ठगेयायेगु आदि अकुशल ज्या हे वया स्वभाव जुइ । दण्ड खनाः नं व ग्याइ मखु ।

पशुः— पशु स्वभावह्य मनूया स्वभाव हे नयेगु, घनेगु, अनैतिक कथंसां मोज मज्जा यायेगु, लज्या व इज्जतयात वास्ता मतइगु, तर दण्ड खनाः धाःसा भय काइगु ।

मनूः— मनुष्य स्वभाव धैगु हे नैतिक चेतना दुह्य व्यक्ति जुइगु खः । वयात धन-जन स्वयाः नं इज्जतया अप्वः महत्व दया च्वनी । दशाकुशल पापं भरसक वचे जुया च्वनेत स्वइ । धर्म-कर्म, पुण्य-पाप, भि-मभि आदियात तच्चकं वाःचायेका च्वनी । पाप खनाः लिचिली । पुण्य यायेत न्ह्यज्याइ । दुःख हे जूसां पापं वचे जुयाच्वनेत कुतः याइ । लज्या व भय हे उमिगु जीवनया प्राण थें ताइ । परोपकारया भाव बरोवर मनय वइ । दया व करुणा आदि कुशल चेतना नं बरोवर दया च्वनी । उमिगु पाखें मेपिन्त दुःख-कष्ट जुइ मखु । दान व शील स्तरया गुण धर्मय् दृढविश्वास तथाच्वनी ।

देवः— देव स्वभावया मनू सर्वश्रेष्ठह्य मनू खः । थुजाःपि मनूत विद्या व आचरणं युक्त जुयाच्वनी । इमिसं स्वाभाविकं हे कुशलकार्य याना च्वनी । घमण्ड, अहंकार, क्रोध धैगु कम जुइ ।

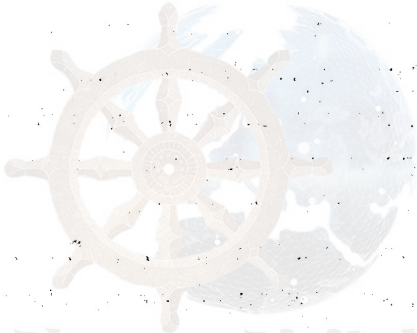
दुःख व विपत्तिश्च धैर्यं ज्या काइ । वया ज्या व खं पाय्छि जुइ ।
 उमिगु कायवाक व चित्त उत्तिकं हे पवित्र, स्वच्छ व सरल जुइ ।
 दया, मैत्री, करुणाया भावं उमिगु मन भयविद्या चवनी । उं पि दर्शन
 जक याये मात्रं मन हे याउंसे चवनी । वचन न्यने मात्रं न्हाय्पं हे
 पवित्र जुइ । उं पि धार्थ्ये कल्याणमित्र धायेवहः जुइ । उं पि न्हाबलें
 शीलवान, वीर्यवान, प्रज्ञावान व लोकोपकारी जुइ ।

राक्षस, पशु व मनु स्वभावपि स्वपुत्रः मनूतयूत देव स्वभावय्
 यंकेत तालिम मयासे मगाः । वातावरण व भिगु संगतया आधार
 व लिधंसाय् उमिसं थःथःगु स्वभावय् परिवर्तन हयाः चवन्हाता
 वनिगु संभावना यक्वं दु-ध्वहे छगू वौद्ध विश्वास खः । मंभिपि,
 अज्ञानि मूर्खपि नं भिपि सज्जन व ज्ञानी जुया वयेफु । उं कि
 सम्यक् धंगं तालिम बीगु ज्या तसकं हे आवश्यक व महत्वपूर्ण
 जू । “भिक्षु तालिम केन्द्र” धैगु नं छगू थुजोगु हे पवित्र बौद्ध
 संस्था खः गन चीवर वस्त्रं पुनाः बुद्धधर्म अध्ययन याताः जीवन
 सुधार यायेगु उद्देश्यं वयाच्वं पि किनिदं च्वय्यापि मचातयूत
 तालिम बीगु ज्या जुइ । थन भगवान बुद्धया शील-समाधि-प्रज्ञादि
 उपदेशया नाप नापं सामाजिक व व्यावहारिक जीवनयात मदयेक
 मगागु विभिन्न भाषा व स्वास्थ्य सम्बन्धी ज्ञान नं बीगु ज्या जुइ ।
 अले जागरुकता, तल्लिनता व पवित्रता हानं कुशल-अकुशल जक
 मखु थुगु लोक, परलोक व निर्वाणसुख तककया ज्ञान बीगु ज्या जुइ ।

भिक्षु तालिम केन्द्रया मूल उद्देश्य हे परियत्ति, पटिपत्ति व
 पटिवेद धर्म धैगु दु, थुपि आः नं उलि हे उपयोगी धैगु आश्वस्त
 याकेत स्वयेगु खः । थन योग्यपि गृहस्थपिनिगु अनुरोध कथं धर्म
 विनय अनुकूल जुइक प्रब्रज्या वियेगु ज्या नं जुइ । बुद्धशासनया
 मू जग धिसिलाकेगु ज्या थुजोगु भिक्षु तालिम केन्द्रय् जक संचालित

(७५)

जुइगुलि (भिक्षु, अनागारिका, उपासक व उपासिकापि) प्यंगुलि
बौद्ध परिषद् व बुद्धधर्म प्रति सद्भावना दुपि सकसिनं फुफुकथं
ग्वाहालि व तिबः बियाः थुजांगु बौद्ध संस्थायात विकास याना
यंकेगु कर्तव्य भाःपियेमाः ।

Dhamma.Digital

भिक्षु तालिम केन्द्र जनप्रशासनया मिखाकुलि

भिक्षु तालिम केन्द्र छगू बौद्ध धर्मया संगठन खः । थुजागु संघ संगठन पाखें बौद्ध समाजय् वयाच्चंगु मानवीय समस्यात ज्यंकेगु कुतः जुइ । उकिं थुजोगु बौद्ध संघया भिक्षु तालिम केन्द्र पाखें थःगु हे पहलं व्यक्तिगत व समष्टिगत मानव कल्याणया ज्या वा बहुजन हित व बहुजन सुखया ज्या पूर्वकेगु कुतः जुइ । थुकिया नं योजनाबद्ध अर्थ व श्रम व्यवस्था यानाः समस्या ज्यंकाः भौतिक व आध्यात्मिक सुख शान्ति अनुभव यायेगु सम्भव जुइ । भगवान बुद्धया 'धर्म-विनय' हे थ्व संघ-संगठनया आधारशीला खः । आधुनिक प्रशासनया भौतिक सिद्धान्त व नियम-नीति नं गाक्कं लाभप्रद जू । उर्पि फुक्कं प्रशासनिक त्वाथः नैतिकताय् आधारित जू । अले बौद्ध जनतापिनिगु सुख, शान्ति व समृद्धिया लागी कार्यक्रम न्ह्याकेगु ज्या नं थ्व केन्द्र पाखें लक्षित जुइफु ।

भिक्षु तालिम केन्द्र थें कल्याणकारी धार्मिक संगठनया प्रशासन सुव्यवस्थित रूपं संचालन यायेत सार्वजनिक प्रशासनया विश्व प्रख्यातहा विद्वान लेखक भाजु लुथर गुलिकं (Luther Gullick) सार्वजनिक प्रशासन क्षेत्र दुने POSDCORB या सिद्धान्त बियादीगु थन लुमकेबहः जू-

(क) P (Planning) योजना तयार यायेगु

(ख) O (Organizing) संगठन चिनेगु

(ग) S (Staffing) भिक्षु, श्रामणेर व शिक्षकपिनिगु व्यवस्था

- (घ) D (Directing) निर्देशन बियेगु
(ङ) Co (Coordinating) समन्वय ह्येगु
(च) R (Reporting) प्रतिवेदन बियेगु
(छ) B (Budgetting) बजेट तयार यायेगु
- (क) योजना दयेकेगु— योजना दयेकेगु धैगु छुं निश्चित लक्ष्य प्राप्त यायेगु निर्मित आवश्यक विधि ल्ययेगु खः । थ्व सुनियोजित धंगं क्रमवद्ध रूपं कार्यान्वयन यायेगु कथंया नीति जुइमाः ।
- (ख) संगठन दयेकेगु— निश्चित याना तयागु योजना कार्यान्वयन यायेगु लागी सम्बन्धित मनुतयुत उमिगु अधिकार व कर्तव्य त्याछिनाः हानं उमिगु दथुइ सहयोग व ग्वाहालि कायेगु-यात हे संगठन धाइ । मेकथं धाःसा अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, कोषाध्यक्ष व सदस्यपिन्त कार्यभार इनावीगु तरीका खः । उपलब्ध जूगु साधन छ्यलेगु ।
- (ग) कार्य कार्यान्वयन याइपि मनुतयुगु व्यवस्था यायेगु— भिक्षु व श्रामणेर जू बइपिन्त गुकथं ल्ययेगु, उमित प्रशिक्षण व तालिम बीगु व्यवस्था यायेगु गुकिया लिच्चः कथं धर्म प्रचार ज्या सुचारु व परिपक्व जुयाः याउँक न्ह्यज्याइ ।
- (घ) निर्देशन यायेगु— संगठनया सम्बन्धित व्यक्तिपिन्त बीमाःगु आदेश, निर्णय जूगु खँयात माःपिन्त थ्यंका बीगु, थःथःगु ज्या-खँ वारे बोध याना बीगु ।
- (ङ) समन्वय ह्येगु— संगठनया ज्या-खँ गुकथं न्ह्याना च्वन, व विषय सही कथं ज्या जुया च्वंगु दु, महु विचाः यायेगु व थीथी मनुतयुगु दथुइ सही कथं सम्बन्ध वा स्वापू दया च्वंगु दु, महु स्वयेगु खः । थुकि यानाः ज्याय् वयेफुगु पंगलः मदयेका बी ।

- (च) प्रतिवेदन तयार यायेगु— प्रगति वा अवरोध छु, गथे, गन, गुकथं ज्या-खँ जुया चवन धैगु मूल्यांकन यायेगु तरीका व भविष्यया ज्या अरु वांलाकेत सुक्राव वीगु उत्तम जू ।
- (छ) बजेट तयार यायेगु— अर्थ बिना संघ-संस्थाया ज्या संचालन याये फइमखु । उकिं अर्थ धैगु हे प्रशासनया अभिन्न अंग खः । योजना पूर्वकेत वा लक्ष्य थ्यंकेत जुइगु खर्च व उकिया पूर्तिया लागी उपाय यायेगु निसें कयाः गन, गुकथं, गुलि आम्दानी व खर्च यायेगु आदि अर्थ सम्बन्धी खँत थन हे निर्णय यायेगु जुइ । आर्थिक स्रोत गनं, गुलि वइगु दु आदिया बिचाः याये माः । अले हानं आम्दानी स्वयाः खर्च नं बहुजनया सही कथंया भि जुइगु ज्याय् यायेमाः ।

चवय् ब्वयागु प्रशासकीय पक्षया बिचाःया अतिरिक्त स्था-नीय सरकारी नीति, जनचेतना, अनुकूल वातावरण आदि महत्वपूर्ण सामाजिक जीवनया पक्षय् नं मिखा ब्वयेमाः । विषय-वस्तु नापं स्वापू दुगु फुक्क संघ-संस्था व निकाय नापं सुमधुर स्वापू तयां तुं चवनेमाः ।

छुं नं ज्या शुरु याये धैगु अःपु मजू । हानं ज्या शुरु जुइ घुंकाः वयात कोचायेक पूर्वकेगु फन हे थाकु । उकिं सही निर्देशन, अनवरत प्रयास व धैर्य थें जाःगु गुण धर्म नं मदयेकं मगाः । तःधंगु व वांलाःगु ज्या धैगु छन्हुं वा छकोलं नं सिद्ध याये धैगु सम्भव मदु । उकियात छुं ई का हे काइ । वरु ख्येँय् थ्वका, खायात व ख्येँय् बिया, व ख्येँचं हानं हँय् पिहाँ वयेकेगु अःपुगु स्वाभाविक ज्या जुइफु; तर संघ-संस्थाया ज्या धैगु व स्वयाः नं मुइक थाकु हानं ज्या याये अःपु मजू ।

थन परंपरागत चले जुया वयाच्चंगु प्रशासकीय नीति

निर्देशनयात हृदयंगम यानाः आधुनिक प्रशासनया विचाः व तरिका-
यात नं दृष्टिगत यानाः ज्या-खँ याना यंकल धाःसा तातुनागु
आजुइ थ्यंकः वने मफइगु छुं खँ मदु । मनूया शक्ति, साधन व
उकियात सही कथं संचालन याये सयेकेगु थुपि स्वंगू गुण हे संघ
संस्थाया सफलताया ताःचा खः । भिक्षु तालिम केन्द्रया सफलता
नं थन हे दिना च्वंगु दु ।

भिक्षु तालिम केन्द्र न्हू प्रब्रजितपिन्त बौद्ध धर्म अनुकूल
अध्ययन, अध्यापन व अभ्यास याकेया निम्ति तालिम वीगु बौद्ध
संस्था खः । थुजागु पवित्र संस्था सुव्यवस्थित व सुनियोजित कथं
संचालन यायेत अनुभवी, सुयोग्यह्य व लोकं ह्याःह्य छह्य नायोया
नेतृत्व वा मान्यता प्राप्त छगू संचालक समिति (Board of
Directors) अत्यावश्यक जू । हानं उक्त नायो वा समितियात
माःगु सहयोग नं दयेमाः ।

थन माःगु सहयोग धायेबले निता खँ लुमंकेबहः जू-
सम्बन्धित मनूत व धन सम्पत्ति । सम्बन्धित मनूत धायेबले (१)
संचालक समितिया पदाधिकारीपिं, (२) सल्लाहकारपिं, (३)
दातापिं, (४) तालिम काइपिं भिक्षु-श्रामणेर व श्रद्धावान्पिं व
(५) तालिम वीपिं शिक्षक-शिक्षिकापिं खः । भिक्षु तालिम
केन्द्रय् वयाः सेवा याः बइपिं मनूतय्गु स्वभाव बौद्ध धर्म अनुकूलपिं
जुइमाः । हानं उपिं श्रद्धावान्, शिक्षित, अनुभवी, योग्य व
नैतिकवान् थें जाःगु गुणं युक्तपिं जूसा केन्द्रयात तःधंगु लाभ जुइ ।
न्ह्योनेलाःपिं, क्वह्यंगु विचाःयापिं मनूतय्गु पाखें दंगु व सति-
लाःगु सेवा कायेगु भरसक तापाकेमाः । केन्द्रया प्रतिष्ठायात
न्ह्याबलें च्वछ्याया तयेमाः ।

धन-सम्पत्ति धायेबले भिक्षु तालिम केन्द्रया चल-अचल

सम्पत्ति फुक्कं दुथ्याः । अचल सम्पत्तिया दुने उगु केन्द्रया नामं चले जुया च्वंगु निजी जग्गा, भवन, कोया व अक्षयकोषय् दुहाँ वनाच्वंगु फुक्कं नगद दां दुथ्याः । थ्रया अत्रावा जल सम्पत्तिया दुने उगु केन्द्रयात ज्या कायेत वियातःगु वा न्याना हयातःगु लासा, फांगा, खाता, थलवल, दराज, मेच, टेबुल आदि व बैकय् वचत वा चलती खाताय् तयातःगु नगद दां दुथ्याः । चल-अचल सम्पत्तिया पूरा सदुपयोग जुइमाः । दुरूपयोग जुइके मज्यू ।

भिक्षु तालिम केन्द्र सुव्यवस्थित रूपं संचालन यायेगु जिम्मा संचालक समितिया ल्हाती जुइ । संचालक समितिया निर्णय हे अन्तिम निर्णय जुइ । संचालक समितिया गुणस्तर कायम यायेत अनुभवी समाजसेवी धार्मिक भावनां च्वन्ह्याना च्वंपि छपुचः मनुतय्सं केन्द्रया लक्ष्य प्राप्तियात वांलाक विचाः यानाः “विधान” छगू दयेका तयेगु बुद्धिमान्नी जू । उगु संचालक समितिया मान्यता प्राप्त विधानया आधारय् केन्द्रयात माःपि मनुत दुतकायेगु, धन सम्पत्तिया संचालन यायेगु, माःगु निर्देशन बीगु, आम्दानी खर्चया व केन्द्रया प्रगति विवरण तयार यायेगु व बरोबर सभा च्वनेगु यायेमाः । हानं सर्वसाधारण जनतापिन्त लाभ जुइगु कुशल व ज्ञानवर्द्धक कार्य गथेकि सामुहिक बुद्धपूजा, धर्मदेशना, प्रवचन, गोष्ठी, वादविवाद, न्ह्यसः लिसः कासा, प्रदर्शनी आदि सृजनात्मक क्रियाकलाप नं बरोबर यानाः जनतापिनिगु ध्यान आकर्षण व जनसम्पर्क तया च्वनेगु बेश जू । उलि जक नं मखु, आर्थिक व मनु बलं भाय् ल्हाःकथं साहित्यिक क्षेत्रया पत्र-पत्रिका, सफू पिकायेगु व परोपकारया भावं उत्प्रेरित जुयाः दीन हीन, दुःखी व असहायपिन्त छिछिक्कथं सहयोग बीगु व देश-विदेशया सम्बन्धित विभिन्न संघ-संस्था नापं वांलाःगु स्वापू तया च्वनेगु शुभ लक्षणया

ज्या खः । फक्व जनसहभागिता कायेगु स्वयेमाः । मानववादी सिद्धान्तयात व्यावहारिक याना क्यनेगु स्वयेमाः ।

भिक्षु तालिम केन्द्रय् अध्ययन अध्यापन याइमु याकिगु विषयवस्तु सैद्धान्तिक जक मजुसे व्यावहारिक नं जुइमाः । स्थानीय शैक्षिक प्रशासन पाखें मान्यता प्राप्त यायेत योग्य जुइगु कथंया पाठ्यक्रम दयेकेगु आवश्यक जू । पाठ्यक्रम दयेकेबले तत्सम्बन्धि अनुभवी व्यक्तिया सल्हा कयाः बैज्ञानिक प्रणाली आधारित जू-मजू विचाः यानाः जक दयेकेमाः । तालिम प्राप्त भिक्षु श्रामणेर व श्रद्धालुपिन्त उमिगु योग्यता व क्षमता अनुसारं जिम्मेबारी लःल्हाना। उमिगु सम्मान यायेगु व सुनियोजित धंगं बुद्धधर्म प्रचार यायेगु उत्तम जू ।

थन उल्लेख याना तयागु बुंदात व नीति अनुसारं भिक्षु तालिम केन्द्र संचालन याये फतधाःसा 'लोकय् भिपि व नैतिकवानपि मनूत गुबलेसं प्वनि मखु । धर्म चिरस्थायी जुया च्वनी । आपालं जनतापिन्त हित, सुख व कल्याण जुइ । ध्व निर्विवाद खः ।

नेपालय् थेरवाद बुद्धशासन अभिवृद्धिया त्वाथः

नेपाःदे प्रागैतिहासिक युगंसिं बुद्धधर्म नाप घनिष्ठ स्वापू दुगु पवित्र दे खः । तःह्य बुद्धपिसं जन्म कया विज्याःगु प्रमाणया रूप्य् कनकमुनि बुद्ध, कोनागमन बुद्ध व गौतम बुद्धया जन्मस्थल कथं ह्यसीकेगु चि लुम्बिनि व कपिलवस्तुस्थित स्थित प्रसिद्ध शिलास्तम्भ कीगु न्ह्योने आतकं दनि । थन बुद्धधर्मया थेरवाद, महायान, वज्रयान, मन्त्रयान, तन्त्रयान आदि सम्प्रदाय इतिहासया ताहाकःगु ई नापं स्वात्तुमतु स्वानाः जनजीवनय् दुने दुध्याना वयाच्वंगु खँ आः तक्कं ल्यना च्वंगु धार्मिक स्थलतसें वयं । स्वयम्भू, महाबौद्ध व आपालं कलाकृति जाःगु बहा-बही नापं बौद्ध रीतिथिति व सांस्कृतिक तीर्थ कीगु देया तःधंगु व अमूल्यगु सम्पत्ति खः । थन न्हापा नं थेरवादी परम्परा दु धैगु खँ सक्वया गुबहाया शिलालेखं प्रमाणित याः ।

थेरवाद बुद्धशासन हे फुक्क बौद्ध सम्प्रदाय मध्येय् पुलांगु ऐतिहासिक मान्यता जाःगु सम्प्रदाय खः । 'थेर' शब्द हे ध्व खँ-यात छर्लङ्ग याना च्वंगु दु । थेरवाद बुद्धशासनया तप्यंगु स्वापू हे बुद्धया मूल उपदेश शील-समाधि-प्रज्ञा नापं दु । थन पिनेया आडम्बरयात स्थान मदु । पालि त्रिपिटक हे थेरवाद बुद्धशासनया आधारशीला खः । अले आःतक्क नं क्वात्तुक पालन याना च्वंगु थेरवादी दे श्रीलंका, बर्मा व थाईलाण्ड कीगु लागी लिधंसा व प्रेरणाया श्रोत खः ।

नेपालय् थेरवाद बुद्धशासनया वर्तमान स्थिति गुबलेसं निसें, गुकथं, गथेयानाः, सुयापाखें हल धैगु खँ थन उल्लेख यायेगु आवश्यक मखना । थुकिया लागी सम्बन्धित निकाय व व्यक्तिगत कथं पिहाँ वयाच्चंगु लेख, जीवनी, प्रतिवेदन आदि कीगु न्ह्योने दु । थन जिं गुकथं थेरवाद बुद्धशासनं भविष्यय् कीगु देशय् क्वात्तुक हा काइ, प्रचार जुइ अले थुकिया प्रतापं जनतापिनिगु हित सुख जुइ धैगु थःगु बिचाः प्वंकेत्यनागु खः ।

महापरिनिर्वाण सूत्रय् भगवान बुद्धं वस्सकार ब्राह्मणयात लक्ष्य तथाः वज्जि गणतन्त्रया अभिवृद्धि जुया च्वनिगु उपाय प्रत्येक संघ-संस्थायात नं लागू जुइगु सार्वकालिक उपदेश खः । थ्व सूत्रय् मुख्य नं न्ह्यगू अपरिहानीय धर्मया नामं उल्लेख जुया च्वंगु खँ थथे खः -

- १) बरोबर पुचः मुनाः खँल्हाबल्हा यायेगु,
- २) सकलें नापं पुचः मुनेगु, खँ ल्हायेगु हानं नापं तुं दना बनेगु, निर्णय जूगु ज्या पूर्वकेगु,
- ३) प्रज्ञप्त याना मतःगुयात प्रज्ञप्त मयायेगु, यानातःगुपत्ती धर्म, नीतिगत पालन यायेगु,
- ४) थकालिपिन्त सम्मान सत्कार यानाः उमिगु पाखें ख्यलेदुगु ज्या-खँ सयेका कायेगु,
- ५) मिसापि नाप उचित व्यवहार यायेगु,
- ६) महत्वपूर्ण व पूज्यस्थानयात न्हापांसिं याना वया च्वनागु सहयोग पूजा आदि बिया च्वनेगु व
- ७) धर्मय् प्रतिष्ठित जुयाच्चंवि शीलवान श्रमणब्राह्मण-पिन्त यथायोग्य सेवा तहल यायेगु ।

थन उल्लेख जुया च्वंगु न्हय्गू अपरिहानीय गुण धर्म वर्तमान नेपाःया थेरवाद बुद्धधर्म प्रति श्रद्धालुपिं समस्त भिक्षुपिं, श्रामणेरपिं, अनागारिकापिं व उपासकोपासिकापिसं अक्षरशः अनुसरण यायेफत धाःसा नेपालय् थेरवाद बुद्धशासनय् न्हियान्हित्थं अभिवृद्धि जुया वनी । भगवान् बुद्धयां ल्यू बुद्धशासनया परम् गुरु हे वसपोलं कनाः दयेका थका बिज्याःगु “धर्म-विनय” खः । उकिं गुह्य व्यक्ति “धर्म-विनय”यात बांलाक थुइकाः गौरवपूर्वक पालन याना च्वंगु दु वं हे जक बौद्ध परिषद्या नेतृत्व याये लायक जुइ । शीलवान, ध्यानी व प्रज्ञावान थुपिं स्वताय् छता हे गुण थःके मद्दुह्य व्यक्ति बौद्ध परिषद्यात उन्नतिया त्वाथलय् थत यंके फइमखु । परम्परागत रूपं बौद्ध परिषद्यात नेतृत्व बियाच्वंपिं भिक्षुपिं हे खः । उकिं जिम्मेवार तहया भिक्षु, स्थविर, महास्थविर व संघस्थविरपिं शीलवान, ध्यानी, प्रज्ञावान, जागृत व सजग जुइगु युगय् बुद्धशासनया अभिवृद्धि जुइ । वसपोलपिं खँ लहाना च्वंसां, न्यासि वंसां, दंसां, घंसां बुद्धशासनयात उन्नति यानाः स्वहित व परहित यायेगु ज्या याना च्वना बिज्याइ । वसपोलपिनि ल्यूल्यु थःथःगु योग्यता व क्षमता अनुसारं मेमेपिं भिक्षुणी (अनागारिकापिं) उपासक व उपासिकापिसं नं बुद्धशासनया अभिवृद्धि यायेगु कुशल कार्यस सहभागी जुया च्वनिगु स्वाभाविक हे खः । उमिसं तन-मन-धन बियाः ग्वाहालि यायेगु स्वयाच्वंगु दयेमाः ।

गण्यमान्य व भलादमिपिनिगु सभाय् कलह जुइकथं दुश्चेष्टा यायेगु मिले मजू । त्वापु यायेगुली भय खंका च्वनेमाः । विवादया विषययात स्वयाः मेलमिलापया ज्या-खँयात प्रोत्साहन बीमाः । राय व विचार मिले जूगु किसिमयागु ज्या-खँ नि न्हापां कार्यान्वयन यायेमाः । थुकथं यायेबले जनतापिनिगु समर्थन व सहयोग

प्राप्त याये अःपुइ । आमजनताया आर्थिक व बौद्धिक अवस्थायात विचाः यानाः जक सार्वजनिक हितया योजना दयेकेगु जुइमाः । धर्मया ज्याय् शान्ति व त्यागया भाव पिज्वयेमाः । लोभ व अभिमानयात स्थान वी मज्यू ।

सर्वसाधारण जनतापिन्त तक्कं दुःख पीडा जुइगु समस्या न्ह्याकथं नं ज्यंका हयेत मंकाः कुतः यायेमाः । थवं थवय् मैत्री भाव वृद्धि जुया वइगु कार्यया ज्या-खँ यायेगुलि समाजया कल्याण जुइ । सम्यकप्रज्ञा, सम्यकशील, सम्यकसमाधि दत्त धाःसा न्ह्यागुं ज्या नं सफल जुइ ।

वने धुंकूगु खँ वने हे धुंकल । हानं लिहाँ वइ मखुत । वर्तमान अवस्था नं सकसिनं खना हे च्वंगु दु । गाक्कं हे कमजोर तिति । बः मलाःनि । उकि भविष्यया वारे छुं यायेगु ज्या नं थौं हे शुरु यायेमाः । कन्हय् धैगु वइला मवइ ? पलख लनाः हे जीवन-घडी दीगु खःला सुनानं छुं घायेफु ?

बुद्धशासनया अभिवृद्धिया ज्याय् बुद्ध परिषद्या सुख-दुःख सम्बन्धी ज्या-खँय् नि न्हापां ध्यान तयेगु आवश्यक जू । गथेकि बहुसंख्यक योग्य भिक्षुपिनि सहमत जूगु राय व विचाःनि न्हापां कयाः उकथं हे छगू निगू यायां ज्या छुना स्वयेगु । थुकि आमजनताया श्रद्धायात थः पाखे स्वकेगुलि तःधंगु तिबः जुइ । बुद्धशासनया दुगःक्वैय् थें जुयाच्चंपि भिक्षुपिनिगु आधारभूत आवश्यकता गुकथं पुरे जुयाच्चन; भोजन, चीवरदस्त्र, आवास व स्वास्थ्योपचारया प्रबन्ध गुकथं जुयाच्चन; गनं त्रुटिलाःमदुला, थुजोगु खँय् विचाः यायेगु अतिकं आवश्यक जू । थनं ल्यू भिक्षु, श्रामणेर व हाल अनागारिकापिन्त परियत्ति शिक्षा, प्रतिपत्तिया व्यवस्था व प्रतिवेध स्तरया व्यक्तिपिन्त क्रमशः गुगु

कथंया सामाजिक मान्यता वीगु आदिया विचाः यानाः व्यवस्था यायेगु । थुलि जुइधुंकलकि आमजनतापिनिगु ईच्छा, अभिलाषा व आकांक्षा छु दुगु खः, व सही कथंया जुयाच्वंगु दु मदु स्वयाः, सही थें च्वंगु छु, गुलि ज्या-खँ दुगु खः उकियात पुर्ण यायेत वा प्राप्त यायेत कुतः यायेगु । थन सःस्यूपि व ज्या याये फुपिनिगु जक मधासे, न्हूपि, मसःनिपि, मस्यूनिपि व तालय् मलाःनिपि जनसमूहयात लाभ जुइगु कथंया ज्या-खँ कार्यक्रम दयेकाः उमिगु ध्यान साला तयेत स्वयेगु । उमित प्रेरणा वीगु । उलि जक मखु उमित सम्यक मार्गय् हयेत मालावन धाःसा भौतिक सहयोग तक्क वीगु प्रबन्धया योजना दयेकेगु आवश्यक खनेदु ।

प्रशासनया मूलभूत आधार जुयाच्वंगु गुण— थकालिपिन्त आदर गौरव तयेगु व कोकालिपिन्त माया दया तयेगु— यात दैनिक व्यवहारय् हयेगु कुतः यायेगु व याकेगु नं यायेमाः । अले सामुहिक ज्याया महत्त्व, उकी सहभागो जुइगुया लाभ बारे खँ शुइकेवीगु नं उत्तम जू ।

नेपालय् थेरवाद बुद्धशासनया अभिवृद्धि जूगु लक्षण प्रत्यक्षं स्वयेत विचाः यायेमाःगु छुं गुण थन न्ह्यथना च्वना—

- १) भिक्षुपिनि थवं थवय् आदर गौरव दयेमाः, एकताभाव दयेमाः । शीलवान, बहुश्रुतह्य व दक्षता दुह्य, नापं लोकं ह्याःह्य हे संघस्थविर जुइमाः, वसपोल पाखें नेतृत्व प्रदान जुइमाः ।
- २) धर्म-विनय अनुसारं प्रब्रज्या ग्रहण व प्रदान यायेगु सुलभ जुइमाः नापं प्रब्रजित भावं गृहस्थ जू वनेत नं थाकु मजुइमा ।
- ३) प्रब्रजितभाव पवित्रताया प्रतीक याना तयेमाः ।

- ४) भिक्षु, श्रामणेरे व अनागारिका जुयाः त्यागी जीवन हना च्वंपिके दयेमाःगु सामान्य गुण सकसिके दयेका च्वनेमाः ।
- ५) भिक्षुपिनिगु संख्यात्मक व गुणात्मक अभिवृद्धि जुया वया- च्वंगु दु-मदु बिचाःयानाः यदि दथुइ छुं अवरोध वयाच्वंगु खंसा उकियात चियेका छ्वयेमाः ।
- ६) थःथःगु व्यक्तित्व विकास यायेगु लिसें परिचय वियेगु नं अवसर बीमाः ।
- ७) बौद्ध गृहस्थ व त्यागीपिनि दथुइ निरापद व यइपुगु सम्बन्ध कायम याना तयेमाः । निखलःसियां धर्मया ज्याय् समर्पण भाव दयेमाः ।
- ८) त्यागीपि च्वनेगु आवास वा विहारय् व आश्रमय् सामान्य सुविधा दयेमाः ।
- ९) सामुहिक चल-अचल सम्पत्तिया सुव्यवस्था जुइमाः ।
- १०) बौद्ध वाङ्मय त्रिपिटक व तत्सम्बन्धि मेमेगु ग्रन्थ मांभासं अनुवाद यानाः जनतापिसं स्वयेगु, च्वनेगु सरलता दयेमाः ।
- ११) युवक, युवतिपिन्त उमिगु न्हूगु जोस व उत्साहयात न्ह्यब्वाका तयेमाः, निरुत्साह याये मज्यू । उपि खनाः दिक्क चाये मज्यू ।
- १२) विशेषयानाः मिसाजातिपिन्त धर्मया मर्म वत्रातुक, अःपुक व व्यावहारिक कथं थुइका बीगु कुतः जुइमाः ।
- १३) बुद्धधर्मया मौलिक सिद्धान्त व संक्षिप्त बुद्ध जीवनी सफू सुलभ जुइमाः ।
- १४) भिक्षुपि नापं खँ ल्हायेगु, नापलायेगु व व्यवहार याये अ पुके माः ।
- १५) धर्मदेशना भरसक मनुष्य जीवनया महत्व व संसारया

निस्सारता व मैत्री करुणाया आवश्यकता विषय केन्द्रित जुड़माः । थुकि हे दान, शील, ध्यानभावना व प्रज्ञा बारे मन तयेगु अभिरुचि वृद्धि याइ ।

- १६) पवित्र धार्मिक स्थानया संरक्षण, जीर्णोद्धार, नवनिर्माण व सफाईया ज्याय् ईमान्दारीता नालेमाः । निस्वार्थ भाव दयेमाः ।
- १७) पुलांगु धार्मिक ग्रन्थया सुरक्षा व न्हूगु सफूया संकलन जुड़माः । सदुपयोग नं याये दयेमाः ।
- १८) बुद्धकालीन असिति महाश्रावक व श्राविकापिनिगु जीवन चरित्रया व्यापक प्रचार-प्रसार, अध्ययन अध्यापनया व्यवस्था जुड़माः ।
- १९) वर्तमान युगय् बुद्धधर्म उत्थानया निम्ति तःतःधंगु योगदान दुपि व्यक्तिपिनिगु जीवनीया मूल्यांकन व यथोचित कदर व मान्यता बीगु व्यवस्था दयेमाः ।
- २०) न्हूगु भिक्षु तालिम केन्द्र बौद्ध जनघनत्वयात बिचाः यानाः स्थापना व संचालन यायेगु, येँ, यल, ख्वप व पोखराय् थुजोगु केन्द्र क्रमशः स्थानीय बौद्ध विहारय् शुरु जूसा बेश जुइ ।
- २१) अनागारिकापिन्त नं भिक्षु, श्रामणेरपिन्त थें धार्मिक व सामाजिक शिक्षा बीगु सुव्यवस्था दयेका यंकेमाः ।
- २२) धर्मदूत, धर्मदेशक व भावनाचार्य भिक्षुपि तयार यायेगु, हानं योग्य जुइ धुंकूपिन्त सामाजिक मान्यता बीगु व्यवस्था दयेमाः ।
- २३) आधारभूत व मौलिक ग्रन्थतः केन्द्रं प्रकाशित यायेगु वा केन्द्रया निर्देशनय् व सिफारिसं पिकायेगु कुतः जुड़माः ।

२४) धर्मया प्रचार-प्रसारय् आधुनिक प्रकरण वा सन्दर्भं नं ज्या कायेगु स्वयेमाः ।

२५) बौद्ध कला, साहित्य, संस्कृति, संगीत आदि जीवनया विभिन्न सृजनात्मक क्षेत्रय् सम्बन्धित विषययात माःकथं व लोकथं प्रोत्साहन बीमाः ।

थुपि च्वय् धयाकथंया लक्षण नापं मेमेगु सकारात्मक व बौद्ध जीवन नापं प्रत्यक्ष सम्बन्ध दुगु ज्या-खँयात यथायोग्य कथं कार्यान्वयन यानाः प्यदं वा न्यादँति जक बौद्ध समाजया परिचालन यायेफुसा नेपालय् अवश्य हे थेरवाद बुद्धशासनया जग बल्लाःगु जक मखु, उकिया अभिवृद्धि तक्कं जुइ । अन्तरराष्ट्रिय जगतं तक्कं थनया बौद्ध व्यवस्थायात प्रशंसा मयासे च्वने फइ मखु । इमिगु पाखें माक्व हे सहयोग कीत वइगु लक्षण दु, तर उकिया सदुपयोग याना क्यनेगु क्षमता कीके दयेकेमाः ।

प्रत्येक समाज वा संघ-संस्थाया अभिवृद्धि उगु संघ-संस्थाया कुशल प्रशासनय् दिना च्वनी । कुशल प्रशासन सुयोग्य कथं नेतृत्व याये फुहा व्यक्तिया ल्हाती निर्भर जुइ । अले उहा व्यक्ति-यात हानं उलि हे सहयोग व सद्भावनाया नं आवश्यकता दु । साधन व स्रोतया परिचालन नं सुयोग्यहा नायोया ल्हाती हे धाःसां पाइमखु । अले वातावरण धैगु ला थःत माःकथं दयेका यंके ज्यूगु हे जुल । माःकथं दयेकेगु कुतः यायेगु कीगु हे ब्वहलय् दु ।

भवतु सब्व मंगलं ।

बुद्ध-वचन : धम्मपदं

- न्यागु अवस्थायसं मन न्हापालाक वनी । -१
- वैरभावं वैर गुबल्लं शान्त जुइ मखु । -५
- पापीयात निगू लोकयसं शोक जुइ । -१५
- पुण्यात्मा निगू लोकयसं आनन्दित जुइ । -१६
- अप्रमाद (होश) अमृतपद खः । -२१
- प्रमाद (बेहोशी) मृत्युया लं खः । -२१
- अप्रमादी जुया च्वंहासिया यश वृद्धि जुइ । -२४
- पञ्चकामगुणय् आसक्त जुयेमते । -२७
- अप्रमादीयात सदाकालं प्रशंसा याइ । -३०
- चित्तयात वशय् कायेगु भि । -३५
- चित्त वशय् तःसा त्तिनि सुख प्राप्त जुइ । -३६
- जागृत जुया च्वंहासित भय दइमखु । -३६
- ध्व शरीर क्षणभंगूर खः । -४१
- मेपिसं छु याः, छु मयाः स्वः जुइ मते । -५०
- थःम्हं छु याना व छु मयाना स्वयेमाः । -५०
- कुशलकार्य आपाः यायेमाः । -५३
- सत्पुरुषया शील सुगन्ध ब्याक्क दिशाय् नं न्यना वनी । -५४
- सद्धर्मं मस्यूपि मूर्खपिन्त संसार ताःहाकः जुइ । -६०
- मूर्खं नापं मित्रता भि जुइ मखु । -६१,

- सत्कारयात अभिनन्दन यायेमते । -७५
- कल्याणमित्रपि नापं संगत या । -७८
- उत्तम पुरुष नापं संगत या । -७८
- धर्मरस थूह्य व्यक्ति प्रसन्न जुयाः सुखपूर्वकं चनी । -७९
- पण्डितपिसं थःत थम्हं दमन याइ । -८०
- पण्डितजनपिन्त निन्दा-प्रशंसां संके फइमखु । -८१
- धर्मया खँ न्यनाः पण्डितपि परिशुद्ध जुइ । -८२
- स्मृतिवान्पिसं उद्योग याइ । -९१
- थःत थःम्हं त्याकेगु श्रेष्ठ जू । -१०४
- याकनं याकनं कुशल कर्म या । -११६
- पापं चित्त लिचियेकी । -११६
- पाप मुंकेगु दुःखया मूल हेतु खः । -११७
- पुण्य मुंकेगु सुखया मूल हेतु खः । -११८
- पापयात भतिचा धकाः भाःपिये मज्यू । -१२०
- पुण्ययात भतिचा धकाः खने मज्यू । -१२१
- सकल प्राणीपि दण्ड खनाः ग्याः । -१२६
- सकलसयां ज्यूया माया दु । -१३०
- छाःगु वचन ल्हाये मते । -१३३
- प्राणीपिनिगु आयुयात वृद्धत्वं व मृत्युं ख्याना यंकी । -१३५
- बाह्य आडम्बर याइह्य व्यक्तिचा चित्त शुद्धि घेगु दइमखु । -१४१
- तिसां त्यूह्य जूसां तवि सम्यक आचरण याःम्हेसित श्रमण घाइ । -१४२

(६२)

- छिपि प्रयत्नशील जुयाः दुःख न्हंकेगु स्व । -१४५
- छं मत जः मावने म्वाःला ? -१४६
- स्थिर मदुगु थ्व शरीर खंका च्वं । -१४७
- शरीर रोगया छेँ खः । -१४८
- शरीर क्वय्यागु नगर खः । -१५०
- तथागतपिनि धर्म पुलां जुइ मखु । -१५१
- थःत यः धैगु जूसा बांलाक सुरक्षित या । -१५७
- थःत नि न्हापां उचितगु थासय् बांलाक ति । -१५८
- थःत दमन याये दकलय् थाकु । -१५९
- थः हे थःह्य थुवाः खः । -१६०
- थःम्हं यानातःगु पापं थात हे दुःख जुइ । -१६०
- हित व भि जुइगु ज्या याये तसकं थाकु । -१६३
- शुद्ध-अशुद्ध जुइगु थः थःम्हं हे खः । -१६५
- मेपिनिगु अर्थया निमित्त थःगु हानी जुइके मज्यू । -१६६
- हीनगु धर्म सेवन यायेमते । -१६७
- धर्माचरण याना च्वंहा सुखपूर्वक वास याइ । -१६८
- ज्ञानीपि आसक्त जुइमखु । -१७१
- कांपिनि थ्व लोकय् ज्ञां दुपि ह्यो जक दु । -१७४
- मखुगु खँ ल्हाइम्हेसिनं मयाइगु पाप छुं हे मदु । -१७६
- नुगः स्याःकुतिपि देवलोक वनी मखु । -१७६
- फुकक लोकया अधिपति जुइगु वयानं, श्रोतापत्ति फल हे उत्तम । -१७८

- बुद्धपिन्त देवतापिसं नं माने याः । -१८१
- मनुष्य जुयाः जन्म जुइगु दुर्लभ । -१८२
- फुक्क कामभोगं अल्प जक स्वाद दु तर आपालं हे दुःख बु । -१८७
- श्रेष्ठह्य पुरुषया जन्म दुर्लभ खः । -१९३
- संघय् एकता सुखदायक जू । -१९४
- बुद्धपिन्त पूजा यायेगु पुण्यया परिमाण हे मद्दु । -१९६
- अवैरी जुयाः सुखपूर्वक जीवित जुया च्वना । -१९७
- जिपि छुं मद्दुसां सुखपूर्वक च्वं च्वना । -२००
- त्या-बू तोता च्वंह्य सुखपूर्वक च्वनी । -२०१
- शान्ति (निर्वाण) समान सुख मेगु मद्दु । -२०२
- प्वाथय् पित्याःगु थें तःधंगु रोग मेगु मद्दु । -२०३
- निरोगी जुइगु परम लाभ खः । -२०४
- यःपि वा मयःपि धकाः ब्वथले मते । -२१०
- प्रियया कारणं शोक जुइ । -२१२
- प्रेमयागु कारणं शोक व भय जुइ । -२१३
- रागयागु कारणं शोक व भय जुइ । -२१४
- कामयागु कारणं शोक व भय जुइ । -२१५
- तृष्णायागु कारणं शोक व भय जुइ । -२१६
- धार्मिकयात मनुतय्सं प्रेम याइ । -२१७
- क्रोध व अभिमान तोति । -२२१
- थःके वये धुंकूगु तं तुने फुह्य योग्य मनु खः । -२२३
- जागृत जुया च्वंपिनिगु आस्रव फुना वनी । -२२६

(६४)

- श्व लोक्य निन्दां बवे जुइ फुपि सुं दुगु मखु । --२२७
- शरीर, वचन व मनयात संयम याना ति । --२३४
- छं थःगु सुरक्षा जुइगु तापु थम्हंतुं दयेकि । --२३६
- भति भति यानाः थःगु चित्त-मल मदयेका छ्वयेमाः । --२३६
- थःगु मभिगु कर्म थःत हे दुर्गती यंकी । --२४०
- अविद्या परम मल खः । --३४३
- लज्यामचाःह्य मनु क्वह्यं क अःपुक म्वाना च्वनी । --२४४
- निर्दोष जीविका याइपि लज्जाशीलपि थाकु म्वाना च्वनी । --२४५
- दूषितह्य मनुखं थःगु लें थःम्हं हे लेहे थनी । --२४६
- राग ति तःधंगु मि मेगु मदु । --२५१
- मेपिनिगु दोष जक खनीह्यस्या लक्ष्य तापाना च्वनी । --२५३
- संस्कार शाश्वत मजू । --२५५
- खँ जक अप्पो ल्हाये सयेवं धर्मधर धाइ मखु । --२५८
- धर्म्य प्रमाद मजूम्हेसित हे धर्मधर धाइ । --२५९
- भुयू सँ दयेवं हे स्थविर जुइमखु । --२६०
- खाः बांलाःह्य जुइवं बांलाःह्य मनु धाइमखु । --२६२
- पाप शान्त याये फुह्य हे श्रमण खः । --२६५
- मौनव्रत धारण यायेवं तुं मुनि जुइमखु । --२६९
- हिंसा याइह्य व्यक्तियात आर्य धाइमखु । --२७०
- आस्रव क्षय मजूतले सुखी जुल धायेमते । --२७२
- मार्ग मध्येय् अष्टाङ्गिक मार्ग श्रेष्ठ खः । --२७३
- धर्म मध्येय् वैराग्य श्रेष्ठ जू । --२७५

(६५)

- थःथःगु ज्या छिमिसं थःम्हं हे यायेमाः । --२७६
- तथागत केवल मार्ग दर्शक जक खः । --२७६
- फुक्क संस्कार अनित्य खः । --२७७
- फुक्क संस्कार दुःख खः । --२७८
- फुक्क धर्म अनात्म खः । --२७९
- अल्सीम्हं प्रज्ञाया लें प्राप्त याये फइमखु । --२८०
- योगाभ्यासं प्रज्ञा उत्पन्न जुइ । --२८२
- तःघंगु सुखया लागी चिकिघंगु सुख त्याग यायेमाः । --२९०
- प्रब्रज्या दुष्कर खः । --३०२
- शीलवानम्हेसित न्ह्याथाय् नं पूजा याइ । --३०३
- सत्पुरुषपि तापाक्कँ निसें खनेदइ । --३०४
- थःत थःम्हं दमन यायेगु श्रेष्ठ खः । --३२३
- अल्सी, मूर्ख बारवार गर्भय् बास याः वनी । --३२५
- सदां होश दयेका जु, थःगु चित्तयात शुद्ध या । --३२७
- बरु ज्यू याकःचा च्वनेगु, च्वने मज्यू मूर्ख नापं । --३२९
- थःके दुगुली सन्तोष जुया च्वनेगु सुख खः । --३३१
- तृष्णायात हानिसें लेहें थँ । --३३७
- धन, सम्पत्ति, स्त्री, पुत्र, पुत्रीपिके दुगु अनुराग हे धात्थेंगु बन्धन खः । --३४५
- न्हापा व लिपाया खँ तोताः संसारं पार जुया हुँ । --३४८
- रागीं थःगु निम्ति बन्धन दयेकी । --३४९
- ब्याक्क दानयात धर्म दानं त्याकी ।

(६६)

व्याक्क रसयात धर्मं रसं त्याकी ।

व्याक्क प्रेमयात धर्मं प्रेमं त्याकी ।

व्याक्क दुःखयात तृष्णा क्षयं त्याकी । --३५४

-- तृष्णाया कारणं थःत थःम्हं नष्ट याइ । --३५५

-- राग-द्वेष, मोह व ईच्छा मदुपि व्यक्तिपिन्त बीगु दानया फल महान जुइ । ३५६-५६

-- फुक्क थासय् संयमित जूह्य भिक्षु फुक्कं दुःखं मुक्त जुइ । --३६१

-- व्याकं इन्द्रियस संयम दुह्य हे भिक्षु खः । --३६२

-- धर्मया अनुस्मरण याइह्य सद्वर्मं कुतुं वनी मखु । --३६४

-- थःगु लाभयात तुच्छ खनेमते । --३६५

-- 'जि' 'जिगु' धैगु मघाःह्य हे भिक्षु खः । --३६७

-- मैत्री भावना याना च्वंपिसं निर्वाण प्राप्त याइ । --३६८

-- राग-द्वेषयात चःफुना छ्वये फयेव निर्वाण प्राप्त जुइ । --३६९

-- हे भिक्षुपि ध्यान या, बेहोशी जुइमते । --६७१

-- ध्यान व प्रज्ञा दुह्य निर्वाणयागु न्होने थयंकः वनी । --३७२

-- कल्याणमित्रपिनिगु सत्संगत या । --३७५

-- थःगु गति नं थः हे खः । --३८०

-- बुद्धशासनय् प्रसन्न जूम्हं शान्तपद प्राप्त यानाकाइ । --३८१

-- हिंसा कर्म मन लिचीकूलिसे दुःख शान्त जुयावनी । --३८०

-- सत्य व धर्म दुह्य हे पवित्रह्य खः । --३८३

('धम्मपद' सफूया थीथी वर्गया श्लोकयागु भावार्थं मुनागु च्वसं न्ह्यथनागु उद्धरणत खः । अर्थ सुबोध जुइकथं संक्षिप्त रूपं बियागु वाक्य ल्यूनेया अंकं मौलिक श्लोकया क्रमसंख्या वयनी ।)

भिक्षु सुशोभन

○ जन्म : १०७२ पोहेलागा:

○ शिक्षा : एम. ए.

○ सेवा : अध्यक्ष,

नेपाल बौद्ध समाज

चवमिया पिदने धुंकूगु कृति :

१. The Government that Nepalese want
 २. Buddhist at a Glance
 ३. प्रणिधिपूर्ण महाविहार — मुं.
 ४. शान्तिविहारको शान्ति सन्देश- मुं.
 ५. बुद्धधर्म : मानव धर्म ख: — मुं.
 ६. पद्मसुगन्ध विहार प्रार्थना — मुं.
 ७. त्रिरत्न वन्दना — मुं.
 ८. घुमक्कड शास्त्रया सार — मौ
 ९. नेपालय न्यास: भिक्षुपि ? — मौ.
 १०. द्विग:या लुमन्ति — मौ.
 ११. बौद्ध प्रेरणा (पत्रिका) — सं.
- प्रकाशनया प्रतिकषाय्
१. The life of Buddha
 २. बुद्धधर्म : मान्यता र दृष्टिकोण

पिकाकया पँयता:

नेपा:या साहित्यिक, सांस्कृतिक व धार्मिक सफूकूया ह्याकिवंगु ह्योति लहायेगु निम्ति इलं ह्या:गु सफू पिथनेगु ज्याय् आ:तक २४ गू सफू जिमिगु लुखां पिदने धुंकूगु जुल । थुकिया फोलय् युवक भिक्षु सुशोभनया थ्व सफू नीन्यागूगु अले बौद्ध साहित्यया ल्याखं स्वंगूगु जूव:गु दु ।

थुगु सफूयात तूगु व्ययभार व्याकं स्वयं भन्तेन हे कुबिया: नं प्रकाशनया जस धा:सा पासामुनायात बिया विज्या:गु ज्या वसपोलया तफा:गु नुग:या क्पिा धाये ल्व: । धन सदुपयोग यायेगु कलाया थ्व दसुं मेमेपि चवमि भन्तेपिन्त गुगुंकथं ह:पा: जूवंसा जिमित गोरवया खँ जुइ।

- पाचाचुना, येँ

थाकू : क्रिष्टल प्रिन्टिङ्ग प्रेस, ज्याथा, येँ । फोन : २-१२२१६

Downloaded from <http://dhamma.digital/>